

Nr 129.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående omorganisation av statens veterinärbakteriologiska anstalt m. m.; given Stockholms slott den 5 mars 1943.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredraganden hemställt.

GUSTAF.

Fritiof Domö.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1943.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med cheferna för social- och finansdepartementen anför statsrådet Domö.

I årets statsverksproposition, nionde huvudtiteln, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avvidan på särskild proposition för budgetåret 1943/44 beräkna dels under punkt 64 till Statens veterinärbakteriologiska anstalt: Avlöningar ett förslagsanslag av 462,700 kronor, dels under punkt 65 till Statens veterinärbakteriologiska anstalt: Omkostnader ett förslagsanslag av 255,000 kronor, dels ock under punkt 66 till Statens veterinärbakteriologiska anstalt: Inredning och utrustning ett reservationsanslag av 800,000 kronor. Jag torde nu få för Kungl. Maj:t ånyo anmäla dessa ärenden.

Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 6 februari 1942 tillkallade jag samma dag rektorn vid veterinärhögskolan, professorn G. Forssell, tillika ord-

förande, byråchefen för lagärenden i jordbruksdepartementet B. Fallenius, professorn vid veterinärhögskolan A. Hjärre och medicinalrådet A. Alegren att såsom sakkunniga verkställa utredning och avgiva förslag rörande statens veterinärbakteriologiska anstalts organisation.

Med skrivelse den 16 december 1942 ha de sakkunniga överlämnat betänkande med förslag i ämnet. I fråga om viss del av utredningsuppdraget ha de sakkunniga haft gemensam överläggning med de sakkunniga rörande organisationen av den centrala förvaltningen för medicinal- och veterinärväsendet (medicinalstyrelseutredningen). Vid betänkandet funnos fogade särskilda yttranden rörande vissa delar av detsamma av professorn Hjärre och medicinalrådet Alegren. Över betänkandet ha yttranden avgivits av statskontoret, medicinalstyrelsen, lantbruksstyrelsen, riksräkenskapsverket, allmänna lönenämnden, styrelsen för veterinärhögskolan, lärarrådet vid högskolan, styrelsen för staten institut för folkhälsan, medicinalstyrelseutredningen samt styrelsen för svenska veterinärläkarföreningen.

Utvecklingen av anstaltens organisation m. m.

Den 9 april 1908 framlade Kungl. Maj:t (prop. nr 154) förslag om inrättande av en veterinärbakteriologisk anstalt, vilket förslag med vissa smärre jämkningar bifölls av riksdagen. Anstaltens första instruktion utfärdades den 2 oktober 1908 (nr 104). Därefter ha tre instruktioner avlöst varandra, utfärdade respektive den 19 november 1915 (nr 452), den 16 januari 1920 (nr 11) och den 29 juni 1926 (nr 392), av vilka den sistnämnda i väsentliga hänseenden sedermera ändrats genom av Kungl. Maj:t eller medicinalstyrelsen enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande särskilt meddelade beslut.

Enligt samtliga nu omförmälda instruktioner skulle för anstalten finnas en föreståndare, som hade att ansvara för ordningen och arbetet inom de skilda laboratorierna m. m. Det ankom på honom att vid utförande av anbefallda undersökningar välja den undersökningsmetod, han fann lämpligast. Vid anstalten förordnade laboratorer och assistenter voro pliktiga att lämna föreståndaren allt biträde som påfordrades samt att verkställa de särskilda undersökningar och uppdrag, som anförtroddes dem.

Enligt 1920 års instruktion var anstalten uppdelad på en diagnostisk och en serologisk avdelning. Den 15 oktober 1937 utbröts från diagnostiska avdelningen och organiserades såsom en helt självständig avdelning ett tuberkuloslaboratorium under ledning av en avdelningsföreståndare. Därvid bestämdes att de befogenheter, som enligt 1926 års instruktion tillkommo föreståndaren för anstalten, såvitt gällde tuberkulosavdelningen skulle utövas av avdelningsföreståndaren. Anstalten kom härigenom att bestå av tre avdelningar, nämligen en helt självständig tuberkulosavdelning samt en diagnostisk och en serologisk avdelning. Endast de båda sistnämnda avdelningarnas arbete leddes därefter av anstaltsföreståndaren med biträde av en laborator å vardera avdelningen. Den 1 juli 1938 tillkom en särskild avdelning för sero-

diagnostik av kastsjuka m. m., vilken utbröts ur den serologiska avdelningen. Anstaltens verksamhet kom sålunda därefter att vara uppdelad på fyra olika avdelningar.

Genom beslut den 11 november 1938 förordnade Kungl. Maj:t, att när dåvarande föreståndaren för anstalten den 16 november 1938 frånträtt sin befattning de åligganden, som jämlikt 1926 års instruktion åvilade föreståndaren, skulle i avvaktan på tillsättande av ny föreståndare ombesörjas av en nämnd på fyra personer. Jämlikt Kungl. Maj:ts uppdrag utfärdade medicinalstyrelsen därefter den 14 december 1938 dels instruktion för den sålunda tillsatta nämnden, dels ock instruktioner för avdelningsföreståndarna och redogöraren vid anstalten.

Sedermera förordnade Kungl. Maj:t genom beslut den 27 oktober 1939, att en av nämndens ledamöter tills vidare skulle i huvudsaklig överensstämmelse med ett av medicinalstyrelsen ingivet förslag fullgöra de arbetsuppgifter, som ankomme på anstaltens föreståndare. Tillika bestämde Kungl. Maj:t, att nämnden skulle utökas med ytterligare en ledamot med särskild sakkunskap rörande de smittsamma kreaturssjukdomarna.

I anslutning till Kungl. Maj:ts sistnämnda beslut fastställde medicinalstyrelsen den 22 december 1939 nu gällande instruktion för anstaltens nämnd, avdelningsföreståndare och redogörare ävensom för innehavaren av den vid anstalten från och med den 1 juli 1938 inrättade sekreterarbefattningen, vilken tillsatts den 1 april 1939. Sedermera har medicinalstyrelsen den 4 oktober 1941 fastställt särskilda instruktioner för avdelningsföreståndaren för anstaltens kastsjukaavdelning i dennes egenskap av föredragande hos medicinalstyrelsen i kastsjukaärenden, för den vid nämnda avdelning anställde konsulenten ävensom för anstaltens konsulent i svinsjukdomar.

Frågan om statens veterinärbakteriologiska anstalts organisation har tidigare varit föremål för utredning av fem för ändamålet med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 oktober 1937 särskilt tillkallade sakkunniga, vilka den 17 juni 1939 avgåvo betänkande i ämnet, varöver ett flertal myndigheter och sammanslutningar efter remiss utlåtit sig. Det med nämnda betänkande framlagda förslaget till omorganisation av verksamheten vid anstalten har emellertid icke föranlett någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.

Dessa sakkunniga framlade även förslag till uppförande av nybyggnad för anstalten, och på grundval av detta jämte ytterligare verkställda utredningar avläts till 1939 års lagtima riksdag proposition angående anslag till nybyggnad för anstalten. För ändamålet anvisade riksdagen å kapitalbudgeten för budgetåret 1939/40 ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor. Sedermera ha av riksdagen anvisats ytterligare anslag å tillhoppa 2,705,000 kronor.

De nya byggnaderna beräknas vara färdiga att i full utsträckning tagas i bruk omkring den 1 januari 1944.

Jag torde härefter till behandling först få upptaga frågan om anstaltens organiserande på avdelningar samt den vetenskapligt utbildade personalens antal och löneställning m. m.

Avdelningsindelningen och den vetenskapligt utbildade personalen m. m.

Nuvarande organisation.

Anstalten består för närvarande av — förutom ett kansli — fyra vetenskapliga avdelningar, nämligen en diagnostisk avdelning, en serologisk avdelning, en avdelning för kastsjuka och serodiagnostik samt en tuberkulosavdelning.

Vad angår *diagnostiska avdelningen*, som förestås av en avdelningsföreståndare i lönegrad A 26, så är denna uppdelad på ett patologanatomiskt laboratorium med en laborator i lönegrad Eo 24 samt två assistenter, ett bakteriologiskt laboratorium med en laborator i lönegrad Eo 24 samt en assistent, ett parasitologiskt laboratorium, som förestås av en assistent, samt ett kemiskt laboratorium, varå tjänstgör en kemist å halvtid med ett årligt arvode av 3,000 kronor. Till diagnostiska avdelningen hänföres även den nyinrättade befattningen såsom konsulent i svinsjukdomar, som är förenad med ett årligt arvode av 10,000 kronor. Det parasitologiska laboratoriet intar liksom det kemiska laboratoriet en mera självständig ställning i förhållande till övriga under diagnostiska avdelningen lydande laboratorier.

Den *serologiska avdelningen*, som förestås av en avdelningsföreståndare i lönegrad A 26, är indelad i en underavdelning för serumberedning och en för beredning av vacciner och ympämnen. Å serumberedningen tjänstgör en assistent samt å vaccinberedningen en assistent. Vid serologiska avdelningen är vidare anställd en serumkontrollant med ett årligt arvode av 4,000 kronor, varjämte till avdelningen kan hänföras föreståndaren för anstaltens understation i Vindeln, som åtnjuter ett årligt arvode av 1,000 kronor.

Anstaltens *avdelning för kastsjuka och serodiagnostik* förestås av en avdelningsföreståndare i lönegrad Eo 26, som tillika är föredragande hos medicinalstyrelsen i ärenden angående bekämpande av sjukdomen smittsam kasting. Vid avdelningen finnes därjämte en konsulent i lönegrad Eo 24 samt en assistent.

Vad angår *tuberkulosavdelningen* är föreståndaren för nämnda avdelning placerad i lönegrad Eo 24. Vid avdelningen tjänstgör dessutom en assistent.

Föreståndarna för diagnostiska, serologiska och kastsjukeavdelningarna åtnjuta vidare såsom löneförbättring ett årligt arvode av 480 kronor.

Av anstaltens assistentbefattningar äro fem förenade med ett årligt arvode av 8,500 kronor och tre med ett årligt arvode av 5,900 kronor.

I 1926 års instruktion anges anstaltens uppgift vara dels att tillhandagå veterinärförvaltningen med nödiga vetenskapliga undersökningar och andra arbeten inom de områden, som i instruktionen närmare angivas, dels ock att, i den mån omständigheterna sådant medgiva, utöva självständig vetenskaplig forskning inom anstaltens verksamhetsområden. Enligt instruktionen tillkom-

mer anstalten huvudsakligen att vid hotande eller utbruten smittsam kreaturssjukdom eller då eljest prövas nödigt på uppdrag av medicinalstyrelsen utföra bakteriologisk eller i förekommande fall patologisk-anatomisk sjukdomsdiagnos, att i den utsträckning, som finnes möjlig och lämplig, bereda veterinärbakteriologiska medel, som användas i diagnostiskt, profylaktiskt eller terapeutiskt syfte, att utföra andra för veterinärförvaltningen behövliga bakteriologiska arbeten i den omfattning, som anstaltens nu nämnda uppgifter medgiva, att genom väl planlagda och omsorgsfullt utförda försök ej endast vid anstalten utan även hos praktiska jordbrukare söka vinna insikt om, hur kampen mot de olika kreaturssjukdomarna skall föras med största utsikt till framgång, att utföra bakteriologisk köttkontroll åt sådana mindre samhällen eller sådana veterinärer, vilka icke kunna själva anskaffa den för dylik kontroll erforderliga utrustningen eller sakkunniga hjälpen, att enligt av medicinalstyrelsen lämnade anvisningar sprida kunskap om de åtgärder av skilda slag, som vid olika sjukdomars uppträdande böra vidtagas för deras undertryckande, samt att, i den mån övriga göromål det medgiva, efter medicinalstyrelsens förordnande och mot den ersättning styrelsen bestämmer tillhandagå enskilda med undersökningar, biträde och råd i svårare fall av smittsamma sjukdomar.

Den verksamhet, som det sålunda ankommer på anstalten att bedriva, är för närvarande fördelad på anstaltens skilda avdelningar och laboratorier i enlighet med vad i det följande närmare omförmäles, därvid siffrorna inom parentes angiva omfattningen av verkställda undersökningar och andra arbetsuppgifter under verksamhetsåret 1941/42.

A. Diagnostiska avdelningen.

Vid det *patologoanatomiska laboratoriet* verkställas obduktioner av insända djurkroppar (2,734) samt undersökningar av organ och organdelar (1,450 preparat). De mikroskopiska undersökningarna uppgå för obduktionernas vidkommande till i genomsnitt ett antal av omkring 15 för varje utförd obduktion. Såvitt gäller organdelar kunna de mikroskopiska undersökningarna beräknas utgöra omkring 10 för varje journalnummer.

Det *bakteriologiska laboratoriet* omhänderhar följande bakteriologiska undersökningar, nämligen undersökningar av organsekret- och exkretprov (10,668), köttkontroll (909), vattenkontroll (185), foderprov (126), typbestämning av bakteriestammar (27) samt undersökningar av konserver (7,039), vilka sistnämnda undersökningar i likhet med köttkontrollen under innevarande verksamhetsår erhållit en betydande omfattning.

Det *parasitologiska laboratoriet* utför parasitundersökningar av material från sektioner (2,127), träckprov (1,108) ävensom ett mindre antal andra prov.

Det *kemiska laboratoriet* ombesörjer bland annat undersökningar av blodprov avseende anämi (1,894), dräktighetsbestämningar å sto genom urinprov (146), vattenprov (32) samt gift- och andra undersökningar (359).

B. Serologiska avdelningen.

Denna avdelning omhänderhar framställning och distribution av sera (4,960,335 ml), vacciner (379,848 ml), ympämnen (254,101 ml) och antigener (507,305 ml). Vid avdelningen utföras därjämte biologiska äggvitedifferentieringar, vilka emellertid icke uppgå till något större antal.

C. Kastsjukeavdelningen.

Vid ifrågavarande avdelning utföras dels serologiska undersökningar avseende smittsam kastning hos nötkreatur (Bang-abort) (137,615), Bang-abort hos andra djur (62), paratyfus hos häst (27), paratyfus hos nötkreatur (744), hönstyfus (10,669), dräktighet hos sto (1,196) och rots (12), dels ock bakteriologiska undersökningar å efterbörder, foster, flytningsprov m. m. avseende sjukdomen smittsam kastning hos nötkreatur (3,055).

D. Tuberkulosavdelningen.

Denna avdelnings verksamhet omfattar diagnostiska undersökningar med avseende å tuberkulos hos nötkreatur (6,003) och andra husdjur (93) ävensom beredning av tuberkulin för landets behov (95,579.05 ml). De diagnostiska undersökningarna avse sputumprov (2,116), livmodersekret (354), enskilda mjölkprov (2,327), samlingsmjölkprov (839) samt organprov m. m. (367).

I den mån med avseende å tuberkulos verkställda juverundersökningar lämna negativt resultat överlämnas undersökningsmaterialet till diagnostiska avdelningen för vidare undersökning.

Till belysande av omfattningen av vid anstaltens skilda avdelningar och laboratorier under verksamhetsåren 1938/39—1941/42 utförda undersökningar och andra arbetsuppgifter torde få hänvisas till följande sammanställning.

	1938/1939	1939/1940	1940/1941	1941/1942
<i>Diagnostiska avdelningen.</i>				
Patolog-anatomiska undersökningar ..	3,192	4,150	4,055	4,184
Bakteriologiska » ..	4,335	9,163	12,054	18,954
Parasitologiska » ..	1,970	2,170	2,221	3,241
Kemiska » ..	2,270	1,044	1,817	2,431
<i>Serologiska avdelningen.</i>				
Framställda sera	2,386,000 ml	1,864,000 ml	4,030,090 ml	4,960,335 ml
Framställda vacciner, ympämnen, antigener o. mallein	827,174 ml	1,013,564 ml	812,003 ml	1,141,254 ml
<i>Tuberkulosavdelningen.</i>				
Tuberkulosundersökningar	16,502	10,955	9,301	6,096
Försäلت tuberkulin i kbcm	82,885.50	70,542.95	87,298.40	95,579.05
<i>Serodiagnostiska avdelningen eller Kastsjukeavdelningen</i>				
Serologiska undersökningar	60,560	56,890	94,843	168,982
Bakteriologiska undersökningar	1,421	1,607	1,915	3,055
<i>Understationen i Vindeln.</i>				
Bakteriologiska undersökningar	135	97	58	87
Försäلت sera i kbcm	49,785	50,500	45,130	36,170
» vacciner i kbcm	215	210	—	—

De sakkunnigas förslag till inre organisation av anstalten.**A. Verksamheten.**

De sakkunniga ha beträffande anstaltens verksamhet framhållit, att de huvudsakliga uppgifterna för anstalten enligt gällande instruktion vore dels att tillhandagå veterinärförvaltningen med nödiga vetenskapliga undersökningar och andra arbeten inom de områden som i instruktionen närmare angivas, dels ock att i den mån omständigheterna sådant medgiva utöva självständig vetenskaplig forskning inom anstaltens verksamhetsområde.

Vad angår den vetenskapliga forskningen ha de sakkunniga anför, att denna redan från anstaltens tillkomst ansetts vara en huvuduppgift för anstalten. Sålunda hade i 1908 års proposition angående anstaltens inrättande föredragande departementschefen uttalat, att stora krav måste ställas på denna sida av anstaltens verksamhet. Även i 1939 års betänkande hade understrukits vikten av att vetenskaplig forskning i önskvärd omfattning bedreves vid anstalten.

Enligt de sakkunnigas mening borde bedrivande av vetenskaplig forskning alltjämt framstå såsom en huvuduppgift för anstalten, och denna sida av anstaltens verksamhet torde icke minst med hänsyn till rådande försörjningsläge nu böra tillmätas ökad vikt.

Vad angår anstaltens andra huvuduppgift, nämligen verkställande av vetenskapliga undersökningar för veterinärförvaltningens behov, ha de sakkunniga förordat en viss utvidgning av denna. De sakkunniga förordade sålunda utvidgning av verksamheten vid parasitologiska och kemiska laboratorierna samt serologiska avdelningen.

Beträffande utvidgningen av verksamheten vid *parasitologiska laboratoriet* ha de sakkunniga anför, att

Enligt vad de senare årens forskningar givit vid handen spela parasitära och genom parasiter överförda sjukdomar en stor roll hos husdjuren, främst hästar, får och pälsdjur. Genom dessa sjukdomar åsamkas landet årligen avsevärda ekonomiska förluster. Med hänsyn härtill synes det i hög grad påkallat, att det parasitologiska laboratoriets verksamhet utvidgas. Ännu saknas mera ingående kännedom om åtskilliga för djuren patogena parasiters geografiska utbredning inom landet och det är vidare av stor vikt för ifrågavarande sjukdomars bekämpande, att parasiternas diagnostik och utvecklingsförhållanden blir föremål för mera ingående utredningar. De parasitologiska undersökningarna ha hittills huvudsakligen avsett s. k. entoparasiter. Det synes emellertid synnerligen önskvärt att större uppmärksamhet framdeles ägnas även åt de s. k. ektoparasiterna och framförallt åt sådana, genom vilka smittämne vid en del infektionssjukdomar överföres. Här må endast erinras om två för vårt lands vidkommande ur nationalekonomisk synpunkt så förlustbringande sjukdomar som piroplasmosen hos nötkreatur och infektiös anämi hos häst, vilkas utbredning och överföring från djur till djur är beroende av insekter.

I fråga om verksamheten vid det *kemiska laboratoriet* ha de sakkunniga yttrat.

Den verksamhet, som för närvarande bedrivs vid anstaltens kemiska laboratorium, är av mycket skiftande art och berör de flesta av kemiens olika områden. Till det dagligen återkommande arbetet å laboratoriet hör sålunda blodanalyser (hämoglobinhalt, blodkroppsvolym, kvantitativa bestämningar av kalcium, fosfor och magnesium), urinundersökningar, dräktighetsbestämning hos sto, vattenanalyser och giftundersökningar. Vidare utföras haltbestämningar i kemikalier och blandningar, foderanalyser, livsmedelsanalyser, vitaminbestämningar m. m. De undersökningar av skilda slag, som sålunda förekomma å laboratoriet, verkställas dels för allmänhetens och dels för anstaltens egen räkning. Laboratoriet har därjämte hand om anstaltens kemikalieförråd och å laboratoriet beredas reagenser, titerlösningar och färgvätskor för tillgodoseende av anstaltens behov därav.

Med hänsyn till de kemiska undersökningarnas stora vikt framstår det såsom i hög grad önskvärt att ifrågavarande verksamhet erhåller ökad omfattning. Framhållas må särskilt biokemiens stora betydelse för immunitetsforskningen ävensom de värdefulla framsteg som med hjälp av kemoterapien på senare tid ernåtts i kampen mot infektionssjukdomarna.

Med avseende å vattenkontrollen, vilken för övrigt utföres såväl genom fysikalisk-kemisk analys som i form av bakteriologisk undersökning, må anmärkas att anstalten för närvarande såvitt gäller brunnsvatten är behörig att utföra undersökningar, som avse utvärderande av vattnets allmänna lämplighet för djur men icke dess lämplighet för humant bruk. En dylik gränsdragning i fråga om behörighet att verkställa undersökningar i förevarande avseende synes de sakkunniga icke motiverad, så mycket mindre som undersökningar avseende livsmedelskontroll eljest utföras vid anstalten, såsom bakteriologisk köttkontroll och mjölkkontroll. Ett otjänligt vatten inverkar för övrigt ofta på mjölkens beskaffenhet, exempelvis genom diskning av mjölkkärlen. Den nuvarande ordningen har även medfört den olägenheten att djurägare i ovetenhet om gällande bestämmelser efter att vid anstalten hava fått ett vattenprov godkänt för animalt bruk nödgats insända ett nytt prov på samma vatten till exempelvis statens bakteriologiska laboratorium för att erhålla ett utlåtande angående dess lämplighet för människor, ehuru den vid anstalten redan verkställda undersökningen kunnat lämna dem besked också i sistnämnda hänseende. Med hänsyn till det nu anförda vilja de sakkunniga föreslå, att ifrågavarande begränsning med avseende å anstaltens behörighet att utföra vattenkontroll bortfaller.

I detta sammanhang må erinras om bestämmelserna i förordningen den 19 juli 1941 om kontroll av vattenledningsvatten, vilken trätt i kraft den 1 januari 1942. Genom denna förordning har vattenkontrollundersökningarna vid anstalten även såvitt gäller bedömandet av vattens lämplighet för djur i huvudsak kommit att inskränkas till att avse endast brunnsvatten. Enligt förordningen åligger det ägare av vattenverk att en gång varje kalenderår låta vattnet undergå fysikalisk-kemisk undersökning ävensom bakteriologisk undersökning med olika tidsintervaller beroende på det antal personer, åt vilket verket tillhandahåller vatten samt huruvida fråga är om vattenverk med ytvattentäkt eller grundvattentäkt. Fysikalisk-kemisk undersökning får utföras allenast av statens institut för folkhälsan eller av den som av medicinalstyrelsen förklarats behörig därtill samt bakteriologisk undersökning av statens institut för folkhälsan, statens bakteriologiska laboratorium eller av den som av medicinalstyrelsen förklarats behörig därtill. Statens veterinärbakteriologiska anstalt är sålunda enligt förordningen icke behörig att företaga nu ifrågavarande undersökningar och såsom av förarbetena framgår kan utöver de i författningen angivna institutionerna endast fysisk person erhålla behörighet därtill.

Det synes med hänsyn till vattenkontrollens betydelse för djurvården icke tillfredsställande, att en institution som anstalten skall vara betagen möjligheten att utföra dessa undersökningar och en författningsändring framstår därför såsom önskvärd. Det må framhållas, att ehuru visserligen undersökningarna av brunnsvatten ur förevarande synpunkt för anstaltens vidkommande äro mera väsentliga, även vattenledningsvattnets beskaffenhet ur de intressen anstalten närmast har att företräda ingalunda torde vara betydelselöst. Av skäl som förut nämnts synes vidare anstaltens behörighet i nu förevarande avseende även böra omfatta bestämmande av vattnets lämplighet för humant bruk. Därest anstalten medgives rätt att företaga nu omförmälda undersökningar kommer sålunda såväl den fysikalisk-kemiska undersökningsverksamheten som den bakteriologiska att erhålla ökad omfattning till följd av de nu införda obligatoriska föreskrifterna om vattenundersökning för vissa vattenverksägare.

Beträffande den *serologiska avdelningens verksamhet* ha de sakkunniga uttalat, att framställningen av bakteriologiska preparat numera erhållit en väsentligt ökad omfattning med hänsyn till de stora kvantiteter av vacciner, sera och mallein som för närvarande framställas i försvarsberedskapssyfte. Till följd härav funnes för närvarande icke möjlighet att upphöra med tillverkningen av ett flertal under normala förhållanden sällan efterfrågade bakteriologiska preparat. Någon omläggning inom en närmare framtid av den verksamhet vid anstalten, som avsåge framställning av bakteriologiska preparat, syntes icke heller i övrigt böra ifrågakomma.

De sakkunniga ha vidare i detta sammanhang framhållit nödvändigheten av ett effektivare bekämpande av de *s. k. virussjukdomarna*. Enligt vad de sakkunniga anfört vore dessa sjukdomar synnerligen utbredda och åsamkade årligen landet avsevärda ekonomiska förluster. De sakkunniga ha erinrat om så förlustbringande sjukdomar som mul- och klövsjuka, infektiös anämi hos häst, svinpest, svininfluensa samt valpsjuka hos hund och pålsdjur. Inrättande vid anstalten av en särskild laboratorsbefattning för virusforskning borde emellertid enligt de sakkunnigas mening tills vidare anstå. De sakkunniga ha anmärkt, att i det utredningsuppdrag, som lämnats de *s. k. epizootisakkunniga*, även inginge frågan om inrättande av en anstalt, där forskning rörande mul- och klövsjuka kunde bedrivas. Då spörsmålet om ett särskilt viruslaboratorium vid anstalten bland annat vore beroende av resultatet av nämnda utredning, syntes följaktligen frågan härom först framdeles böra bliva föremål för närmare överväganden.

B. Avdelningsindelningen.

De sakkunniga ha föreslagit, att verksamheten vid anstalten skulle bedrivas vid tre huvudavdelningar, nämligen en patologisk-anatomisk avdelning, en bakteriologisk avdelning samt en serologisk avdelning. Därjämte borde vid anstalten finnas två fristående laboratorier, nämligen ett parasitologiskt laboratorium och ett kemiskt laboratorium. Den bakteriologiska avdelningen ha de sakkunniga föreslagit skola uppdelas i ett laboratorium för allmän bakteriologi och ett tuberkuloslaboratorium. Enligt förslaget borde vidare den serologiska avdelningen uppdelas i två laboratorier, ett serumlaboratorium

och ett laboratorium för serodiagnostik av kastsjuka m. m. I förhållande till den nu tillämpade uppdelningen innebär förslaget att de nuvarande självständiga avdelningarna för tuberkulosbekämpandet och för serodiagnostik av kastsjuka m. m. skola upphöra och inordnas såsom laboratorier i andra avdelningar. Den hittillsvarande diagnostiska avdelningen avses enligt förslaget skola uppdelas i patologisk-anatomiska avdelningen och bakteriologiska avdelningen, varjämte parasitologiska och kemiska laboratorierna bliva fristående laboratorier.

Såsom motivering för sitt förslag ha de sakkunniga anfört.

De vittomfattande och synnerligen olikartade arbetsuppgifter, som åvila statens veterinärbakteriologiska anstalt, nödvändiggör en fördelning av arbetet inom anstalten å skilda avdelningar. Anstaltens verksamhet uppdelades redan i 1920 års instruktion i en diagnostisk och en serologisk avdelning, varefter sedermera genom utbrytande från omförmälda avdelningar av vissa arbetsuppgifter tillkommit en tuberkulosavdelning samt en avdelning för serodiagnostik av kastsjuka m. m.

Den sistnämnda avdelningen synes närmast ha tillkommit i syfte att kombinera sjukdomsdiagnostik och sjukdomsbekämpande, en indelningsprincip, som kan sägas vara berättigad under en viss övergångsperiod i samband med igångsättande av ett sjukdomsbekämpande. Vid en dylik tidpunkt — då olika metoder för ett sjukdomsbekämpande ännu kunna sägas befinna sig på ett experimentellt stadium — framstår det nämligen såsom ändamålsenligt, att diagnostiken samt ledningen av bekämpandet och därmed förenade administrativa åtgärder utövas centralt, till dess närmare erfarenheter vunnits. I och med att sättet för en sjukdoms diagnostiserande och dess bekämpande stabiliserats, torde — då till följd av bekämpandets omfattning och andra orsaker en decentralisering finnes böra komma till stånd — de nyss anförda skälen icke längre motivera en avdelningsindelning såsom den ifrågavarande. Redan vid igångsättande av det statsunderstödda bekämpandet av sjukdomen smittsam kastning framhölls, att detsamma i sinom tid skulle i viss utsträckning överlämnas till provinslaboratorierna. I avvaktan på närmare erfarenhet om nämnda bekämpande ansågs det dock erforderligt med ett centrallaboratorium, inrättat såsom en särskild avdelning av statens veterinärbakteriologiska anstalt. Numera står emellertid frågan om en decentralisering av bekämpandet på dagordningen och vissa hushållningssällskaps förvaltningsutskott ha till Kungl. Maj:t inkommit med framställningar i sådant hänseende. Med hänsyn till det nu anförda bör enligt de sakkunnigas mening någon självständig avdelning för serodiagnostik med huvudsaklig uppgift att ägna sig åt bekämpande av den smittsamma kastningen framdeles icke ifrågakomma.

Vad tuberkulosavdelningen angår har tuberkulosbekämpandet numera i betydande omfattning överlämnats till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier. Då tuberkulosdiagnostiken och tuberkulinframställningen vidare icke kunna anses vara av sådan svårighetsgrad att ledningen av denna verksamhet kräver en därför speciellt kvalificerad avdelningsföreståndare, synas några bärande skäl att bibehålla en särskild avdelning för handhavande av dessa uppgifter icke förefinnas.

Till den diagnostiska avdelningen hänföras för närvarande så olikartade verksamhetsgrenar som patolog-anatomisk, bakteriologisk och parasitologisk diagnostik samt kemiska undersökningar. Då det synes ofrånkomligt, att varje avdelning ledes av en avdelningsföreståndare, vilken är sakkunnig i fråga om det arbete, som ankommer å hans avdelning, torde det emellertid icke

vara möjligt att bibehålla en särskild diagnostisk avdelning. En diagnostisk verksamhet avseende undersökningar å kadaver, kadaverdelar, kroppsvätskor, exsudater m. m. omspanner nämligen vitt skilda områden av den veterinär-medicinska vetenskapen beträffande vilka specialiseringen numera nått så långt, att det framstår såsom uteslutet, att en enda person skulle kunna behärska alla dit hörande spörsmål. I praktiken har detta även medfört, att det patolog-anatomiska laboratoriets arbete ställts under nämndens verkställande ledamots omedelbara ledning i dennes egenskap av särskild sakkunnig på förevarande område, varjämte det parasitologiska samt det kemiska laboratoriet kommit att intaga en helt självständig ställning i förhållande till den diagnostiska avdelningen i övrigt.

Vad angår den serologiska avdelningen torde det vara lämpligt att jämväl för framtiden bibehålla denna som en särskild avdelning inom anstalten. I övrigt synes emellertid såsom av det förut anförda framgår en ändrad avdelningsindelning böra komma till stånd.

Vid övervägande av vilken avdelningsindelning som således kan finnas mest ändamålsenlig, synes man böra utgå från den fackkunskap, som i allmänhet kan förutsättas vara möjlig hos en avdelningsföreståndare, enär varje avdelning oundgängligen bör förestås av en befattningshavare, som är sakkunnig med avseende å den verksamhet, som det ankommer på avdelningen att bedriva, och sålunda i stånd att leda och ansvara för arbetet inom avdelningen. För att anstalten skall kunna på ett betryggande sätt fullgöra sina åligganden, torde det nämligen vara ovillkorligen erforderligt att avdelningscheferna inom ifrågakommande områden av den veterinär-medicinska vetenskapen besitta särskild sakkunskap, som möjliggör en säker och snabb undersökning av insänt material, vilket är av speciellt stor betydelse icke minst för ett framgångsrikt bekämpande av de smittsamma sjukdomarna. Då anstaltens verksamhet kan anses omfatta tre huvudgrenar av den veterinär-medicinska vetenskapen, nämligen patologisk anatomi, bakteriologi och serologi, leder detta — med utgångspunkt från kravet på fackkunskap hos avdelningsföreståndarna — till en indelning av anstalten på tre mot nämnda vetenskapsgrenar svarande huvudavdelningar. Anstaltens verksamhet synes alltså böra uppdelas på en patolog-anatomisk avdelning, en bakteriologisk avdelning och en serologisk avdelning.

Den patolog-anatomiska avdelningen avses därvid skola ombesörja samma uppgifter, som för närvarande åvila det patolog-anatomiska laboratoriet, d. v. s. omhänderhava obduktioner av insända djurkroppar samt patolog-anatomiska undersökningar av organ och organdelar samt histologiska undersökningar av vissa födoämnen av animaliskt ursprung.

Den bakteriologiska avdelningen torde i sin tur böra indelas i ett laboratorium för allmän bakteriologi med uppgifter motsvarande det nuvarande bakteriologiska laboratoriets samt ett tuberkuloslaboratorium för omhänderhavande av den diagnostiska verksamhet, som bedrivs av den nuvarande tuberkulosavdelningen.

Vad den blivande serologiska avdelningen beträffar synes denna böra handhava — förutom den verksamhet som bedrivs av den nuvarande serologiska avdelningen — de arbetsuppgifter, som för närvarande åvila den serodiagnostiska avdelningen. Likaledes synes lämpligt att tillverkningen av tuberkulin framdeles sker vid den serologiska avdelningen, med undantag för den i detta arbete ingående odlingen av bakteriekulturer, vilken av praktiska skäl torde böra överlåtas till den bakteriologiska avdelningen. I enlighet härmed skulle alltså den serodiagnostiska avdelningen upphöra att existera såsom en självständig avdelning och förslaget innebär sålunda i förevarande avseende i huvudsak en återgång till den organisationsform, som förekom

före nu rådande provisorium. Vid dylikt förhållande framstår det emellertid såsom ändamålsenligt, att den serologiska avdelningen för framtiden organiseras på två skilda laboratorier, nämligen ett för framställningen av bakteriologiska preparat och ett för serodiagnostik av kastsjuka m. m. Å det sistnämnda laboratoriet skall således ankomma att utföra dels serologiska undersökningar avseende smittsam kastning hos nötkreatur och andra djur, paratyfus hos häst- och nötkreatur, hönstufus samt rots, dels bakteriologiska undersökningar å efterbörder, foster, flytningsprov m. m. avseende smittsam kastning, dels ock vissa dräktighetsundersökningar.

Vid sidan av de förutnämnda tre huvudavdelningarna synas tvenne fristående laboratorier böra inrättas, nämligen ett parasitologiskt och ett kemiskt laboratorium. Ledningen för dessa torde böra vara direkt underställd anstaltschefen, enär desamma icke lämpligen kunna inordnas under någon av de föreslagna huvudavdelningarna.

Det förstnämnda laboratoriet avses skola ombesörja parasitologiska undersökningar rörande såväl ento- som ektoparasiter i enlighet med vad tidigare anförts.

Vid det kemiska laboratoriet torde böra utföras kemiska undersökningar av skilda slag, såsom undersökningar av prov på mag- och tarminnehåll, vitaminundersökningar å kroppsvätska och organdelar, vattenkontroll samt foderprov. Dessutom synes framställningen av substrat och reagenser för de olika avdelningarnas behov böra anföras åt detta laboratorium. Laboratoriet bör vidare ha hand om anstaltens kemikalieförråd.

Vid ett genomförande av den ovan föreslagna organisationen skulle anstaltens indelning i olika avdelningar och laboratorier således bliva följande:

- a) Patolog-anatomiska avdelningen
- b) Bakteriologiska avdelningen
 - innefattande
 - 1) laboratoriet för allmän bakteriologi
 - 2) tuberkuloslaboratoriet
- c) Serologiska avdelningen
 - innefattande
 - 1) serumlaboratoriet
 - 2) laboratoriet för serodiagnostik av kastsjuka m. m.
- d) Parasitologiska laboratoriet
- e) Kemiska laboratoriet.

C. Avdelningsföreståndarbefattningarna.

De sakkunniga ha beträffande avdelningsföreståndarnas löneställning föreslagit att dessa skola placeras i lönegrad A 28. De för närvarande utgående särskilda lönetilläggen till vissa av föreståndarna ha förutsatts skola bortfalla. I förhållande till avdelningsföreståndarnas nuvarande löneställning innebär förslaget i stort sett en uppflyttning av dessa befattningshavare från lönegrad A 26 till A 28. Två av de nuvarande avdelningsföreståndarna äro nämligen placerade i lönegrad A 26, en i lönegrad Eo 26 och en i lönegrad Eo 24. Beträffande avdelningsföreståndarnas åligganden ha de sakkunniga anført i huvudsak följande.

De sakkunniga ha ansett, att för en var av de föreslagna huvudavdelningarna bör inrättas en befattning såsom avdelningsföreståndare. De vitt skilda

områden av den veterinärmedicinska vetenskapen, som omfattas av anstaltens verksamhet, utesluta nämligen möjligheten av att anstaltschefen skulle kunna äga erforderlig sakkunskap för att ensam ansvara för arbetet inom anstaltens olika avdelningar, vilket för övrigt skulle medföra en arbetsbörda för denne av sådan omfattning, att ledningen och övervakningen av verksamheten vid anstalten i dess helhet därigenom allvarligt skulle äventyras. Det synes sålunda nödvändigt, att varje avdelning förestås av en befattningshavare med sådan sakkunskap i fråga om de arbetsuppgifter, som falla inom avdelningens verksamhetsområde, att han kan anförtros ledningen av och ansvaret för arbetet inom avdelningen. I överensstämmelse med vad nu anförts, torde det alltså böra åligga avdelningsföreståndarna var för sin avdelning

att utan dröjsmål företaga och med så stor skyndsamhet som är förenlig med vinnandet av tillförlitligt resultat utföra eller låta utföra på avdelningen ankommande undersökningar eller andra arbeten;

att ansvara för arbetet och ordningen inom avdelningen samt övervaka och leda personalens arbeten;

att med uppmärksamhet följa den vetenskapliga utvecklingen inom avdelningens verksamhetsområde, samt, då han därtill finner anledning, till föreståndaren framställa förslag rörande arbetet å avdelningen;

att förbereda inom avdelningens verksamhetsområde fallande ärenden, som hänskjutits till anstalten för utlåtande;

att vid utförande av anbefallda undersökningar, efter samråd med föreståndaren, välja den undersökningsmetod, som bäst motsvarar vetenskapens fordringar och undersökningens ändamål.

Med nu angivna åligganden komma avdelningsföreståndarna att i huvudsak erhålla samma befogenheter, som under nuvarande provisoriska organisation av verksamheten vid anstalten åvila dem, vilket även visat sig synnerligen ändamålsenligt. Förslaget ansluter sig i förevarande avseende nära till vad som gäller för statens institut för folkhälsan, vid vilket en avdelningsföreståndare likaledes är ansvarig för arbetet vid den avdelning, som förestås av honom.

I fråga om kompetensvillkoren för avdelningsföreståndarna ha de sakkunniga yttrat.

Såsom kompetensvillkor för erhållande av befattning såsom avdelningsföreståndare synes i överensstämmelse med vad som gäller för statens bakteriologiska laboratoriums vidkommande böra fordras minst tre års tjänstgöring såsom laborator eller assistent vid anstalten eller på annat sätt förvärvat motsvarande utbildning. Därjämte synes böra fordras att sökande styrkt sin förmåga att planlägga och genomföra vetenskapligt arbete.

Sökande till befattningen såsom avdelningsföreståndare för den patolog-anatomiska avdelningen bör utöver vad ovan angivits vara skyldig att genom fullgörande av praktiskt prov ådagalägga sin kompetens.

Avlagd veterinärexamen torde vidare böra uppställas som kompetensvillkor beträffande samtliga avdelningsföreståndarbefattningar. Beträffande den serologiska avdelningen kan visserligen icke veterinärexamen anses såsom ett för ifrågakvarande befattnings tillfredsställande utövande under alla förhållanden oundgängligt villkor och det skulle otvivelaktigt för anstalten i vissa fall kunna vara fördelaktigt att till denna befattning förvärva annan framstående vetenskapsman. Det är emellertid erforderligt, att innehavaren av denna befattning är väl insatt i hos djuren förekommande infektionssjukdomar. Då avdelningen avses skola innefatta ett serodiagnostiskt laborato-

rium, vilket i sin verksamhet kommer att omedelbart handhava ärenden, som avse sjukdomsbekämpande, framstår det vidare såsom önskvärt, att en förtroendefull kontakt uppehålls med de praktiserande veterinärerna ute i landet. Med hänsyn till det nu anförda torde alltså även för den serologiska avdelningens vidkommande kravet på veterinärexamen för avdelningsföreståndaren principiellt böra uppställas. Det torde alltid föreligga möjlighet till dispens från detta kompetensvillkor, om det skulle befinnas ligga i anstaltens intresse att till ifrågavarande befattning erhålla en specialutbildad vetenskapsman utanför det veterinärmedicinska området.

Vid tillsättningen av avdelningsföreståndarbefattningarna torde i likhet med vad som gäller för vissa befattningshavare vid veterinärhögskolan även som vid ett flertal andra vetenskapliga institutioner ett särskilt sakkunnigförfarande böra tillämpas.

De sakkunniga ha med hänsyn till de kvalifikationer, som sålunda enligt deras mening torde krävas av avdelningsföreståndarna, ävensom i betraktande av önskemålet att tätare ombyten av befattningarnas innehavare undvekas, ansett det vara erforderligt, att dessa tjänstemän bereddes en i lönehänseende god ställning. Då ifrågavarande befattningar som regel därjämte torde bli slutposter, borde de i likhet med vad fallet vore vid statens bakteriologiska laboratorium och statens farmaceutiska laboratorium hänföras till lönegrad A 28. De särskilda arvoden å 480 kronor om året, som för närvarande utginge till avdelningsföreståndarna för diagnostiska, serologiska och serodiagnostiska avdelningarna ha de sakkunniga förutsatt skola bortfalla. Mot en lönegradsplacering som den nu föreslagna, vilken även förordats av 1937 års sakkunniga, hade i remissyttrandena över deras förslag några erinringar icke heller framställts.

D. Laboratorsbefattningarna.

De sakkunniga ha föreslagit inrättande av en laboratorsbefattning å varje avdelning och laboratorium, vilket innebär att vid anstalten skulle finnas sju laboratorsbefattningar. En av de nya laboratorsbefattningarna skall motsvara den nuvarande arvodesbefattningen som kemist. I löneplaceringshänseende ha de sakkunniga föreslagit att av laboratorsbefattningarna tre skola placeras i lönegrad Eo 24 samt fyra, nämligen laboratorsbefattningarna å tuberkuloslaboratoriet samt serodiagnostiska, parasitologiska och kemiska laboratorierna, i lönegrad Eo 26.

Såsom motivering för förslaget ha de sakkunniga anfört bland annat följande.

Det nu framlagda organisationsförslaget innebär inrättandet av en patolog-anatomisk avdelning, en bakteriologisk avdelning med ett laboratorium för allmän bakteriologi och ett tuberkuloslaboratorium samt en serologisk avdelning med ett serumlaboratorium och ett serolaboratorium för serodiagnostik av kastsjuka m. m. Härtill komma två fristående laboratorier, nämligen ett parasitologiskt laboratorium och ett kemiskt laboratorium.

Vad angår de under de tre huvudavdelningarna inordnade laboratorierna framstår det som ofrånkomligt, att vid ett vart av dessa inrättas en laboratorsbefattning för att bereda avdelningsföreståndarna erforderligt biträde med förekommande göromål.

Laborator bör vara pliktig att lämna allt det biträde med till anstaltens verksamhetsområde hörande arbeten, som påfordras, samt att verkställa de särskilda undersökningar och andra uppdrag vid eller utom anstalten som för dess räkning anförtros åt honom.

Såvitt gäller tuberkuloslaboratoriet och laboratoriet för serodiagnostik av kastsjuka m. m. torde emellertid vederbörande avdelningsföreståndare icke böra betungas med de till laboratorierna hörande rutinundersökningarna. Det synes därför böra åligga de därstädes tjänstgörande laboratorerna att övervaka och ansvara för sådana å laboratorierna ankommande undersökningar, med vilka vederbörande avdelningsföreståndare icke själv tager befattning.

Såsom kompetensvillkor för erhållande av laboratorsbefattning å någon av anstaltens huvudavdelningar bör fordras minst två års assistenttjänstgöring vid anstalten eller annan däremot svarande utbildning. Sökande bör därjämte ha ådagalagt förmåga till självständig vetenskaplig forskning. Vidare torde veterinärexamen böra uppställas som generellt kompetensvillkor, varvid förutsättes att dispens i särskilda fall skall kunna meddelas därifrån. Slutligen bör för erhållande av laboratorstjänsten å den patolog-anatomiska avdelningen sökande undergå praktiskt prov.

Med avseende å spörsmålet om ifrågavarande laboratorers lönegradsplacering må erinras, hurusom av de nuvarande avdelningsföreståndarna, vilka tillika äro laboratorer, två äro placerade i lönegrad A 26, en i lönegrad Eo 26 och en i lönegrad Eo 24, varvid de tre förstnämnda i egenskap av avdelningsföreståndare därjämte åtnjuta ett årligt arvode av 480 kronor. Å vartdera av de patolog-anatomiska och bakteriologiska laboratorierna finnes dessutom en laboratorsbefattning i lönegrad Eo 24.

Det kan visserligen te sig naturligt att jämföra lönegradsplaceringen av anstaltens laboratorer, i den mån dessa icke åläggas att själva ansvara för vissa undersökningar, med den lönegradsplacering, som gäller för samma befattningshavare vid statens bakteriologiska laboratorium, vilket innebär att laboratorerna skulle placeras i lönegrad Eo 24. Men för anstaltens vidkommande ligger det även synnerligen nära till hands att göra en jämförelse med de förhållanden, som i förevarande avseende råda vid veterinärhögskolan, vid vilken laboratorerna äro placerade i lönegrad Eo 26. Sistnämnda befattningshavare äga därjämte rätt till dubbel tjänstårsberäkning, en förmån som hittills icke kommit anstaltens tjänstemän till del. Då i viss utsträckning samma kvalifikationer krävas av laboratorerna vid båda dessa institutioner, är det tydligt, att en sämre ställning i fråga om avlöningsförmåner för anstaltens laboratorer måste framkalla svårigheter att för dess vidkommande erhålla en god rekrytering, så mycket mera som konkurrensen med distriktsveterinärs- och andra befattningar inom veterinärförvaltningen gör sig starkt kännbar. Kravet på en lämplig avvägning mellan å ena sidan avdelningsföreståndarnas avlöningsförmåner och å andra sidan de å avdelningarna tjänstgörande laboratorernas synes åter tala mot att sistnämnda befattningshavare genomgående placeras i 24 lönegraden.

Ur nu anförda synpunkter har det vid övervägande av frågan om lönegradsplaceringen för laboratorerna å anstaltens huvudavdelningar befunnits lämpligt att tills vidare hänföra dessa befattningshavare till 24 lönegraden med undantag för de å tuberkulos- och serodiagnostiska laboratorierna tjänstgörande. För sistnämnda tjänstemäns del har nämligen med hänsyn till deras skyldighet att ansvara för de undersökningar, med vilka vederbörande avdelningsföreståndare icke själv tager befattning, en placering i 26 lönegraden ansetts motiverad. Genom en dylik avvägning av laboratorernas löneställning lärers även rekryteringssynpunkten i viss mån bliva tillgodosedd.

Skulle emellertid utvecklingen giva vid handen att en fullgod rekrytering till anstaltens laboratorstjänster med nu föreslagna avlöningsförmåner icke kan erhållas torde frågan framdeles få bli va föremål för förnyat övcrvägande.

Enär de förut avhandlade befattningarna närmast kunna betraktas såsom passagetjänster torde de böra placeras såsom extra ordinarie.

Vad därefter angår de båda fristående laboratorierna, nämligen det parasitologiska laboratoriet och det kemiska laboratoriet, bör ett vart av dessa ledas av en laborator med åligganden och befogenheter motsvarande en avdelningsföreståndares.

För erhållande av laboratorsbefattningen vid parasitologiska laboratoriet bör sökande ha avlagt antingen filosofie licentiatexamen i zoologi eller ock veterinärexamen. Dessutom bör sökande ha dokumenterat sin vetenskapliga kompetens inom evertebratområdet, särskilt beträffande sådana evertebrater, som äga betydelse såsom parasiter hos djuren. Slutligen bör sökande ha minst två års tjänstgöring å parasitologiskt laboratorium eller däremot svarande utbildning.

På grund av den stora betydelse, som bör tillmätas det kemiska laboratoriets verksamhet framstår det som angeläget, att en väl kvalificerad förmåga kan förvärfvas för befattningen såsom laborator å detta laboratorium. Befattningshavaren i fråga bör äga god vetenskaplig utbildning i kemi och därjämte viss erfarenhet i biokemi. Såsom kompetensvillkor lärar böra fordras minst filosofie kandidatexamen eller filosofisk ämbetsexamen eller ock apotekarexamen eller andra med nu nämnda examina jämförliga kunskapsprov. Veterinärexamen eller medicine licentiatexamen, kompletterade med specialutbildning i kemi, torde även innefatta erforderlig kompetens. Slutligen bör av sökande fordras förmåga att självständigt planlägga och genomföra vetenskapligt arbete samt minst två års praktisk tjänstgöring å kemiskt laboratorium med verksamhet jämförbar med den vid anstaltens ifrågavarande laboratorium avsedda.

Med hänsyn till de kompetenskrav som i enlighet med vad nu angivits synas böra ställas på innehavaren av laboratorsbefattningen för såväl det parasitologiska laboratoriet som det kemiska laboratoriet del samt den omständigheten, att dessa tjänstemän avses skola intaga en ställning motsvarande avdelningsföreståndares, torde en lägre lönegrad än 26 icke kunna ifrågakomma. Tills vidare torde ifrågavarande laboratorsbefattningar böra inrättas såsom extra ordinarie.

E. Konsumenten i svinsjukdomar.

Från och med budgetåret 1941/42 har vid anstalten inrättats en befattning som konsulent i svinsjukdomar i syfte att intensifiera kampen mot nämnda sjukdomar, vilket särskilt under rådande förhållanden framstått som synnerligen angeläget. Den förste innehavaren av befattningen i fråga tillsattes den 12 december 1941.

Enligt för konsumenten gällande instruktion ankommer å denne, bland annat, att företaga tjänsteresor för utredning rörande inom svinbesättning utbruten sjukdom och i samband därmed verkställa de undersökningar, som för detta ändamål äro erforderliga, ävensom tillhandagå vederbörande djurägare med upplysningar och råd, som kunna vara av betydelse för svinsjukdomarnas förebyggande och bekämpande, att med uppmärksamhet följa den vetenskapliga och praktiska utvecklingen inom de områden, som sammanhånga med svinsjukdomars förebyggande och bekämpande, att då han icke

är upptagen av tjänsteresor tjänstgöra vid anstaltens diagnostiska avdelning och därvid särskilt fullgöra arbetsuppgifter, som sammanhånga med bekämpandet av svinsjukdomar, samt att på uppdrag av anstaltsnämndens verkställande ledamot utföra de särskilda undersökningar och andra arbetsuppgifter, som kunna åga betydelse för bekämpandet av svinsjukdomarna.

Konsulenten avlönas med ett årligt arvode, som vid befattningens inrättande fastställdes till 9,500 kronor men med hänsyn till levnadskostnadsökningen från och med budgetåret 1942/43 höjts till 10,000 kronor. Tillika har föreskrivits att för konsulenten skola i tillämpliga delar gälla bestämmelserna i 10—15 §§, 19 § samt 20 § 1 mom. första stycket civila icke-ordinariereglementet, därvid befattningshavaren skall anses tillhöra lönegraden Eo 24, löneklassen 24. Vid bestämmande av omförmälda arvode har såsom utgångspunkt tagits de avlöningsförmåner, som tillkomma en extra ordinarie befattningshavare i 24 lönegraden, 23 löneklassen.

De sakkunniga ha föreslagit, att ifrågavarande arvodestjänst såsom konsulent i svinsjukdomar omändras till en extra ordinarie befattning i lönegrad 24.

Någon ändring i instruktionsbestämmelserna ha de sakkunniga icke ansett påkallad i vidare mån än att konsulenten framdeles icke hänfördes till någon särskild avdelning utan lydde omedelbart under anstaltschefen. De sakkunniga ha framhållit, att trots den relativt korta tidrymd konsulentens verksamhet omfattat ha redan synnerligen värdefulla resultat på detta område uppnåtts. Av företrädare för svinavelsintressena inom landet hade framförts önskemål om att innehavaren av ifrågavarande befattning skulle beredas en fastare och mera förmånlig ställning i lönehänseende.

F. Assistentbefattningarna.

För närvarande finnas åtta assistenter, som tjänstgöra fyra å diagnostiska avdelningen, två å serologiska avdelningen, en å kastsjukeavdelningen samt en å tuberkulosavdelningen. Av de den diagnostiska avdelningen tilldelade assistenterna äro två placerade på patolog-anatomiska laboratoriet och en å bakteriologiska laboratoriet, varjämte en förestår det till nämnda avdelning hänfödda parasitologiska laboratoriet.

I lönehänseende äro anstaltens assistenter arvodister och en differentiering av arvodena har skett på sådant sätt, att av ifrågavarande åtta befattningshavare tre för närvarande åtnjuta lägre arvode än de övriga. Med hänsyn till levnadskostnadsökningen ha upprepade omregleringar vidtagits av arvodesbeloppen, som från och med budgetåret 1942/43 fastställts till 8,500 kronor och 5,900 kronor om året, vilket i förhållande till budgetåret 1941/42 innebär en ökning från 8,100 kronor respektive 5,600 kronor. Enligt utfärdade föreskrifter gälla vidare för assistent i tillämpliga delar bestämmelserna i 10—15 §§, 19 § samt 20 § 1 mom. första stycket civila icke-ordinariereglementet, därvid assistent med arvode av 8,500 kronor skall anses tillhöra lönegraden Eo 22, löneklassen 22, och assistent med arvode av 5,900 kronor lönegraden

Eo 16, löneklassen 16. Detta medför, att assistent med avseende å semester, tjänstledighet till följd av sjukdom och annan orsak, vikariatsersättning samt reseersättning likställts med extra ordinarie tjänsteman.

De sakkunnigas förslag innebär, att antalet assistentbefattningar skall förbliva oförändrat. De sakkunniga ha ansett befattningarna böra placeras i lönegrad Ex 21.

Såsom motivering för det föreslagna antalet befattningshavare ha de sakkunniga anfört följande.

För bedömande av vilket antal assistenttjänster å anstalten, som bör beräknas vid ett genomförande av det nu framlagda organisationsförslaget, synes man principiellt kunna taga som utgångspunkt, att minst en sådan tjänst erfordras för varje laboratorium. Från denna regel torde emellertid en avvikelse vara motiverad för den blivande serologiska avdelningens vidkommande.

Eftersom den serologiska avdelningen och kastsjukeavdelningen redan nu tillsamman tagna bereda full sysselsättning åt tre assistenter lärers sålunda arbetets omfattning vid den föreslagna serologiska avdelningen icke komma att medgiva att nämnda antal framdeles minskas till två, så mycket mindre som för närvarande behov föreligger av ytterligare en assistent å den serologiska avdelningen till följd av den ökade framställningen av sera m. m. Detta behov av ytterligare arbetskraft med vetenskaplig utbildning torde nämligen icke bliva i erforderlig mån tillgodosett genom den föreslagna laboratoriefattningen å det blivande serologiska laboratoriet. Då därjämte enligt föreliggande organisationsförslag avses att till medicinalstyrelsen överflytta konsulenten å kastsjukeavdelningen, vilken för närvarande i viss utsträckning biträder med det löpande arbetet å denna avdelning, kommer detta att medföra en minskning av den vetenskapligt utbildade personalen, vilken icke torde uppvägas av att den nuvarande avdelningsföreståndarens funktioner såsom föredragande av kastsjukeärenden i medicinalstyrelsen samtidigt avses skola upphöra.

Med hänsyn till det anförda synes den blivande serologiska avdelningen, ehuru indelad i två laboratorier, böra tilldelas tre assistenter, av vilka två förutsatts som regel skola tjänstgöra å serumlaboratoriet. Det lärers emellertid därvid bliva möjligt att vid den periodvis varje vår och höst hittills inträffade betydande stegringen i antalet undersökningar avseende smittsam kastning till laboratoriet för serodiagnostik av kastsjuka m. m. tillfälligtvis överflytta en av serumlaboratoriets assistenter utan större men för arbetet å sistnämnda laboratorium.

Enligt vad nu föreslagits skulle assistenternas antal komma att utgöra åtta som regel tjänstgörande en å patolog-anatomiska avdelningens laboratorium, en å bakteriologiska avdelningens laboratorium för allmän bakteriologi och en å dess tuberkuloslaboratorium, två å serologiska avdelningens serumlaboratorium och en å dess laboratorium för serodiagnostik av kastsjuka m. m., en å det parasitologiska laboratoriet samt slutligen en å det kemiska laboratoriet. Förslaget innebär alltså ett bibehållande av nuvarande antal assistenttjänster vid anstalten.

Vid den sålunda föreslagna indelningen av assistenttjänsterna hava de sakkunniga emellertid förutsatt att det även i andra fall än förut nämnts kan befinnas påkallat att vid en onormal stegring av arbetsbördan å något håll överflytta en assistent från en avdelning till en annan.

Beträffande kompetensvillkoren för erhållande av assistentbefattning ha de sakkunniga anförts.

Såsom kompetensvillkor för erhållande av assistentbefattning bör krävas veterinärexamen, varvid förutsättes att dispens därifrån i särskilt fall må kunna ifrågakomma.

Vad angår assistentbefattningen å det parasitologiska laboratoriet bör av dess innehavare krävas, att han är utbildad evertebratzoolog. Sökande bör ha avlagt filosofie licentiatexamen i zoologi. Veterinärexamen jämte specialutbildning i parasitologi bör även kunna anses innefatta för tjänsten erforderlig kompetens.

Vidkommande assistentbefattningen å det kemiska laboratoriet torde såsom kompetensvillkor böra fordras filosofie kandidatexamen eller filosofisk ämbetsexamen eller ock apotekarexamen eller andra med nu nämnda examina jämförliga kunskapsprov. I likhet med vad som gäller i fråga om laboratorsbefattningen torde veterinärexamen eller medicine licentiatexamen kompletterade med specialutbildning i kemi även innefatta erforderlig kompetens.

Såsom motivering för den föreslagna löneplaceringen ha de sakkunniga — efter att ha lämnat en redogörelse för tidigare i ämnet från skilda håll gjorda framställningar rörande en förbättring av assistenternas löneställning — anförts i huvudsak följande.

Någon reell förbättring av avlöningsförmånerna för anstaltens assistenter har hittills icke kommit till stånd. Den successiva ökningen av arvodesbeloppen, som under de senare åren förekommit har endast avsett att bereda ifrågavarande befattningshavare compensation för den därunder inträffade stegringen i levnadskostnaderna. Frågan om assistenternas ställning i lönehänseende är emellertid för anstaltens del av utomordentlig vikt. En mindre god rekrytering å dessa befattningar måste i längden komma att medföra en genomgående kvalitetsförsämring även hos högre befattningshavare. Den naturliga befordringsvägen för anstaltens tjänstemän går nämligen från assistenttjänst över laboratorstjänst och till befattning såsom avdelningsföreståndare. Då stora rekryteringssvårigheter såvitt gäller de med lägre arvoden förenade assistentbefattningarna föreligga, framstår det såsom synnerligen angeläget, att en förbättring av de med sistnämnda assistenttjänster förenade lönevillkoren kommer till stånd.

I sådant syfte synes i första hand de assistentbefattningar, som för närvarande äro lägst avlönade, böra höjas, så att de i lönehänseende bliva jämställda med de högst avlönade assistentbefattningarna. Det må anmärkas, att den nuvarande differentieringen såtillvida icke heller kan anses sakligt motiverad som samma kompetenskrav, samma ansvar och likvärdiga arbetsuppgifter gälla för båda assistentgrupperna. Men vidare synas vägande skäl tala för att ifrågavarande arvodesbefattningar omregleras på sådant sätt, att de inordnas under löneplan Ex av civila icke-ordinariereglementet. De lära emellertid därvid icke böra placeras högre än i 21 lönegraden, 18 löneklassen. En högre lönegradsplacering för assistenttjänsternas vidkommande torde nämligen icke stå i överensstämmelse med inom det statliga lönesystemet i allmänhet gällande principer för lönegradsplacering. Därtill kommer att vid nu angivna lönegradsplacering en lämplig avvägning erhålles i förhållande till den för laboratorerna föreslagna. Ur löneteknisk synpunkt torde vidare inga betänkligheter behöva möta mot en dylik omreglering av ifrågavarande befattningar. Såsom tidigare framhållits föreligger nämligen för assistenterna en naturlig befordringsväg till högre befattningar inom anstalten. Det

må sålunda anmärkas, att av de nuvarande innehavarna av laborators- och avdelningsföreståndarbefattningarna inom anstalten samtliga utom en tidigare tjänstgjort såsom assistenter. Avlöningsförmånerna i lönegraden Ex 21, löneklassen 18, uppgå för närvarande till (grundlön 6,414 + rörligt tillägg 961: 20 + kristillägg 1,025: 40 =) sammanlagt kronor 8.400: 60, vilket belopp sålunda nära motsvarar det arvode, som tillkommer innehavarna av de högst avlönade assistentbefattningarna vid anstalten. Särskilt under nuvarande förhållanden framstår det såsom önskvärt, att assistenttjänsterna förenas med en avlöningsform, som medger en smidigare anpassning av lönen efter levnadskostnaderna. Genom en placering som extra befattningshavare beredas assistenterna även en möjlighet till löneklassuppflyttning efter längre tids tjänstgöring, som icke nu föreligger. Värdet av att de även erhålla rätt till sjukvårdersättning torde icke heller böra underskattas. I betraktande av de fördelar, som den nu föreslagna omregleringen medför för den enskilde tjänstemannen, synes den omständigheten icke behöva tillmätas större betydelse, att han därigenom kommer att intaga en mindre förmånlig ställning med avseende å rätten till sjukavdrag, i det han vid sjukdom måste vidkännas högre sådant avdrag än för närvarande är fallet. Med hänsyn till assistenternas relativt ansträngande arbete torde såvitt gäller semester särskild föreskrift böra meddelas därom, att assistent i sådant hänseende skall åtnjuta samma förmåner som extra ordinarie befattningshavare i motsvarande lönegrad. De fördelar slutligen, som den nu förordade löneregleringen innebär ur allmän löneteknisk synpunkt, torde icke närmare behöva beröras.

G. Föreståndarbefattningen.

Såsom av den tidigare redogörelsen för utvecklingen av anstaltens organisation framgår har vid anstalten alltifrån dess tillkomst intill den 16 november 1938, då nuvarande provisorium i organisatoriskt hänseende inträdde, funnits en särskild befattningshavare såsom föreståndare. Från och med sistnämnda dag överflyttades emellertid enligt beslut av Kungl. Maj:t de åligganden, som enligt 1926 års instruktion åvilade föreståndaren, å en för ledningen av anstalten inrättad nämnd. Enligt för denna nu gällande instruktion av den 22 december 1939 ankommer det åter — såsom förut berörts — å en av dess ledamöter, kallad verkställande ledamot, att i hudsak utöva föreståndarens åligganden och därvid handhava den närmaste ledningen av anstaltens verksamhet. Ersättning till verkställande ledamoten, som för fullgörande av ifrågavarande uppdrag åtnjuter tjänstledighet från av honom innehavd professur vid veterinärhögskolan, skall jämlikt beslut av Kungl. Maj:t bestridas från den i anstaltens avlöningsstat upptagna anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal med belopp motsvarande skillnaden mellan å ena sidan nettolönen i lönegrad B 1 och å andra sidan nettolönen i lönegrad A 30, minskad med B-avdrag.

De sakkunnigas förslag innebär, att vid anstalten skulle inrättas en föreståndarbefattning i lönegrad C 7.

Såsom motivering för förslaget ha de sakkunniga anfört följande.

Det är uppenbart, att en institution av anstaltens storleksordning och med dess vittomfattande verksamhet fordrar en befattningshavare i chefsställ-

ning för utövandet av den närmaste administrativa ledningen samt för övervakandet av att de skilda arbetsuppgifterna bliva behörigen och på ändamålsenligt sätt fullgjorda. Handläggningen av olika ärenden av administrativ natur, vilka bliva av betydande omfattning, kräva sålunda oundgängligen en central ledning. En sådan är också ofrånkomligen nödvändig för ett samordnande av rutinarbetet vid de skilda avdelningarna och laboratorierna samt för en enhetlig planläggning av de vetenskapliga undersökningar, beträffande vilka en samverkan erfordras mellan de olika specialgrenarna av anstaltens verksamhetsområde.

Frågan om den lämpliga organisationen av chefsbefattningen har beträffande institutioner liknande anstalten brukat lösas på två olika sätt. Antingen har — såsom fallet är exempelvis vid statens institut för folkhälsan, statens farmaceutiska laboratorium och statens skogsförsöksanstalt — en avdelningsföreståndare förordnats att för viss tid tillika utöva de med chefsbefattningen förenade funktionerna, varvid ett särskilt årligt arvode därför tillerkänts honom, eller också har såsom vid statens bakteriologiska laboratorium en särskild chefsbefattning inrättats. För anstaltens vidkommande är nu enligt de sakkunnigas uppfattning det sistnämnda alternativet obehörigt att förorda. Även om enligt det föreliggande organisationsförslaget avdelningsföreståndarna erhållit en självständig och ansvarig ställning med avseende å arbetet inom vederbörande avdelningar och anstaltschefen därigenom befriats från att i detalj följa arbetet å de olika avdelningarna, kommer säkerligen en kombination av en avdelningsföreståndarbefattning med chefsbefattningen för anstalten att leda till förfång för arbetet inom ifrågakommande avdelning med hänsyn till den stora arbetsbörda, som att döma av nuvarande förhållanden kommer att åvila anstaltschefen. Eller också kommer genom en dylik kombination anstaltens vederböriga ledning att allvarligt äventyras.

Det må här framhållas, att då nämndens verkställande ledamot tidvis varit nödsakad att övertaga ledningen av arbetet å det patolog-anatomiska laboratoriet, vilket för närvarande saknar avdelningsföreståndare, han till följd av sin stora arbetsbörda i övrigt med till chefsbefattningen hänförliga göromål icke fått möjlighet till den allmänna överblick över anstaltens angelägenheter, vilken lär vara erforderlig för att denna skall kunna på ett tillfredsställande sätt fullgöra sina olikartade uppgifter. Även ur andra synpunkter synes det önskvärt med en särskild befattning såsom anstaltschef. Man torde nämligen icke alltid kunna räkna med att bland avdelningsföreståndarna finna en person med för chefsbefattning lämpliga kvalifikationer och skulle en avdelningsföreståndare, tillika anstaltschef, avgå ur tjänsten, nödvändiggör detta samtida ombyten å två av anstaltens viktigaste befattningar, vilket i och för sig icke är gynnsamt med hänsyn till kontinuiteten i anstaltens arbete.

Slutligen må anmärkas att vid motsvarande institutioner utomlands en särskild chefsbefattning som regel förefinnes.

Det bör bland annat åligga anstaltschefen, som skall vara ansvarig för ordningen och arbetet inom anstalten, att leda och övervaka fullgörandet av anstaltens arbetsuppgifter, att förbereda och handlägga personalärenden i den omfattning anstaltens instruktion anger, att för anstaltens räkning avgiva infordrade yttranden i ärenden, som ej äro av principiell eller eljest större betydelse, att tillse, att å anstalten föras diariier över inkommande och utgående skrivelser, journal över utförda arbeten, konceptbok över avgivna utlåtanen ävensom i övrigt erforderliga anteckningar rörande verksamheten vid anstalten, att hava tillsyn över anstaltens lokaler, inventarier och övriga tillhörigheter samt låta föra erforderlig inventarieförteckning, att

årligen i god tid upprätta förslag till anslagsäskanden ävensom årsberättelse, att hos vederbörande myndighet rekvirera för anstalten erforderliga medel samt att meddela beslut rörande utanordning av anstaltens medel, samt att övervaka, att anstaltens inkomster vederbörligen redovisas, och ansvara för att de till anstaltens förfogande ställda medlen användas i enlighet med gällande föreskrifter.

För att kunna uppföras å förslag till befattning såsom anstaltschef bör erfordras, förutom att vara legitimerad veterinär, grundlig vetenskaplig utbildning i patologisk anatomi, bakteriologi, serologi samt epizootilära ävensom att genom självständig forskning inom något av nämnda ämnen hava ådagalagt sin vetenskapliga kompetens. Över sökandes kompetens bör vidare i likhet med vad som föreslagits beträffande avdelningsföreståndarbefattningarna yttrande inhämtas av minst tre sakkunniga.

Enligt de sakkunnigas mening bör chefsbefattningen inordnas under C-planen i civila avlöningsreglementet och därvid placeras i lönegrad C 7. Befattningens innehavare torde böra förordnas för en tid av sex år i sänder och benämnas professor.

H. Den administrativa organisationen av kastsjukebekämpandet.

Enligt särskild instruktion för laboratorn, tillika avdelningsföreståndaren, vid anstaltens kastsjukelaboratorium ankommer det å nämnde befattningshavare att i egenskap av föredragande i medicinalstyrelsen leda det statliga bekämpandet av sjukdomen smittsam kastning hos nötkreatur. Det åligger honom härvid särskilt att under inseende av chefen för veterinärbyrån pröva och handlägga ansökningar om anslutning till det statliga bekämpandet av sjukdomen, att för veterinär på uppdrag av styrelsen utfärda förordnanden att ombesörja sådana åtgärder, vilka finnas föreskrivna i för bekämpandet av sjukdomen meddelade bestämmelser, samt att tillse, att veterinär, som erhållit dylikt förordnande, noggrant fullgör vad som åligger honom enligt gällande författningar och instruktioner.

Den för konsumenten vid anstaltens kastsjukelaboratorium fastställda instruktionen har följande lydelse.

Konsumenten skall på uppdrag av medicinalstyrelsen företaga resor inom landet för att dels bedöma förutsättningarna för att igångsätta bekämpandet av sjukdomen smittsam kastning hos nötkreatur å viss ort, dels tillhandagå med råd och upplysningar i allt som rör bekämpandet av sjukdomen, dels, då sådant arbete skall igångsättas, lokalt planlägga och organisera detsamma, dels, i fall då nötkreatursbesättning blivit nyinfekterad, utforska på vad sätt besättningen i fråga smittats av sjukdomen, dels ock i förekommande fall utföra erforderliga undersökningar. Vidare åligger det konsumenten att vid tillfälligt förfall för föredraganden i ärenden rörande bekämpandet av sjukdomen smittsam kastning hos nötkreatur inträda i dennes ställe samt att med uppmärksamhet följa allt som har avseende å bekämpandet av sjukdomen smittsam kastning hos nötkreatur.

De sakkunniga ha föreslagit ett överflyttande av de med kastsjukebekämpandet förenade administrativa göromålen till befattningshavare i medicinalstyrelsen. I anslutning härtill ha de sakkunniga ansett, att den nuvarande

konsulentbefattningen å anstaltens kastsjukelaboratorium icke borde bibehållas vid anstalten. Såsom motivering för förslaget har anförts bland annat följande.

Enligt de sakkunnigas förslag finnes en särskild huvudavdelning vid anstalten med bekämpandet av sjukdomen smittsam kastning som väsentlig uppgift, vilken bibehålles. Vid dylikt förhållande synes det icke heller för framtiden böra åligga laboratorn å det i den föreslagna serologiska avdelningen ingående laboratoriet för serodiagnostik av kastsjuka m. m. att tillika i egenskap av föredragande i medicinalstyrelsen leda det statliga kastsjukebekämpandet. Nämda tjänsteman bör sålunda helt ägna sig åt laboratoriearbetet och de administrativa uppgifterna, vilka icke lära kunna fullgöras samtidigt utan men för göromålets behöriga gång å laboratoriet, tilldelas en befattningshavare å medicinalstyrelsens stat. Enligt vad de sakkunniga inhämtat är från besparingsberedningens sida förslag att förvänta om ett upprättande av ett centralt register i medicinalstyrelsen över smittsamma sjukdomar inom landets kreatursbesättningar. Vid sådant förhållande kommer alltså ett överflyttande av de med kastsjukebekämpandet förenade administrativa uppgifterna å en befattningshavare å medicinalstyrelsens stat och med tjänstgöring därstädes icke att behöva föranleda uppläggande av ett särskilt register i medicinalstyrelsen för den smittsamma kastningens vidkommande.

Med hänsyn till det anförda ha de sakkunniga i frågans nuvarande läge funnit sig böra föreslå överflyttande av de med kastsjukebekämpandet förenade administrativa göromålen till befattningshavare vid medicinalstyrelsen. I anslutning härtill har den nuvarande konsulentbefattningen å anstaltens kastsjukelaboratorium icke ansetts böra bibehållas vid anstalten.

I. Befattning såsom konsulent i fjäderfä- och pälsdjurssjukdomar.

De sakkunniga ha föreslagit, att en arvodestjänst såsom konsulent i fjäderfä- och pälsdjurssjukdomar måtte inrättas vid anstalten. Arvodet till denne befattningshavare ha de sakkunniga föreslagit till 10,000 kronor. Såsom motivering för förslaget ha de sakkunniga — efter att ha lämnat en redogörelse för tidigare förslag i ämnet samt för vissa till de sakkunniga inkomna framställningar — anfört i huvudsak följande.

För utrönande av orsaken till sjukdomsfall och dödsfall inom fjäderfäbesättningar krävas ofta kliniska undersökningar och utredningar rörande utfodringen samt de hygieniska och avelstekniska förhållandena inom den besättning, där sjukdomen ifrågakommer. Att fastställa orsaken till en sjukdom enbart genom patolog-anatomiska, bakteriologiska eller andra laboratorieundersökningar är i många fall förenat med stora svårigheter och ibland omöjligt. För diagnostiken och den etiologiska utredningen är det av största betydelse, att undersökningarna kunna verkställas på platsen. För närvarande saknar veterinärbakteriologiska anstalten möjlighet härtill, enär anstalten icke äger tillgång till för ändamålet erforderlig personal. Anstalten söker visserligen så långt möjligt införskaffa erforderliga uppgifter genom tjänsteveterinärerna i landet, men dessa besilta som regel icke de specialkunskaper med avseende å fjäderfäsjukdomar, som krävas för att verkställa utredningar i förevarande avseenden.

Vidare erfordras, då en sjukdom diagnostiserats, en sakkunnig veterinär, som kan lämna djurägaren råd och upplysningar angående dess behandling och de omständigheter i övrigt, som kunna vara av betydelse för sjukdomens bekämpande.

Det må framhållas, att fjäderfäsjukdomarna förorsaka landets djurägare avsevärda förluster, ett förhållande som icke minst i rådande försörjningsläge framstår såsom synnerligen allvarligt. Särskilt hönsleukosen har under de senaste åren fått en enorm utbredning, vilket särskilt torde vara att tillskriva försäljningen av avelsågg från olika avelsstationer, där denna sjukdom är stationär. Hönsleukosen är för närvarande en av de mest förlustbringande fjäderfäsjukdomarna i landet. Det framstår därför såsom i hög grad nödvändigt att sjukdomsförekomsten och hälsotillståndet inom avelsstationerna bliva föremål för en noggrann kontroll. Till belysande av de stora värden, varom här är fråga, må anmärkas att enligt vad de sakkunniga inhämtat fjäderfäuppfödningens produktion av ägg och kött för år 1938 beräknats uppgå till ett sammanlagt värde av 80 miljoner kronor.

Enligt de sakkunnigas mening erfordras sålunda för ett framgångsrikt bekämpande av fjäderfäsjukdomarna en veterinär befattningshavare med specialutbildning på ifrågavarande område. Innan de sakkunniga närmare ingå på arbetsuppgifterna och anställningsformen för denne, vilja de sakkunniga emellertid även till behandling upptaga frågan om bekämpandet av sjukdomar hos en annan grupp av husdjur, som under senare år erhållit en allt större betydelse, nämligen pälsdjuren.

Hos de sakkunniga har hemställts, att frågan om inrättandet av en veterinär befattning för bekämpande av pälsdjurssjukdomarna måtte bliva föremål för övervägande.

De synpunkter, som förut framlagts med avseende å nuvarande möjligheter för samt vikten av ett framgångsrikt bekämpande av fjäderfäsjukdomarna, äga i allt väsentligt giltighet jämväl beträffande pälsdjurssjukdomarna. I fråga om sistnämnda sjukdomar gäller för övrigt i än högre grad, att de diagnostiska laboratorieundersökningarna och de etiologiska utredningarna kräva kliniska undersökningar ävensom miljöundersökningar av skilda slag av en för ändamålet speciellt utbildad veterinär. De bristande möjligheterna i förevarande avseende medföra att anstaltens undersökningsutlåtanden, särskilt beträffande mink, för närvarande i stor utsträckning bliva osäkra.

Då sålunda även för pälsdjurssjukdomarnas vidkommande enligt de sakkunnigas uppfattning ett starkt behov förefinnes av en veterinär befattningshavare som besitter speciell sakkunskap med avseende å dessa sjukdomar, ha de sakkunniga — ehuru det i och för sig vore önskvärt med en särskild befattningshavare för fjäderfäsjukdomarnas och en för pälsdjurssjukdomarnas del — funnit sig böra föreslå att tills vidare inrättas en för bekämpande av båda de här avhandlade sjukdomsgrupperna avsedd gemensam befattning, vilken lämpligen synes böra anordnas som en konsulentbefattning vid anstalten på samma sätt som tidigare skett i fråga om svinsjukdomarna. Å den föreslagna befattningshavaren bör ankomma att på uppdrag av anstalten företaga tjänsteresor till de platser, på vilka utredningar rörande anledningen till uppkomsten av sjukdomar inom fjäderfä- och pälsdjursbesättningar behöva företagas samt att tillhandagå vederbörande djurägare med upplysningar och råd, som kunna vara av betydelse för sjukdomarnas förebyggande och bekämpande. Då konsulenten icke befinner sig på resor bör han tjänstgöra vid anstalten och därvid särskilt fullgöra arbetsuppgifter, som sammanhånga med bekämpandet av ifrågavarande sjukdomar. Befattningen synes tills vidare i avvaktan å närmare erfarenhet av konsulentens verksamhet böra vara förenad med arvode, vilket — i likhet med vad som för närvarande gäller beträffande befattningen såsom konsulent i svinsjukdomar — lärers böra beräknas till ett belopp av 10,000 kronor om året, ungefärligen motsvarande lön å I-ort i lönegraden Eo 24. lägsta löneklassen, jämte rörligt tillägg

och kristillägg. I likhet med vad som gäller beträffande konsulenten i svin-sjukdomar torde föreskrift vidare böra meddelas, att för den nu föreslagna konsulenten skall i tillämpliga delar gälla bestämmelserna i 10—15 §§, 19 § samt 20 § 1 mom. första stycket civila icke-ordinariereglementet, därvid befattningshavaren skall anses tillhöra lönegraden Eo 24, lönklassen 24.

För konsulenten i fjäderfä- och pälsdjurssjukdomar bör vidare gälla samma kompetensvillkor som för avdelningslaboratorerna. Vad beträffande dessa anförts om sakkunnigutlåtande över sökandes kompetens bör likaledes äga motsvarande tillämpning med avseende å sökande till konsulentbefattningen.

J. Serumkontrollantbefattningen.

Enligt 1926 års instruktion, som i nu förevarande avseende allttjämt äger giltighet, åligger det anstaltens serumkontrollant att i enlighet med gällande föreskrifter kontrollera vid anstalten tillverkade sera och vacciner samt att efter förordnande av medicinalstyrelsen och mot den ersättning styrelsen bestämmer verkställa kontroll å sera och vacciner, vilka framställts vid annan anstalt inom landet eller importerats från utlandet.

Ifrågavarande befattning är förenad med ett årligt arvode av 4,000 kronor och har karaktären av halvtidstjänst. En motsvarande befattning finnes vid statens bakteriologiska laboratorium, vars innehavare åtnjuter ett för närvarande till 4,500 kronor uppgående årsarvode. Efter att ha erinrat, att medicinalstyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 14 februari 1942 föreslagit tillsättande av en nämnd, betecknad »medicinalstyrelsens serum-nämnd», ha de sakkunniga funnit sig icke nu böra föreslå någon saklig ändring i de bestämmelser, som i förevarande avseende finnas upptagna i 1926 års instruktion, och icke heller någon ändring i övrigt med avseende å den nuvarande befattningen såsom serumkontrollant vid anstalten.

K. Befattning såsom föreståndare för Vindelns serumdepå.

Sedan år 1926 har anstalten haft en serumdepå i Vindeln, vilken upplagts i syfte att undanröja de olägenheter, som föranledas av den stora tidsutdräkten för leveranser av sera från Stockholm till vissa delar av Norrland. Från anstaltens understation i Vindeln, som den officiella benämningen lyder, försåldes under verksamhetsåret 1941/42 36,170 kbcm sera, varjämte därstädes under samma tid utfördes en del bakteriologiska undersökningar av skilda slag uppgående till ett sammanlagt antal av 87. För dessa sera och undersökningar ha avgifter uttagits med tillämpning av för anstalten gällande taxor. Understationen förestås av distriktsveterinären i Vindelns distrikt, som därför åtnjuter ett årligt arvode av 1,000 kronor.

Enligt de sakkunnigas mening bör serumdepån i Vindeln tills vidare bibehållas. Frågan om depåns indragande eller förflyttning ha de sakkunniga ansett böra upptagas till omprövning i samband med ett genomförande av det förslag om upptagande av vissa sera i farmakopén, som torde vara att emotse inom en nära framtid. De sakkunniga ha emellertid under hänvisning till undersökningarnas obetydliga antal uttalat sig för att den diagnostiska verksamheten vid understationen lämpligen redan nu nedlades. I an-

slutning härtill ha de sakkunniga föreslagit att det nuvarande arvodet till vederbörande distriktsveterinär minskades till ett belopp om 750 kronor om året och nuvarande understationen framdeles betecknades Vindelns serum-depå.

L. Viss undervisningsskyldighet för befattningshavare vid anstalten.

De sakkunniga ha i sitt betänkande framfört vissa förslag och synpunkter rörande undervisningsskyldigheten för befattningshavare vid anstalten. Här-om ha de sakkunniga anfört följande.

Genom sin omfattande verksamhet inom skilda områden av den veterinär-medicinska vetenskapen erhåller anstalten ett rikhaltigt undersökningsma-terial, vilket torde vara synnerligen representativt för många av de olika problem, de praktiserande veterinärerna dagligen ställas inför i sitt dia-gnostiska arbete. Såväl studerandena vid veterinärhögskolan som landets vete-rinärer skulle genom att bli i tillfälle att taga del av detta material och genom att bli insatta i anstaltens arbetssätt kunnat bibringas värdefulla kunskaper i fråga om förefintligen möjligheter att ställa diagnoser, om huru terapeutiska preparat framställas, m. m. Med hänsyn härtill vore det enligt de sakkunnigas uppfattning i hög grad önskvärt att den erfarenhet, som på skilda områden samlas inom anstalten, kunde framläggas även i annan form än genom därifrån utgivna publikationer. Många praktiserande veteri-närer ha även för sin del uttryckt önskemål härom.

Med anledning av vad nu anförts ha de sakkunniga ansett lämpligt, att de veterinära befattningshavarna vid anstalten åläggas skyldighet att i viss utsträckning genom föreläsningar och demonstrationer framlägga de rön, de vunnit i sin verksamhet. I detta sammanhang må erinras, att anstalten efter sin inflyttning i de nya institutionsbyggnaderna kommer att erhålla moderna och i alla avseenden — även ur undervisningssynpunkt — ända-målsenliga lokaler och att sålunda inom dessa komma att finnas helt andra praktiska möjligheter till föreläsningar och åskådningsundervisning än som för närvarande är fallet.

Vad de veterinärmedicine studerandena angår, så torde ett utnyttjande av anstaltens material inom flera ämnen, exempelvis såvitt gäller den patolo-giska anatomin, kunna lämna en värdefull komplettering till undervisning-en vid högskolan. Ehuru det vill synas, som om detta syfte i regel bäst vin-nes genom föreläsningar och demonstrationer av dem, som samlat och veten-skapligt bearbetat undersökningsmaterialet i fråga, d. v. s. vederbörande be-fattningshavare vid anstalten, torde det möjligen kunna komma att i vissa fall visa sig ändamålsenligt, att anstaltens material ställes till veterinärhög-skolans förfogande för demonstrationer av sistnämnda institutions egna lärar-krafter. Med hänsyn härtill ha de sakkunniga funnit sig böra föreslå, att i blivande instruktion för anstalten jämväl intages föreskrift om skyldighet för denna att ställa sitt material till högskolans förfogande. Härutinnan torde böra träffas överenskommelse mellan högskolan och anstalten.

För de redan utbildade civila och militära veterinärernas vidkommande torde ifrågavarande föreläsningar och demonstrationer böra hållas i den ord-ning, som bestämmes för varje särskilt fall.

Vid betänkandet fanns beträffande den nu återgiva delen av detsamma fogad en av professor Hjärre avgiven *reservation*. I denna har bland annat anförts, att det syntes lämpligt, att en del av de obduktioner och i samband

med dessa hållna demonstrationer, som ingå i den praktiska kursen i patologisk anatomi vid veterinärhögskolan, utfördes vid anstalten under ledning av avdelningsföreståndaren eller laboratorn å den föreslagna patologisk-anatomiska avdelningen. Det ville även synas, som om anstaltens parasitologiska material i likhet med det patologiskt-anatomiska lämpligen borde komma till användning såsom en komplettering av högskolans material och komma undervisningen till godo i form av föreläsningar och praktiska demonstrationer av laboratorn å det parasitologiska laboratoriet. I hög grad önskvärt vore, att den praktiska delen av den vid högskolan föreskrivna kursen i bakteriologi anförtroddes avdelningsföreståndaren vid bakteriologiska avdelningen vid anstalten.

I reservationen har ytterligare — efter en erinran om ett förslag av veterinärhögskolans lärarkollegium om uppdelning av professuren i bakteriologi och födoämneshygien — anförts bland annat följande.

Det vill synas, som om skäl skulle kunna förefinnas att till närmare övervägande upptaga frågan, huruvida icke bakteriologiundervisningen vid veterinärhögskolan i avvaktan å ett genomförande av det av dess lärarkollegium framförda förslaget om uppdelning av professuren i bakteriologi och födoämneshygien skulle kunna i sin helhet anförtros avdelningsföreståndaren för den blivande bakteriologiska avdelningen vid anstalten, vilket sålunda skulle innebära en återgång till en anordning, som i förevarande avseende tidigare förekommit. Härigenom skulle nämligen det för den veterinärmedicinska utvecklingen och för den livsmedelshygieniska verksamheten i landet så aktuella och viktiga önskemålet om en egen institution för födoämneshygien vid högskolan redan inom en snar framtid kunna bli realiserat utan större kostnader för statsverket. Det må härtill framhållas, att man i utlandet beaktat detta förhållande och på ett flertal ställen inrättat från varandra skilda bakteriologiska och hygieniska institutioner.

Självfallet tillkommer det emellertid veterinärhögskolan att taga initiativet till en dylik, mera genomgripande omläggning av bakteriologiundervisningen, men då denna tanke synes erbjuda en möjlighet till en tillfredsställande lösning av det förevarande spörsmålet, synes den här böra framföras.

Den undervisningsskyldighet i form av föreläsningar och demonstrationer, som synes böra ifrågakomma för vissa befattningshavare vid anstalten, avser icke att innebära något avsteg från principen, att undervisningen för studerandena vid veterinärhögskolan bör vara knuten till denna, men det har framstått såsom önskvärt, att vissa av anstaltens befattningshavare anlitas såsom lärare vid högskolan, då ofrånkomligen den erfarenhet, som förefinnes vid anstalten, torde böra komma undervisningen vid högskolan till gagn och detta svårigen kan tänkas ske på ett mera lämpligt sätt än genom föreläsningar och demonstrationer av dem, som samlat och vetenskapligt bearbetat anstaltens undersökningsmaterial. Det lär emellertid böra ankomma på styrelsen för veterinärhögskolan att meddela de närmare bestämmelserna för ifrågavarande undervisning.

Yttrandena.

Statskontoret och riksräkenskapsverket ha med hänsyn till det statsfinansiella läget samt statens pris- och lönepolitik ansett sig icke kunna tillstyrka de i betänkandet framlagda omorganisationsförslagens genomförande. I övriga yttranden ha förslagen däremot i stort sett biträttts eller lämnats utan erinran. Såvitt angår de under detta avsnitt i betänkandet framlagda förslagen ha dessa i allmänhet tillstyrkts i de avgivna yttrandena. I vissa yttranden ha emellertid framförts erinringar framför allt mot förslagen om utvidgning av anstaltens befattning med vattenkontrollen, om lönegradsplaceringarna, om organisationen av kastsjukebekämpandet, om konsulentbefattningarna och om undervisningsskyldigheten.

Beträffande förslaget om utvidgning av anstaltens befattning med vattenkontrollen har *styrelsen för statens institut för folkhälsan* uttalat att styrelsen med hänsyn till de av sakkunniga påtalade praktiska olägenheterna av nuvarande ordning i fråga om kontrollen av brunnsvatten icke har något att erinra mot att begränsningen beträffande anstaltens behörighet att utföra undersökningar av beskaffenheten hos brunnsvatten bortfölle. Under erinran, att statens institut för folkhälsan och statens bakteriologiska laboratorium nu vore de enda statslaboratorier, där undersökningar rörande vattenledningsvatten utfördes har styrelsen framhållit, att behov av en utvidgning av den centrala kontrollorganisationen å förevarande område enligt styrelsens mening icke torde vara för handen. Därtill komme, att kontrollen av vattenledningsvatten icke sällan gäve anledning till problem av allmänhygienisk och hygienisk-teknisk natur, för vilkas lösande den blivande veterinär-bakteriologiska anstalten icke kunde förutsättas äga sakkunskap. Styrelsen har därför ansett sig böra avstyrka de sakkunnigas förslag i denna del.

Medicinalstyrelsen har för sin del uttalat samma uppfattning.

Statskontoret har förklarat sig anse det mest ändamålsenligt, att vattenundersökningar koncentrerades hos statens bakteriologiska laboratorium och statens institut för folkhälsan. Enligt statskontorets mening borde således anstaltens befattning med vattenkontrollen kunna upphöra.

I anslutning till den föreslagna avdelningsindelningen har *veterinärhögskolans lärarkollegium* ifrågasatt, om icke — med hänsyn till att anstaltens verksamhetsområde skulle omfatta fem grenar av veterinärvetenskapen, vilka icke kunde fullt behärskas av en och samma person och följaktligen icke heller av anstaltens föreståndare — föreståndaren skulle kunna erhålla ett gott stöd beträffande frågor av allmän innebörd, därest dylika frågor hänskötos för överläggning till ett råd bestående av föreståndaren såsom ordförande, avdelningsföreståndarna och föreståndarna för de självständiga laboratorierna.

Vad angår lönegradsplaceringarna och befattningshavarnas antal har *allmänna lönenämnden* anført, att nämnden funnit förslagen i betänkandet i all-

mänhet väl motiverade och präglade av återhållsamhet. Även om lönenämnden för sin del haft vissa svårigheter att mera ingående bedöma behovet av befattningshavare av skilda slag å anstaltens olika avdelningar och laboratorier, ansåge sig lönenämnden likväl sakna anledning att ifrågasätta någon jämkning eller inskränkning i förslaget. Även förslaget angående lönegradsplaceringen för föreståndaren har lönenämnden ansett sig böra tillstyrka.

Statskontoret har yttrat följande.

Till en början torde böra framhållas, att statens veterinärbakteriologiska anstalts framtida arbetsuppgifter i icke ringa mån lära påverkas av de veterinärbakteriologiska provinslaboratoriernas ställning och organisation ävensom av sättet för ordnandet av sjukdomen smittsam kastnings bekämpande. Av betydelse för anstaltens verksamhet torde jämväl bli resultatet av den åt epizootisakkunniga uppdragna utredningen angående inrättandet av en anstalt för forskning rörande mul- och klövsjuka.

Det ligger i sakens natur, att den ovisshet, som med hänsyn till det anförda föreligger i fråga om anstaltens blivande omfattning, måste medföra återhållsamhet med avseende å inrättandet av nya tjänster. Härtill kommer, att i nuvarande statsfinansiella läge och i betraktande av statsmakternas strävanden inom pris- och lönepolitikens område vägande invändningar måste riktas mot varje löneökning, som icke är en följd av ökad arbetsprestation. Under sådana omständigheter finner sig statskontoret böra utgå ifrån att den för anstalten nu gällande anslagsramen, såvitt möjligt, icke överskrides, samt att lönegradsuppflyttningar icke medgivnas. Något hinder för en omorganisation av anstalten enligt det framlagda förslaget till ny avdelningsindelning torde likväl icke föreligga, och statskontoret har för sin del icke funnit anledning till annan erinran mot detsamma, än att det ur organisationssynpunkt synes böra övervägas att inordna de parasitologiska och kemiska laboratorierna under någon av de tre huvudavdelningarna. Med hänsyn till den rationalisering, som den nya organisationen synes medföra, lär någon omedelbar utökning av den nu förefintliga personalen icke behövas i samband med inflyttningen i de nya lokalerna.

Statskontoret, som ställt sig generellt avvisande till förslagen om lönegradsuppflyttningar, vill emellertid beträffande de i betänkandet förekommande lönegradsplaceringarna uttala, att, fränsett sekreterarens lönegradsplacering och de jämkningar, som kunna föranledas av ett slopande av de fristående laboratorierna, lönegradsplaceringarna icke giva anledning till erinran.

Vad angår förslaget att assistenterna vid anstalten skulle beredas ställning såsom extra tjänstemän, må erinras, att spørgsmålet härom icke kan prövas fristående, då liknande befattningar förekomma på andra håll inom statsförvaltningen. Frågan om assistenternas inordnande å löneplan hör därför upptagas i ett större sammanhang.

Riksräkenskapsverket har anfört följande.

I vad de sakkunnigas förslag avser utvidgning av anstaltens personal och förbättring av den hittillsvarande personalens löneställning kan den av de sakkunniga gjorda kostnadsberäkningen, enligt vilken avlöningsstatens slutsumma skulle ökas från 462,700 kronor till 598,900 kronor eller med 136,200 kronor icke läggas till grund för ett bedömande av löneutgifternas utveckling på längre sikt. Såsom i betänkandet angivits, har vid bedömande av förslagets genomförande erforderlig medelsanvisning under vederbörande anslagspost i blivande avlöningsstat för anstalten som regel beräknats den lägsta löneklassen inom ifrågakommande lönegrad, varvid dock hänsyn ta-

gits till redan förekommande eller omedelbart förestående högre löneklassplacering. Mot en dylik beräkning vore intet att invända, därest den endast avsåge bedömandet av anslagsbehovet för det närmaste budgetåret. Vid bedömandet av statens åtagande i lönehänseende för längre framtid måste emellertid hänsyn tagas till de gränser inom vilka lönekostnaderna ytterst kunna röra sig. Enligt inom riksräkenskapsverket gjord uträkning skulle lönestaten efter omorganisationsförslaget sluta på i runt tal, i händelse av lägsta löneklassplacering 554,600 kronor och i händelse av högsta löneklassplacering 660,600 kronor. Då det torde få anses normalt, att tjänstemän med reglerad avlöning i genomsnitt uppnå den näst högsta löneklassen, synes anstaltens årliga personalkostnader i händelse av förslaget genomförande böra på längre sikt beräknas till minst 635,000 kronor. Sådana i avlöningsstaten ej synliga åtaganden från statens sida som medgivandet av pensionsrätt åt ett ökat antal befattningshavare och utbetalningen av kristillägg till flertalet befattningshavare torde ock beaktas vid bedömandet av konsekvenserna av förslaget genomförande.

Bortsett från de skäl, som kunna anföras för och emot de särskilda detaljerna i den föreslagna personalorganisationen, måste ett omedelbart genomförande av ett förslag, medförande så betydande ökning av löneutgifterna som det förevarande, i åtskilliga avseenden innebära ett frångående av de principer, efter vilka statsmakterna eftersträva att tillbakahålla den under nuvarande krisförhållanden framträdande tendensen till stegring av priser och löner. På grund härav anser riksräkenskapsverket sig icke kunna tillstyrka, att det nu förestående genomförandet av en omorganisation av anstaltens verksamhet förbindes med en så betydande ökning av personalkostnaderna, som de sakkunniga föreslagit, och särskilt icke att ett betydligt antal befattningar under rådande krissituation uppflyttas i lönegrad, förändras från extra ordinarie till ordinarie eller från extra till extra ordinarie eller ock nyinrättas såsom ordinarie eller extra ordinarie. Beträffande den i samband med anstaltens inflyttning i nya lokaler erforderliga maskin- och värmeledningspersonalen torde dock härvid undantag kunna medgivas. Skulle omorganisationen av anstaltens verksamhet prövas oundgängligen kräva ökning av antalet befattningshavare, bortsett från maskin- och värmeledningspersonalen, anser riksräkenskapsverket denna ökning företrädesvis böra äga rum genom nyinrättande tills vidare av extra befattningar eller arvodesbefattningar i lägsta ställning inom vederbörande grupp.

Veterinärhögskolans lärarkollegium har ansett, att bärande motivering till skillnaden i lönegrad mellan de två å bakteriologiska avdelningen placerade laboratorsbefattningarna icke förefunnes.

Medicinalstyrelsen har uttalat liknande uppfattning.

Styrelsen för svenska veterinärläkareföreningen har anfört.

Vad fördelningen av de olika veterinära befattningshavarna på de olika avdelningarna angår vill styrelsen föreslå, att den föreslagne assistenten på tuberkuloslaboratoriet överföres till kastsjukelaboratoriet. Av det uppställda schemat över de undersökningar, som utförts inom anstalten åren 1938—1942, finner man, att kastsjukaavdelningens serologiska undersökningar under denna tid ökat från omkring 60,000 till omkring 168,000. De bakteriologiska undersökningarna på denna avdelning ha under samma tid fördubblats. Arbetet på tuberkulosavdelningen har under samma tid minskat från omkring 16,000 fall till omkring 6,000 fall. I tuberkuloskampen sätts diagnoserna som regel av veterinärerna i deras fältarbete samt å hushållnings-sällskapens laboratorier: endast mera sällan insändas prov till statens veteri-

närbakteriologiska anstalt, och det är att förvänta att dessa prov år från år komma att nedgå i antal. Vad kastsjukebekämpandet angår må här framhållas, att samtliga diagnoser för närvarande ställas på kastsjukelaboratoriet. Efter den föreslagna decentraliseringen kan man visserligen räkna med att några av hushållningssällskapens veterinäravdelningar komma att upptaga jämväl de serologiska undersökningarna. Men å andra sidan får man räkna med att många hushållningssällskap icke själva, åtminstone ej omedelbart, börja med serologiska undersökningar, utan att fortfarande och i betydligt större utsträckning än tidigare blodprov från deras områden komma att insändas till statens veterinärbakteriologiska anstalt, varför kastsjukelaboratoriets arbete säkerligen kommer att ökas. Då det för hela kastsjukebekämpandet är synnerligen angeläget att de å kastsjukelaboratoriet ställda diagnoserna äro absolut riktiga, måste enligt styrelsens uppfattning åtgärder vidtagas, så att icke den stora arbetsbördan överstiger befattningsinnehavarnas krafter. I detta samband må påpekas, att personalen nu icke ökats sedan 1938. Det är också för hela kastsjukebekämpandet synnerligen angeläget, att även denna avdelning får möjlighet till vetenskaplig forskning. En överflyttning av en assistent från tuberkulosavdelningen till kastsjukeavdelningen synes därför vara fullt motiverad och synnerligen ändamålsenlig samt dessutom utan fara för arbetet på tuberkulosavdelningen, då denna vid behov bör kunna få hjälp av de tränade bakteriologerna å bakteriologiska laboratoriet.

Lärarkollegiet vid veterinärhögskolan har uttalat samma uppfattning.

Rörande de sakkunnigas förslag till kastsjukebekämpandets organisation har *medicinalstyrelsen* anfört.

Man kan förvänta att anslutningen till bekämpandet kommer att stegras vid en decentralisering i likhet med vad som skedde då det kliniska tuberkulosbekämpandet decentraliserades. Nu ifrågavarande stegring kan antagas komma att ske i lika hastigt eller snarare ännu hastigare tempo, i betraktande av det utomordentliga intresse för kastsjukebekämpandet, som de senaste åren väckts hos den djurägande allmänheten.

Det måste antagas, att svårigheter, såsom alltid vid en plötslig ansvällning av viss statlig verksamhet, komma att uppstå under övergångstiden. Dessa svårigheter torde komma att hänföra sig både till den centrala administrationen och dess förhållande till såväl kastsjukelaboratorier som allmänheten och till laboratorierna, framförallt de nyinrättade, i dessas förhållande till såväl den centrala administrationen som allmänheten. Då det gäller att bemästra svårigheterna kan medicinalstyrelsen falla tillbaka på erfarenheter från den motsvarande utvecklingen av det kliniska tuberkulosbekämpandet. Denna omständighet synes styrelsen tala för att den centrala administrativa ledningen av kastsjukebekämpandet tills vidare förlägges till styrelsen. På grund härav tillstyrker styrelsen de sakkunnigas förslag om konsulentens överflyttande till styrelsen. Styrelsen får emellertid framhålla, att ett ökat personalbehov vid en stegrad anslutning till kastsjukebekämpandet måste förväntas uppkomma både för styrelsen och för anstaltens serodiagnostiska laboratorium.

Lärarkollegiet vid veterinärhögskolan har yttrat.

De sakkunniga ha föreslagit kastsjukelaboratoriet placerat såsom en underavdelning av den serologiska avdelningen. Den vid kastsjukelaboratoriet för närvarande placerade konsulentbefattningen ha de sakkunniga föreslagit överflyttad till medicinalstyrelsen.

Den föreslagna decentraliseringen av kastsjukebekämpandet, som de sakkunniga anföra såsom skäl till att nu företaga dessa förändringar, torde en-

ligt kollegiets mening medföra en sådan utvidgning av kastsjukebekämpandet, att det för närvarande icke är tillrådligt att vidtaga förändringar i den hittillsvarande organisationen. Kollegiet har intet att i princip invända mot sakkunnigas förslag, men vill såsom en övergångsbestämmelse tills vidare förorda, att den nuvarande organisationen med konsulentens anknytning till anstalten bibehålles, intill dess erfarenhet vunnits om den föreslagna decentraliseringens resultat. Skulle den av sakkunniga föreslagna omorganisationen nu företagas, torde man kunna riskera, att sjukdomsbekämpandet blir lidande härpå, och hänsyn till fortsatt effektivt bekämpande av kastsjukan torde böra gå före alla andra hänsyn. Kollegiet vill även föreslå, att konsulenten blir föredragande i kastsjukeärenden i medicinalstyrelsen, så att laboratorn beredes tillfälle ägna sig helt åt laboratoriearbetena.

Styrelsen för svenska veterinärläkareföreningen har anfört följande.

De sakkunnigas förslag att nu omedelbart placera konsulenten i kastsjuka hos medicinalstyrelsen, där han skulle tjänstgöra både som föredragande och konsulent och som ledare för kastsjukebekämpandet över hela landet, synes icke kunna utan vidare godtagas. Som konsulent måste denna person ofta under flera dagar i sträck, t. o. m. en vecka och mera, vara borta från medicinalstyrelsen, och under tiden finnes där icke någon kompetent person, som kan sköta hans arbete, besvara skrivelser och alla telefonförfrågningar, som ideligen måste inkomma särskilt de första åren av decentraliseringen. Om konsulenten nu skall överflyttas till medicinalstyrelsen, synes det nödvändigt att vid hans sida där ställes annan på området kompetent veterinär, som kan sköta hans arbetsuppgifter, när han inte befinner sig på medicinalstyrelsen. Om däremot den nuvarande organisationen i stort sett tills vidare bibehålles, kan arbetet fortgå ostört, och de bästa resultat nås. Detta gäller alldeles speciellt om kastsjukelaboratoriet får ytterligare en assistent. Den enda ändringen, som här lämpligen borde göras, är att laboratorn på kastsjukelaboratoriet befrias från sin uppgift såsom föredragande i medicinalstyrelsen och att konsulenten får tjänstgöra både som konsulent och föredragande men fortfarande vara anknuten till kastsjukelaboratoriet. De sakkunniga ha framhållit vissa olägenheter av att föredraganden för kastsjukeärenden icke har sina lokaler på medicinalstyrelsen, men dessa svårigheter torde kunna övervinnas. Svenska veterinärläkareföreningen anser för sin del, att det väsentligaste i denna fråga är, att kastsjukebekämpandet kan fortgå på bästa sätt. Några vägande skäl torde icke kunna framföras mot att nuvarande provisoriska organisation får fortsätta att fungera till dess att nödig erfarenhet av den kommande decentralisationen vunnits och medicinalstyrelsens omorganisation är genomförd.

I fråga om konsulentbefattningarna har *statskontoret* uttalat, att, då konsulenten i svinsjukdomar varit i verksamhet föga mer än ett år, statskontoret redan av denna anledning icke kunde tillstyrka hans placering såsom e. o. befattningshavare i 24 lönegraden. Ämbetsverket såge sig i nuvarande läge icke heller i stånd förorda anvisandet av medel för anställande av en konsulent i fjäderfä- och pälsdjursjukdomar.

Lärarkollegiet vid veterinärhögskolan har anfört.

Att ett verkligt behov föreligger av sakkunnigt bistånd, då det gäller bekämpandet av de ofta stora värden förödande sjukdomarna hos fjäderfä, torde vara obestriddligt.

Genom inrättande av en konsulentbefattning vid anstalten kan visserligen

åtskilligt vinnas, men någon verklig radikal lösning av problemet innebär enligt kollegiets uppfattning detta de sakkunnigas förslag icke.

Den egentliga orsaken till nu rådande förhållanden torde nämligen vara, att veterinärerna i allmänhet äro mindre väl initierade beträffande ifrågasvarande husdjurs sjukdomar och skötsel. Detta i sin tur beror naturligen på, att undervisningen av skilda orsaker icke kunnat tillfredsställande ordnas.

Skulle i enlighet med de sakkunnigas förslag nu en konsulentbefattning för fjäderfä- och pälsdjursjukdomar inrättas vid anstalten, bleve resultatet med säkerhet, att allt undervisningsmaterial ginge till anstalten och att alla planer på tillfredsställande undervisning i fjäderfäsjukdomar finge skrinläggas.

Så länge den genom studier utomlands specialutbildade konsulenten vid anstalten kvarstode i sin befattning, kunde visserligen en anordning, sådan som de sakkunniga föreslagit, dock göra mycken nytta, men konsulentbefattningen torde kunna förväntas förr eller senare bli vakant. I så fall måste åter en veterinär sändas utrikes för specialstudier etc.

Kollegiet vill livligt tillstyrka inrättande av en konsulentbefattning eller hellre en laboratorsbefattning avseende fjäderfäsjukdomar, men om de med inrättande av en dylik befattning förenade kostnaderna kunna bäras av statsverket, borde enligt kollegiets bestämda uppfattning konsulenttjänsten inrättas på högskolans stat. I så fall skulle nämligen konsulentens eller laboratorns specialkunskap kunna på ett verkligt rationellt sätt tillgodogöras icke endast genom verksamheten såsom konsulent utan även genom undervisning vid högskolan. Endast på detta sätt synes problemet beträffande befattningens rekrytering i framtiden kunna lösas och behovet av bättre veterinärutbildning på området tillgodoses. Kollegiet önskar i detta sammanhang erinra om det förslag till inrättande av en fjäderfäavdelning vid högskolan, som kollegiet tidigare framlagt med plan över högskolans utveckling.

Vad pälsdjursjukdomarna beträffar, bör framhållas, att veterinärhögskolans medicinska avdelning förmått lämna mycken och värdefull hjälp, som även torde ha livligt uppskattats av Sveriges pälsdjursuppfödarens riksförbund. Genom det material, som vid samarbete med riksförbundet tillförts högskolans medicinska klinik, torde undervisningen vad beträffar pälsdjursjukdomarna ha kommit i ett betydligt gynnsammare läge än tidigare. Det torde för närvarande endast böra tillses, att nämnda samarbete får fortgå ostört, och att verksamheten i den mån det är möjligt på allt sätt understödjes. En konsulent- eller assistentbefattning på högskolans stat vore givetvis ett behjärtansvärt önskemål.

Kollegiet kan för övrigt icke underlåta att uttrycka vissa tvivel beträffande möjligheten att erhålla en konsulent, som är kompetent att handhava såväl fjäderfä- som pälsdjursjukdomar, vilka icke egentligen ha något gemensamt.

Liknande synpunkter ha framförts i yttrande från *styrelsen för veterinärhögskolan*.

Angående de sakkunnigas förslag rörande serumdepån i Vindeln har *statskontoret* yttrat följande.

De sakkunniga ha föreslagit, att den diagnostiska verksamhet, som bedrivits vid serumdepån i Vindeln skulle nedläggas, varvid arvodet till föreståndaren borde minskas från 1,000 kronor till 750 kronor om året. I anled-

ning härav må erinras, att 1939 års förslag angående anstaltens organisation bland annat innebar inrättandet av liknande serumdepåer i Boden och Visby. Till envar av föreståndarna för dessa depåer föreslogs arvode å 300 kronor om året. Vid upphörande av den diagnostiska verksamheten vid depån i Vindeln synes föreståndararvodet under sådana omständigheter och då skäl icke förebragts för ett i förhållande till de föreslagna nya depåerna mer än dubbelt så stort arvode böra reduceras till sisinämnda belopp, 300 kronor för år.

I fråga om undervisningsskyldigheten har *medicinalstyrelsen* framhållit.

Vad angår den av de sakkunniga föreslagna undervisningsskyldigheten för befattningshavare vid anstalten finner *medicinalstyrelsen* att det bör tillkomma veterinärhögskolans lärarkollegium att uttala sig angående lämpligheten härav ur undervisningssynpunkt. *Medicinalstyrelsen* har ur de synpunkter styrelsen har att bevaka intet att erinra mot förslaget härom under förutsättning att undervisningsskyldigheten ej kommer att verka hindrande på den behöriga gången av anstaltens arbete och kan fullgöras utan åsidosättande av anstaltens huvuduppgifter samt utan att personalbehovet ökas. *Medicinalstyrelsen* finner det icke önskvärt att anstalten utvecklas i riktning mot att bli en undervisningsanstalt och förutsätter sålunda att den föreslagna verksamheten hålles inom snäva gränser.

Lantbruksstyrelsen har såsom sin mening i denna fråga uttalat att med hänsyn till den erfarenhet, som förefunnes vid anstalten, och den rika förekomsten där av aktuellt undersökningsmaterial det kunde för blivande praktiserande veterinärer bliva av stort värde, att även vissa föreläsningar och demonstrationer hölles av dem, som samlat och vetenskapligt bearbetat detta undersökningsmaterial.

Statskontoret har påpekat, att, därest praktiska övningar för de studerande vid veterinärhögskolan mera regelbundet skulle komma att ledas av anstaltens befattningshavare, detta torde medföra ökat personalbehov vid anstalten. I likhet med de sakkunniga ifrågasatte statskontoret, om det icke vore mest ändamålsenligt, att demonstrationer och övningar i allmänhet utfördes av högskolans egna lärarkrafter och att anstaltens befattningshavare allenast mera tillfälligtvis disponerades för ändamålet. Skulle förstnämnda anordning anses lämpligare, borde emellertid varje härigenom betingad personalökning föranleda minskning av högskolans lärarkrafter och motsvarande institution knytas till laboratoriet.

Veterinärhögskolans lärarkollegium har anfört följande.

Alltsedan år 1911, då statens veterinärbakteriologiska anstalt började sin verksamhet, har anstaltens huvudsakliga uppgift varit dels att utföra diagnostiska undersökningar, särskilt sådana som krävas för bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar, dels att bereda veterinärbakteriologiska preparat för samma ändamål, dels även att utöva vetenskaplig forskning inom anstaltens verksamhetsområde.

Anstaltens uppgift har däremot icke varit att meddela undervisning för veterinärstuderande.

Före det år, då veterinärhögskolan erhöll en professur i bakteriologi och födoämneshygien (år 1923), bestreds visserligen undervisningen i bakteriologi av en laborator vid anstalten, men med användande av högskolans lokaler

och materiel, och även därefter ha veterinärkandidater en kortare tid följt arbetet vid anstalten i och för avläggande av praktiskt prov i bakteriologi. Sedan emellertid en laboratorsbefattning år 1937 inrättades vid högskolans avdelning för bakteriologi och födoämneshygien har all undervisning i bakteriologi varit förlagd till denna avdelning.

Orsaken, varför bakteriologiundervisning vid högskolan sålunda temporärt och såsom ett provisorium handhades av en laborator vid anstalten, var uteslutande den dåvarande bristen på lärarkrafter vid högskolan. Av ifrågasatt laborator krävde undervisningen efter vad det då upprepade gånger upplystes, alltför mycket av den tid, som var avsedd för anstaltens egentliga uppgifter. Icke heller gjordes ur undervisningssynpunkt goda erfarenheter av detta arrangemang.

Visserligen erhåller, såsom de sakkunniga framhålla, anstalten genom sin verksamhet ett rikhaltigt undersökningsmaterial, av vilket såväl veterinärstuderande som landets veterinärer skulle kunna förvärva värdefulla kunskaper, men de kunskaper, varmed veterinärstuderande skulle kunna berikas vid anstalten *utöver* de vid veterinärhögskolan meddelade, måste betraktas såsom så speciella, att de — så länge utbildningstiden är och måste vara begränsad — icke rimligen kunna ingå i kunskapsfordringarna för veterinär-examen.

I den mån det högskolan till buds stående undervisningsmaterialet behöver kompletteras, bör emellertid efter överenskommelse mellan högskolan och anstaltens föreståndare material från anstalten ställas till högskolans förfogande.

I ett till betänkandet fogat särskilt yttrande har professor Hjärre ifrågasatt, att viss undervisning i patologisk anatomi, parasitologi och bakteriologi eller t. o. m. hela undervisningen i sistnämnda ämne skulle förläggas till anstalten.

Kollegiet vill med anledning härav och utöver vad redan förut anförts särskilt påpeka, att undervisning av vad slag som helst alltid kräver mycken tid och omtanke, och att en lärare, som har att meddela undervisning efter en bestämd plan, icke genom annat arbete får förhindras i genomförandet av undervisningen enligt den fastställda läroplanen. Vid anstalten torde personalens arbetsbörda tidvis och speciellt vid epizootier kunna förväntas betydligt ökas. Skulle regelbunden undervisning för veterinärstuderande ingå i vissa tjänstemäns vid anstalten åligganden, har kollegiet svårt att förstå, hur det i dylika fall skulle kunna undvikas, att den ena eller andra verksamheten bleve lidande. Detta naturligtvis under förutsättning att icke föreliggande förslag till organisation av anstalten i själva verket betyder en överorganisering.

Eftersom undervisningsplanen för veterinärstuderande enligt gällande stadgar fastställas av veterinärhögskolans styrelse, som — liksom rektor — vakar över planens efterlevnad, skulle för övrigt de befattningshavare vid anstalten, som meddela undervisning, i sin egenskap av lärare stå, icke under föreståndarens eller anstaltens styrelses ledning, utan under högskolans och rektors, något som erfarenheten visat lätt ger upphov till konflikter och störningar i anstaltstjänstemännens verksamhet.

Att, såsom sakkunnigreservanten ifrågasätter, överflytta undervisningsskyldigheten i bakteriologi i sin helhet till anstalten, skulle innebära återgång till den anordning, som rådde före år 1923, och sålunda medföra, att högskolan berövas sin företrädare för ett så betydelsefullt och även inom andra områden ingripande ämne som bakteriologi, något som kollegiet under inga förhållanden kan tillstyrka.

På grund av vad som förut anförts vill kollegiet sålunda bestämt avstyrka

varje form av undervisning för veterinärstuderande vid statens veterinärbakteriologiska anstalt.

Detta utesluter naturligen ingalunda, att befattningshavare vid anstalten kunna, t. ex. efter inbjudan, genom föredrag och demonstrationer framlägga sina rön i ena eller andra avseendet. Ett dylikt samarbete vetenskapliga institutioner emellan måste under alla förhållanden framstå såsom önskvärt och självklart.

Styrelsen för veterinärhögskolan har uttalat följande.

Styrelsen, som finner de av professor Hjärre framförda synpunkterna beaktansvärda, anser — utan att i detta sammanhang taga ställning till frågan huruvida viss undervisning för veterinärstuderande i patologisk anatomi, parasitologi och bakteriologi skulle kunna och lämpligen böra förläggas till anstalten — att det skulle bidra till undervisningens höjande om anstaltens rika och mångsidiga undersökningsmaterial i största möjliga utsträckning kunde komma undervisningen till godo, dock under förutsättning att varje förlängning av studietiden i de berörda ämnena undvikes. Styrelsen anser också lärarkollegiets invändningar mot förslaget att anstaltens föreståndare ävensom vissa dess befattningshavare skola hålla demonstrationer och föreläsningar för studerande vid veterinärhögskolan vara i stort sett sakligt ogrundade eller överdrivna. Den försiktighet, varmed de sakkunniga behandlat detta ämne, torde bättre än mycket annat vittna om, att man därvid endast sökt att på bästa möjliga sätt låta anstaltens erfarenheter och rön samt dess befattningshavares forskningsresultat komma de studerande vid veterinärhögskolan till godo och att man fördenskuil redan genom en föreskrift i instruktionen om nämnda skyldighet för vederbörande befattningshavare velat möjliggöra ett förtroendefullt samarbete och samverkan mellan anstalten och veterinärhögskolan till veterinärmedicinens fromma och berikande. Styrelsen kan förty icke biträda lärarkollegiets förslag.

Styrelsen för svenska veterinärläkareföreningen har i förevarande fråga gjort följande uttalande.

Styrelsen kan ej underlåta att framhålla, att inom veterinärkåren redan för närvarande farhågor finnas för att undervisningstiden i ämnet patologisk anatomi vid veterinärhögskolan intar alltför stor plats. En förlängning av studietiden för veterinärexamens avläggande måste på allt sätt förhindras. Om en viss del av patologiundervisningen nu skulle överflyttas till statens veterinärbakteriologiska anstalt, synes stor risk finnas för att studietiden ytterligare skulle förlängas. Styrelsen vill dessutom framhålla, att det viktigaste för en veterinär, som utexamineras från veterinärhögskolan, är, att han kan obducera de större husdjuren nämligen häst och nöt. När det gäller dödsfall bland svin, får, fjäderfä och pälsdjur, torde i de flesta fall vara mest ändamålsenligt att veterinären insänder dessa djur till statens veterinärbakteriologiska anstalt, då förutom själva obduktionen där även kan göras bakteriologisk, parasitologisk och giftundersökning. Den utbildning i dessa djurslags patologiska anatomi, som veterinärhögskolan nu lämnar, torde för de veterinärstuderande vara fullt tillräcklig. Om materialet i vissa avseenden skulle behöva utökas, så bör detta kunna ske genom att dylikt material insändes till veterinärhögskolan. Vad ämnet bakteriologi och parasitologi angår, synas några som helst skäl för att undervisningen i dessa ämnen skulle överföras till statens veterinärbakteriologiska anstalt icke finnas. Styrelsen vill därför för sin del på det bestämdaste tillbakavisa de i professor Hjärres reservation framförda synpunkterna. Då veterinärhögskolan är fullt skickad att meddela de veterinärstuderande all den undervisning, som dessa behöva

åtnjuta för veterinärexamens avläggande, anser styrelsen för sin del, att någon obligatorisk undervisning av veterinärstuderande vid statens veterinärbakteriologiska anstalt icke bör ske. Detta utesluter naturligtvis ingalunda, att veterinära befattningshavare vid anstalten kunna genom föredrag och demonstrationer, t. ex. efter inbjudan till veterinärhögskolan, framlägga sina rön i ena eller andra avseendet.

Frågan om en omorganisation av statens veterinärbakteriologiska anstalt har sedan flera år stått på dagordningen. Två utredningar ha verkställts i ämnet. För närvarande pågår uppförandet av nya byggnader åt anstalten. Dessa nya anläggningar beräknas bliva färdiga att tagas i bruk vid årsskiftet 1943—44. Det nu föreliggande betänkandet innefattar förslag om dels en viss utvidgning av anstaltens verksamhet, dels inrättande av vissa därmed samt med inflyttningen i de nya anstaltslokalerna sammanhängande tjänster, dels ock en omreglering av personalens löner för att bringa dessa i bättre överensstämmelse med de inom andra liknande statliga institutioner tillämpade löneförmånerna.

Föredraganden.

Av de i ärendet hörda myndigheterna ha statskontoret och riksräkenskapsverket med hänsyn till det statsfinansiella läget samt den av staten för närvarande förda pris- och lönepolitiken i princip ställt sig avvisande till de framförda förslagen. Mot förslagen i och för sig ha i yttrandena — om man bortser från frågan om anstaltens ställning till medicinalstyrelsen — huvudsakligen endast anförts mindre väsentliga detaljerinringar.

Ett genomförande av en omorganisation i den omfattning som föreslagits i det nu framlagda betänkandet ingiver ur de synpunkter statskontoret och riksräkenskapsverket framfört givetvis starka betänkligheter. Att helt skjuta den föreliggande frågan om anstaltens omorganisation på framtiden kan jag å andra sidan icke förorda. De utvidgningar av anstaltens verksamhet som ifrågasätts i betänkandet äro huvudsakligen föranledda av de under senare år mer och mer stegrade kraven från jordbrukarnas och de praktiserande veterinärernas sida på kraftigare och mera effektivt bistånd vid bekämpandet av husdjursjukdomarna samt vid husdjursbeståndets förbättrande. Med den nuvarande organisatoriska ramen för anstalten har det visat sig omöjligt för denna att fylla sin uppgift att lämna bistånd och upplysningar i den omfattning som påkallas. Till följd härav ha i icke ringa utsträckning begärda undersökningar måst avvisas. Genom den överbelastning av anstaltens arbetskrafter, som ägt rum för att kunna så långt som möjligt tillgodoses jordbrukarnas och veterinärernas krav, har det vetenskapliga arbetet vid anstalten, vilket arbete är den andra av dess huvuduppgifter, i stor utsträckning måst åsidosättas. Det är uppenbarligen en uppgift av stor betydelse att i möjligaste mån stödja djurskötseln i landet samt förbättra förutsättningarna för densamma. Ur dessa synpunkter synes det mig nödvändigt, att anstalten får en sådan organisation att den kan fullgöra sina uppgifter. Vid fastställandet av anstaltens organisation bör därjämte beaktas att denna så ordnas, att möjligheter finnas att utan mera genomgripande rubbningar i grundprinciperna för organisationen vid behov utbygga den

för att möta ytterligare stegrade krav på bistånd och hjälp vid djursjukdomarnas bekämpande. Hänsyn måste även tagas till att organisationen möjliggör vetenskapligt arbete vid anstalten.

Vad angår de föreslagna nya befattningarna vid anstalten äro vissa av dessa ofrånkomliga, då de sammanhånga med anstaltens inflyttning i de nya byggnaderna. Vissa befattningar torde även böra komma till stånd för att möjliggöra för anstalten att i anslutning till vad jag nyss anfört utföra sina uppgifter i folkförsörjningens tjänst.

Ehuru de lönegradsplaceringar för anstaltens befattningshavare, som de sakkunniga föreslagit, i stort sett torde överensstämma med vad i detta hänseende gäller beträffande motsvarande befattningshavare vid liknande institutioner inom statsförvaltningen, finner jag mig likväl i nuvarande statsfinansiella läge och med hänsyn till de riktlinjer för löne- och prispolitiken, som för närvarande uppdragits, icke kunna tillstyrka, att de sakkunnigas förslag i denna del nu genomföres. Emellertid synes mig denna fråga, så snart normala förhållanden inträda, böra upptagas till förnyat övervägande.

Efter att sålunda ha angivit min principiella inställning till det föreliggande förslaget torde jag få övergå till att närmare redogöra för min uppfattning i de skilda organisations- och lönefrågorna.

Den plan, som de sakkunniga upplagt för anstaltens organisation med, förutom kansliet, tre avdelningar och två fristående laboratorier, finner jag lämplig. Denna indelning ansluter sig bättre än den nuvarande till de olika vetenskapliga områden, som beröras av anstaltens verksamhet. Att underställa de två fristående laboratorierna någon av de särskilda avdelningarna synes organisatoriskt sett icke ändamålsenligt, då föreståndarna å dessa avdelningar icke äga förutsättningar att behärska de frågor, som komma under bedömande på ifrågavarande två laboratorier.

Vad angår antalet veterinära befattningshavare å de olika avdelningarna och deras placering i lönehänseende kan jag med hänsyn till vad förut anförts icke helt biträda de sakkunnigas förslag. Såsom de sakkunniga föreslagit bör i spetsen för varje avdelning stå en avdelningsföreståndare. En uppflyttning av dessa befattningar i lönegrad A 28 torde däremot nu icke böra genomföras. Liksom hittills böra två redan nu befintliga befattningar upptagas i lönegrad A 26. Emellertid torde avdelningsföreståndarna böra bibehållas vid de lönetillägg å 480 kronor som för närvarande utgå till dem. Den nya avdelningsföreståndarbefattningen synes böra placeras i lönegrad Eo 26. Laboratorsbefattningarna vid de två fristående laboratorierna torde tills vidare böra uppföras i lönegrad Eo 24. Av laboratorsbefattningarna å avdelningarna torde samtliga de föreslagna böra upptagas i den nya organisationen med undantag för laboratorsbefattningen å serologiska laboratoriet. Efter samråd med chefen för socialdepartementet förordar jag, att den av de sakkunniga ifrågasatta ändringen av den administrativa organisationen vid anstalten och medicinalstyrelsen av kastsjukebekämpandet genomföres sålunda, att den å anstaltens stat uppförde konsulenten vid kast-

sjukelaboratoriet, vilken för närvarande är placerad i lönegrad Eo 24, överflyttas till medicinalstyrelsens stat. Beträffande löneställningen för laboratorerna å avdelningarna torde denna böra bestämmas till lönegrad Eo 24, med undantag för laboratorn å serodiagnostiska laboratoriet, vilken redan nu är upptagen i lönegrad Eo 26.

För de sakkunnigas förslag att ombilda arvodesbefattningen såsom svin-konsulent vid anstalten till en befattning i lönegrad Eo 24 kunna visserligen starka skäl åberopas, men med hänsyn till den korta tid ifrågavarande befattning funnits anser jag i likhet med statskontoret att med denna fråga bör kunna anstå ytterligare någon tid.

För närvarande finnas vid anstalten åtta assistenter, av vilka fem ha arvoden å 8,500 kronor samt de övriga tre arvoden å 5,900 kronor. De sakkunnigas förslag innebär, att å anstalten skulle finnas ett lika stort antal assistenter, vilka emellertid föreslagits skola upptagas såsom extra befattningshavare i 21 lönegraden. Enligt min mening synes vid den nu föreslagna omorganisationen antalet assistenter kunna begränsas till sex. Till en början synas nämligen laboratorerna å de fristående laboratorierna kunna reda sig utan biträde av assistent eller vid behov kunna få hjälp från assistent å något av anstaltens övriga laboratorier. I likhet med de sakkunniga finner jag vägande skäl tala för att assistenterna erhålla ställning såsom extra befattningshavare och därvid placeras i lönegrad Ex 21. Jag biträder sålunda förslaget härutinnan. För närvarande ha de lägre arvodestjänsterna endast med svårighet kunnat besättas, varför de i avsevärd utsträckning måst uppehållas av veterinärkandidater. Vilka olägenheter detta medför för anstaltens verksamhet torde icke närmare behöva utvecklas.

I likhet med de sakkunniga anser jag, att en institution av anstaltens storlek och med dess omfattande verksamhet fordrar en befattningshavare i chefsställning för utövande av den närmaste administrativa ledningen och övervakandet av att de skilda arbetsuppgifterna bliva behörigen och på ett ändamålsenligt sätt fullgjorda. Att förena föreståndarbefattningen och en av avdelningsföreståndarbefattningarna finner jag icke tillfredsställande. Denna anordning skulle nämligen enligt vad erfarenheterna vid anstalten givit vid handen medföra en alltför stor arbetsbörda för anstaltschefen. Det är ock att märka, att det icke alltid torde vara möjligt att bland avdelningsföreståndarna finna en person med för chefsbefattningen lämpliga kvalifikationer.

De sakkunniga ha såsom förut nämnts föreslagit, att innehavaren av chefsbefattningen vid anstalten placeras i lönegrad C 7. Med hänsyn till den ansvarsfulla ställning som tillkommer chefen för en statsinstitution med så omfattande och skiftande verksamhet samt så avsevärd personal som anstalten finner jag mig böra i likhet med allmänna lönenämnden tillstyrka den sålunda föreslagna lönegradsplaceringen. Chefsbefattningens innehavare torde i enlighet med de sakkunnigas förslag böra förordnas på en tid av sex år i sänder samt benämnas professor.

Givet är, att inrättandet av en befattning såsom konsulent i fjäderfä- och pälsdjurssjukdomar vid anstalten skulle vara till stort gagn för höns- och pälsdjursuppfödarna. Emellertid finner jag mig med hänsyn till vad jag förut anfört i nuvarande läge icke kunna tillstyrka inrättandet av en sådan befattning.

Befattningen såsom serumkontrollant torde såsom de sakkunniga föreslagit tills vidare böra bibehållas vid anstalten.

Vad angår Vindelns serumdepå synes denna kunna indragas med hänsyn till att försäljningen av ifrågakommande bakteriologiska preparat torde kunna ordnas på annat sätt utan särskild kostnad för statsverket.

Vad de sakkunnigas majoritet anfört och föreslagit rörande undervisningskyldighet för anstaltens befattningshavare vid veterinärhögskolan föranleder icke någon erinran från min sida. De erinringar som kommit till uttryck i lärarkollegiets vid högskolan yttrande finner jag i likhet med högskolans styrelse överdrivna. De av de sakkunniga i fråga om undervisningen framlagda förslagen anser jag väl avvägda och ägnade att tillgodose den veterinära undervisningen.

Innan jag övergår till att redogöra för de sakkunnigas förslag rörande biträdespersonalens organisation och löneställning, torde jag få behandla den av de sakkunniga berörda frågan om i vilken utsträckning anstalten bör syssla med vattenkontrollen. Med hänsyn till vad i yttrandena anförts synes mest ändamålsenligt, att anstalten erhåller behörighet att verkställa undersökningar rörande brunnsvattens lämplighet för användning av såväl människor som djur. Däremot torde bestämmelserna om behörighet att verkställa dylika undersökningar såvitt angår vattenledningsvatten böra förbli oförändrade. Något påvisbart behov torde för närvarande icke föreligga för att anstalten erhåller behörighet att även verkställa undersökningar rörande vattenledningsvatten.

Biträdespersonalen vid anstaltens avdelningar och laboratorier m. m.

Nuvarande organisation.

Följande redogörelse torde här få lämnas rörande den nuvarande organisationen av biträdespersonalen vid anstalten och denna personals arbetsuppgifter i anslutning till en av de sakkunniga verkställd utredning i ämnet.

Biträdespersonalen å anstaltens vetenskapliga avdelningar och laboratorier ävensom viss för anstalten gemensam personal i motsvarande befattningar är för närvarande såsom regel fördelad på följande sätt med löneställning och arbetsuppgifter som i det följande angivas.

A. Diagnostiska avdelningen.1) *Patolog-anatomiska laboratoriet.**Extra ordinarie befattningshavare.*

1 preparatris	(Eo 7)
1 vaktmästare	(Eo 5)
3 tekn. biträden	(Eo 4)
1 tekn. biträde	(Eo 2)

Extra befattningshavare.

1 vaktmästare	(Ex 5)
2 tekn. biträden	(Ex 1)
2 kont. biträden	(Ex 1)

2) *Bakteriologiska laboratoriet.**Extra ordinarie befattningshavare.*

1 vaktmästare	(Eo 6)
1 vaktmästare	(Eo 5)
2 tekn. biträden	(Eo 4)

Extra befattningshavare.

2 tekn. biträden	(Ex 1)
------------------	-------	--------

3) *Parasitologiska laboratoriet.**Extra befattningshavare.*

2 tekn. biträden	(Ex 1)
------------------	-------	--------

Tillfällig befattningshavare.

1 tekn. biträde	
-----------------	--

4) *Kemiska laboratoriet.*

1 tekn. biträde	(Ex 1)
-----------------	-------	--------

Tillfällig befattningshavare.

1 tekn. biträde	
-----------------	--

Av omförmälda personal å den diagnostiska avdelningen ha de olika befattningshavarna för närvarande i huvudsak följande arbetsuppgifter.

Preparatrisen (Eo 7) å det *patolog-anatomiska laboratoriet* handhar den närmaste ledningen av de skilda mikrotekniska göromålen, utövar det närmaste överinseendet av elevernas utbildning samt deltagar för övrigt i de löpande göromålen och utför därvid särskilt de mera komplicerade specialfärgningarna av mikroskopiska preparat. Av de å nämnda laboratorium tjänstgörande tekniska biträdena hjälpa de i lönegrad Eo 4 placerade till vid obduktionerna med uttagande av prov för bakteriologiska undersökningar, fixering av material för mikroskopiska undersökningar samt med sekreterargöromål under obduktionerna; det tekniska biträdet i lönegrad Eo 2 handhar

huvudsakligen paraffin- och celloidinssnittningar samt färgningar av paraffin- och celloidinbäddade preparat; de två biträdena i lönegrad Ex 1 slutligen ombesörja fryssnittningar och färgningar av fryssnittade mikroskopiska preparat. De två kontorsbiträdena i sistnämnda lönegrad renskriva obduktionsprotokoll och utskriva svarsskrivelser, varjämte ett av dessa därjämte för ett sakkartotek över sjukdomar och sjukliga förändringar samt ett geografopatologiskt kartotek. De två vaktmästarna tjänstgöra å obduktionssalen samt ha hand om avhudningar och styckningar av kadaver, varjämte de biträda vid obduktionerna.

De arbetsuppgifter, som åvila personalen å det *bakteriologiska laboratoriet*, äro i huvudsak fördelade på följande sätt. Ett av de tekniska biträdena i lönegrad Eo 4 är sysselsatt med bakteriologisk vattenkontroll samt vård och kontroll av stamkulturer, utför mikroskopering, ultrafiltrering, bakteriologiska titreringar, specialfärgningar m. m. samt assisterar i övrigt avdelningsföreståndaren vid bakteriologisk-tekniska undersökningar. Det andra i nyssnämnda lönegrad placerade biträdet handhar bakteriologisk-tekniska arbeten såsom prepareringar, färgningar, mikroskoperingar och kulturanläggningar. Vederbörande ombesörjer därjämte journalföring och protokollsutskrifter. I huvudsak samma uppgifter, som tillkomma det sistnämnda tekniska biträdet, åvila även ett av biträdena i lönegrad Ex 1. Det andra i denna lönegrad placerade biträdet är därjämte sysselsatt med beredning av diagnostiska sera samt typbestämningar på fermentativ och serodiagnostisk väg. De båda vaktmästarna tjänstgöra såsom laborievaktmästare, varvid dessutom den ene (Eo 6) har som uppgift att bereda bakteriologiska substrat och den andre (Eo 5) att ombesörja steriliseringsarbete.

Biträdespersonalen å det *parasitologiska laboratoriet* är sysselsatt med bearbetning av inkommet parasitologiskt material och framställer mikroskopiska preparat för därför förekommande undersökningar samt ombesörjer journalföring och andra skrivgöromål, varvid ett av biträdena handhar de mera kvalificerade göromålen.

De å det *kemiska laboratoriet* tjänstgörande biträdena utföra allt rutinarbete med avseende å de undersökningar av skilda slag, som åvila laboratoriet, deltaga i och förbereda operationerna i det övriga arbetet samt utföra beredningen och expeditionen av reagenser och färgvätskor för anstaltens behov.

B. Serologiska avdelningen.

1) Serumberedningen.

Ordinarie befattningshavare.

1 vaktmästare, tillika preparator (A 8)

Extra ordinarie befattningshavare.

1 tekn. biträde (Eo 4)

Extra befattningshavare.

3 tekn. biträden (Ex 1)

Tillfälliga befattningshavare.

3 blå stjärnsystrar

2) *Vaccinberedningen.**Extra ordinarie befattningshavare.*

1 vaktmästare (Eo 5)

1 tekn. biträde (Eo 4)

1 tekn. biträde (Eo 2)

1 diskerska (Eo 1)

Extra befattningshavare.

1 vaktmästare (Ex 5)

1 vaktmästare (Ex 2)

Tillfällig befattningshavare.

1 tekn. biträde

3) *Expeditionen för sera och vacciner.**Ordinarie befattningshavare.*

1 kanslibiträde (A 7)

1 kont. biträde (A 4)

4) *Stallarna.**Ordinarie befattningshavare.*

1 stallförman (A 7)

Extra ordinarie befattningshavare.

1 hästkötare (Eo 5)

Extra befattningshavare.

3 hästkötare (Ex 5)

Av omförmälda personal biträder å serumberedningen det tekniska biträdet i lönegrad Eo 4 vid fabrikationskontrollen (oskadlighets- och styrkeprövning av sera) och vid beredande av precipiterande och agglutinerande sera. Av de tre tekniska biträdena i lönegrad Ex 1 biträder ett vid framställningen av bakteriella antigener för immuniseringsändamål och assisterar vid djurens immunisering och tappning, ett bearbetar tappade sera (övertappning och konservering av sera, sterilitetsprov) och förvaltar serumförrådet, varjämte ett omhänderhar filtrering och pasteurisering av sera samt beredning av substrat. Ett tekniskt biträde i lönegrad Eo 4 å vaccinberedningen biträder vid framställningen av vacciner, ympämnen och antigener (till serodiagnostik) samt förvaltar vaccinförrådet. Det tekniska biträdet i lönegrad Eo 2 biträder vid

beredningen av toxiner och anatoxiner och är sålunda sysselsatt såväl för serum- som vaccinerberedningens räkning, vilket för övrigt gäller även det förenämnda tillfälligt anställda tekniska biträdet, som handhar skötseln av serologiska avdelningens bakteriestammar.

Såsom förstärkning av den tekniska biträdespersonalen å anstaltens serologiska avdelning ha under senare tid som regel tjänstgjort tre s. k. blå stjärnsystrar, vilkas avlöningsförmåner, som uppgå till ett belopp av högst omkring 200 kronor i månaden, bestridas av medel anvisade under fjärde huvudtiteln.

Vad angår vaktmästarpersonalen tjänstgör den förenämnde såsom vaktmästare, tillika preparator, betecknade befattningshavaren närmast såsom laboratorievaktmästare å ifrågavarande avdelning. Han biträder sålunda vid tappningen av anstaltens serumhästar, framställer s. k. pasteurpipetter och handhar tillsmältning av serumampuller m. m. Han tjänstgör vidare såsom chaufför huvudsakligen såvitt gäller blodtransporter till anstalten från dess utanför staden på skilda håll liggande serumstallar. Jämväl vaktmästaren i lönegrad Eo 5 tjänstgör såsom laboratorievaktmästare och ombesörjer därvid särskilt steriliseringsarbeten. Den i lönegrad Ex 5 placerade vaktmästaren fullgör olika handräckningsgöromål inom avdelningen, biträder vid ympningar och förberedelser vid sterilisering. Vaktmästaren i lönegrad Ex 2 tjänstgör såsom djurskötare för avdelningens försöksdjur.

Det å expeditionen för sera och vacciner upptagna kanslibiträdet i lönegrad A 7 och kontorsbiträdet i lönegrad A 4 mottaga till avdelningen inkommande rekvisitioner å bakteriologiska preparat samt ombesörja expeditionen därav och i samband därmed förekommande göromål.

Stallpersonalen omhänderhar skötseln av anstaltens i stallar på fyra skilda håll utanför staden befintliga serumhästar, vilkas antal för närvarande uppgår till omkring 50, ävensom ett mindre antal för serumframställning avsedda nötkreatur. En stor del av anstaltens serumhästar äro placerade å det av medicinalstyrelsen för anstaltens räkning arrenderade ecklesiastiska bostället $\frac{1}{3}$ mtl Sättra i Danderyds socken, och en av de vid Sättra tjänstgörande hästskötarna åligger även att handhava skötseln av anstaltens därstädes befintliga, för försök avsedda kaninstam. På en annan av hästskötarna ankommer vidare att hava tillsynen över ett antal getter och kvigor, avsedda för andra avdelningars djurförsök.

Utöver nämnda befattningshavare vid den serologiska avdelningen brukar dit hänföras en vid anstalten anställd jordbruksförman med ett för närvarande till 3,720 kronor uppgående årligt arvode, vilken förestår jordbruket å öförmälda boställe.

C. Tuberkulosavdelningen.

Ordinarie befattningshavare.

1 tekn. biträde	(A 7)
1 vaktmästare	(A 7)
1 tekn. biträde	(A 4)

Extra ordinarie befattningshavare.

1 djurvårdare	(Eo 8)
7 tekn. biträden	(Eo 4)
1 skrivbiträde	(Eo 2)

Extra befattningshavare.

1 djurvårdare	(Ex 5)
---------------------	--------

Tillfällig befattningshavare.

1 tekn. biträde	
-----------------	--

Av den tekniska biträdespersonalen vid tuberkulosavdelningen äro det tekniska biträdet i lönegrad A 7 samt två biträden i lönegrad Eo 4 sysselsatta med mastitdiagnostik, varvid den förstnämnda befattningshavaren leder de mastitdiagnostiska undersökningarna och tjänstgör såsom mikroskopist. De båda övriga förenämnda biträdena äro jämväl mikroskopister, varjämte det ena omhänderhar centrifugering, beredning av utstrykspreparat, anläggning av kulturer m. m. samt det andra journalföring och utskrifter av undersökningsprotokoll. Tre i lönegrad Eo 4 placerade tekniska biträden äro sysselsatta med tuberkulosdiagnostik, varvid ett tjänstgör såsom mikroskopist, ett arbetar såsom mikroskopist och tillika biträder med beredning av utstrykspreparat samt ett biträde vid palpering av ympdjur, obduktion därav, centrifugering av samlingsmjölk- och sputumprov ävensom ombesörjer journalföring och utskrifter av undersökningsprotokoll. Ett tillfälligt anställt tekniskt biträde är sysselsatt med substratberedning. Skrivbiträdet i lönegrad Eo 2 fullgör olika kontorsgöromål å tuberkulosavdelningen samt biträder vid tuberkulinexpeditionen m. m. Det i lönegrad A 4 placerade tekniska biträdet omhänderhar tuberkulinberedningen, beredningen av specialsubstrat, anläggning av tuberkelbacillkulturer m. m. Med omförmälda göromål är jämväl ett biträde i lönegrad Eo 4 sysselsatt, varjämte slutligen ett tekniskt biträde i sistnämnda lönegrad omhänderhar dispenseringen och expeditionen av tuberkulin.

Vaktmästaren i lönegrad A 7 tjänstgör såsom laboratorievaktmästare och biträder med sterilisering och ympningar. Djurvårdaren i lönegrad Eo 8 är förman för djurvården å avdelningen samt kontrollerar leveranserna av ympdjur ävensom foderleveranserna. Djurvårdaren i lönegrad Ex 5 fullgör olika med vården av avdelningens försöksdjur sammanhängande göromål.

D. Kastsjukeavdelningen.*Extra ordinarie befattningshavare.*

1 1:a lab. biträde	(Eo 11)
1 2:a lab. biträde	(Eo 7)
1 kanslibiträde	(Eo 7)
1 vaktmästare	(Eo 7)
5 tekn. biträden	(Eo 4)
1 kont.biträde	(Eo 4)
1 diskerska	(Eo 2)

Extra befattningshavare.

1 tekn. biträde	(Ex 1)
2 skrivbiträden	(Ex 1)

Tillfälliga befattningshavare.

5 tekn. biträden
1 skrivbiträde

Av personalen å anstaltens kastsjukeavdelning utför första laboratoriebiträdet kontrollen av avdelningens reagenser samt bearbetning av blodprov. Andra laboratoriebiträdet ansvarar för avdelningens stamförråd samt handhar rutinarbetet vid alla bakteriologiska undersökningar (efterbördsundersökningar m. m.) och biträdes därvid av ett tekniskt biträde i lönegrad Eo 4 och ett av de tillfälligt anställda tekniska biträdena. Fyra tekniska biträden i lönegrad Eo 4 samt fyra tillfälligt anställda tekniska biträden äro sysselsatta med sortering och uppsättning av blodprov samt bearbetning därav. Det i lönegrad Ex 1 placerade tekniska biträdet handhar särskilt dräktighetsundersökningarna hos sto samt journalför och ombesörjer utskrift av dessa utlåtanden.

Av kontorspersonalen å avdelningen i fråga för kanslibiträdet diarier och konceptböcker samt sak- och personregister. I övrigt fullgör vederbörande befattningshavare olika kansligöromål, varvid det bland annat åvilar henne att självständigt uppsätta koncept till svarsskrivelser å enklare förfrågningar. Kontorsbiträdet i lönegrad Eo 4 är behjälpligt vid avläsning av blodprov, ombesörjer journalföring därav samt utskrift av undersökningsprotokoll m. m. Av de båda skrivbiträdena i lönegrad Ex 1 omhänderhar ett utskrift av registerkort och övriga handlingar av anslutna besättningar samt biträder med skrivgöromål. Det andra av de nämnda skrivbiträdena ombesörjer utskrift av undersökningsprotokoll och verkställer anteckningar i avdelningens register angående anslutna besättningar, biträder med journalföring samt expedition av avdelningens post. Liknande göromål ombesörjas av det tillfälligt anställda skrivbiträdet.

Vaktmästaren tjänstgör såsom laborativaktmästare och handhar därvid substratberedningen för avdelningen, sterilisering av laboratorieglas samt vården av ympdjur m. m.

E. Viss gemensam personal.*Extra ordinarie befattningshavare.*

1 vaktmästare	(Eo 6)
---------------------	--------

Extra befattningshavare.

1 vaktmästare	(Ex 5)
---------------------	--------

Dessa befattningshavare, som tjänstgöra såsom chaufförer, ombesörja anstaltens post- och godstransporter av skilda slag.

I den föregående översikten ha icke medtagits två å ordinarie stat upptagna kontorsbiträdestjänster i lönegrad A 4. Beträffande en av dessa har Kungl. Maj:t förordnat, att densamma skall hållas obesatt i avvaktan på anstaltens omorganisation. Den andra uppehålls icke av innehavaren, enär denna bekläder en befattning som första laboratoriebiträde i lönegrad Eo 11.

Därjämte finnas anställda på heltid fem städerskor, av vilka två tjänstgöra å diagnostiska avdelningen, en å serologiska avdelningen samt två å tuberkulosavdelningen. Städskespersonalen biträder även med diskning och sterilisering vid vederbörande avdelningar, vilka göromål beräknas upptaga omkring $\frac{2}{3}$ av nämnda personals arbetstid. För anstaltens del har därför något kollektivavtal beträffande städning icke träffats. Ifrågavarande personal åtnjuter emellertid avlöning efter de grunder, som angivits i Kungl. Maj:ts cirkulär den 9 december 1938 (nr 760) till statliga myndigheter och institutioner angående kollektivavtal beträffande städning d. v. s. 175 kronor i månaden vid sju timmars daglig tjänstgöring. Å nämnda ersättningsbelopp utgå vidare — med tillämpning av bestämmelserna i Kungl. Maj:ts cirkulär till statsmyndigheterna den 19 december 1941 (nr 762) angående viss ersättning enligt kollektivavtal beträffande städning — tillägg efter ett procenttal, som med 6 enheter understiger summan av de procenttal, efter vilka rörligt tillägg och kristillägg under den månad, ersättningen för städningen avser, utgå till statliga befattningshavare.

Den tillfälligt anställda personalens arvoden utgå — såvitt ej fråga är om den personal för städning och diskning m. m., vilken avlönas enligt ovan angivna grunder — för närvarande i regel med ett månatligt belopp av 235 kronor till kontors- och tekniska biträden samt 265 kronor till vaktmästare och djurvårdare.

Slutligen må anmärkas, att sedan början av år 1940 vid anstalten förekommit utbildning av elever till teknisk biträdespersonal. Elevantalet har normalt brukat uppgå till ett antal av tio och utbildningen har omfattat en tid av ett år såvitt densamma avsett antingen utbildning till tekniskt biträde för tjänstgöring huvudsakligen på bakteriologiskt laboratorium eller motsvarande utbildning för tjänstgöring å patolog-anatomiskt laboratorium. För tjänstgöring å båda de nu omförmälda slagen av laboratorier har fordrats en utbildningstid av sammanlagt två år. För att bliva antagen till elevkurserna i fråga, som äro avgiftsfria, erfordras normalskolekompetens samt minst godkänt betyg vid genomgången kurs i maskinskrivning. Genom dessa kurser, under vilka eleverna få fullgöra enklare å tekniska biträden ankommande göromål, erhåller den tekniska biträdespersonalen vid anstalten en förstärkning utan att anstaltens avlöningsanslag därigenom belastas.

Inräknat de blå stjärnsystrarna, jordbruksförmannen samt den med arvode avlönade städerske- och diskerskepersonalen uppgå de i det föregående avhandlade befattningshavarna vid anstalten till ett antal av 86, om den vakanta befattningen i lönegrad A 4 ävensom den tjänst i samma lönegrad, vilken innehaves av en befattningshavare i lönegrad Eo 11, icke medräknas. Härav

äro 7 ordinarie befattningshavare och 79 icke-ordinarie. Av de sistnämnda äro 37 befattningshavare extra ordinarie, 23 extra och 19 avlönade med arvode.

De sakkunnigas förslag till organisation av biträdespersonalen vid anstaltens avdelningar och laboratorier m. m.

De sakkunniga ha beträffande ifrågavarande personals löneställning anført i huvudsak följande.

De sakkunnigas förslag till organisation av biträdespersonalen vid anstaltens vetenskapliga avdelningar och laboratorier ävensom av viss för anstalten gemensam personal i motsvarande befattningar, har tagit sikte på den personalorganisation, som i förevarande avseende synes böra ifrågakomma, då de för anstalten avsedda nya institutionsbyggnaderna komma att tagas i bruk.

Enligt de sakkunnigas mening måste den ställning, som personalen i fråga för närvarande intager i lönehänseende anses synnerligen otillfredsställande. Proportionen mellan ordinarie och icke-ordinarie befattningar ter sig sålunda icke rimlig. Lönegradsplaceringen — särskilt såvitt gäller den tekniska biträdespersonalen — motsvarar icke den utbildning och det ansvar, som erfordras av berörda befattningshavare. Den står icke heller i nivå med den ställning i lönehänseende, som tillkommer tjänstemän i jämförliga befattningar vid andra praktiskt-vetenskapliga institutioner — exempelvis vid veterinärhögskolan och vid statens bakteriologiska laboratorium.

Det må framhållas, att bland de uppgifter, som åvila den tekniska biträdespersonalen, finnas sådana, som fordra en hög grad av tekniskt kunnande och för vilkas utförande även kräves en viss insikt inom ifrågakommande delar av den veterinärmedicinska vetenskapen. Exempelvis kan nämnas sådana arbeten som renodlingsundersökningar, kulturavläsningar, bakteriologiska typbestämningar, substratberedning, vissa mikroskopiska undersökningar samt vissa kvalificerade göromål avseende framställning av olika bakteriologiska preparat såsom tuberkulinberedning, fabrikationskontroll av sera m. m.

Genom den otillfredsställande ställning i lönehänseende, som hittills tillkommit den tekniska biträdespersonalen vid anstalten, har vållats täta ombyten av de på skilda uppgifter insatta biträdena, vilket medfört att den erforderliga tekniska standarden och säkerheten i rutinarbetet icke kunnat uppehållas. Detta har visat sig vara till förfång för anstaltens verksamhet och bland annat medfört, att anstalten icke kunnat åtaga sig vissa betydelsefulla uppgifter, exempelvis såvitt gäller det nuvarande bakteriologiska laboratoriets verksamhet — bakteriologisk diagnostik vid Weils sjukdom, streptokocktypbestämning enligt modern metodik m. m. En annan olägenhet har varit att undersökningarna fördröjts, ett förhållande, som allvarligt måste äventyra ett framgångsrikt bekämpande av de smittsamma sjukdomarna. Bristen på i högre lönegrad placerade biträden har även inverkat oförmånligen på anstaltens verksamhet i så måtto, att den veterinära personalen i stor utsträckning tvingats engagera sig i arbeten av sådan art, som det rätteligen bort tillkomma mera kvalificerade laboratoriebiträden i ansvarsfull ställning att utföra, och därigenom icke erhållit tid att i önskvärd grad ägna sig åt de undersökningar, som erfordra veterinär kompetens.

För närvarande förekommer vid anstalten i regel för den tekniska biträdespersonalens vidkommande icke någon högre placering än 4 lönegraden. Sålunda finnes — förutom en befattning som i 1:a laboratoriebiträde i lönegrad Eo 11 vid anstaltens kastsjukeavdelning, vars personal erhållit en mera tidsenlig organisation — vid anstalten endast tre biträdesbefattningar över 4 löne-

graden, nämligen en såsom tekniskt biträde i lönegrad A 7, en såsom 2:a laboratoriebiträde i lönegrad Eo 7 och en såsom preparatris i sistnämnda lönegrad. Det synes emellertid ändamålsenligt, att åtminstone å varje huvudavdelning en befattning såsom 1:a laboratoriebiträde i 11 lönegraden inrättas, å vars innehavare det bör ankomma att handhåva mera kvalificerade och ansvarsfulla arbetsuppgifter ävensom att utöva en viss ledning av den tekniska personalen å avdelningen. Så har även skett exempelvis vid statens farmaceutiska laboratorium och statens bakteriologiska laboratorium, vid vilket för övrigt för ifrågavarande personal finnes inrättade befattningar i 9, 7 och lägst 6 lönegraderna. Sistnämnda lönegrad synes som regel vid anstalten motsvarande institutioner utgöra rekryteringsgraden.

I anslutning härtill synes även för biträdespersonalen vid anstalten allt efter uppgifternas kvalitet böra inrättas befattningar såsom laboratoriebiträden i 7 och 6 lönegraderna. Någon placering i 9 lönegraden finna de sakkunniga emellertid icke anledning föreslå. Vidare synes enligt de sakkunnigas mening lämpligt att såsom rekryteringsgrad för teknisk biträdespersonal för anstaltens del bibehålla 4 lönegraden. För dessa tjänster synes beteckningen tekniskt biträde, som för närvarande med nyss nämnda undantag är regel för den tekniska biträdespersonalen vid anstalten, lämpligen kunna bibehållas, varemot de i högre lönegrad placerade biträdena i analogi med vad som eljest i allmänhet gäller torde böra betecknas laboratoriebiträden. De ordinarie befattningarna torde emellertid av lönetekniska och andra skäl endast böra omfatta den i högre lönegrader inplacerade biträdespersonalen. Det lärer vara att förvänta, att densamma i allmänhet kommer att rekryteras från de elever, som för närvarande utbildas vid anstalten under en tid av ett till två år. Genom dessa kurser torde även anstalten — med en lönegradsplacering såsom den nu förordade — komma att erhålla en väl kvalificerad teknisk personal.

Det synes ändamålsenligt att såsom hittills resultaten av de på de olika laboratorierna verkställda undersökningarna utskrivs å vederbörande laboratorier och icke att nämnda göromål centraliseras till ett för anstalten gemensamt kansli. Inom de nya institutionsbyggnaderna inrättas även särskilda skrivrum å de skilda laboratorierna, varför något hinder för en sådan anordning av lokala skäl icke förefinnes. Ehuru journalföring och skrivgöromål sålunda i viss utsträckning avses skola ombesörjas av den tekniska biträdespersonalen, lärer det likväl oundgängligen erfordras ett antal särskilda skriv- och kontorsbiträdesbefattningar å vissa avdelningar. Den planerade kanslibyggnaden är endast avsedd för de befattningshavare vid anstalten, vilka handha de för anstalten gemensamma administrativa och kamerala ärenden, som för närvarande handläggas å anstaltens kansli eller kassakontor.

Vad annan biträdespersonal än den tekniska angår, synas icke några mera vittgående anmärkningar mot dess nuvarande avlöningsförmåner kunna framställas. Även för dess vidkommande synes emellertid ett klart missförhållande föreligga mellan antalet ordinarie och icke-ordinarie tjänster. Därjämte tillkommer, utöver de olika befattningar, som för närvarande förefinnas, ett antal helt nya tjänster, som bliva erforderliga inom de nya institutionsbyggnaderna, vilka jämväl i övrigt påkalla en ändrad personalorganisation i vissa hänseenden.

Jag torde härefter få lämna en redogörelse för de sakkunnigas förslag i fråga om det antal befattningshavare av ifrågavarande kategori som ansetts behövt vid anstalten. Denna redogörelse kommer i anslutning till betänkandet att avse de befattningshavare, som erfordras för varje avdelning, samt de befattningshavare, som äro gemensamma för anstalten.

A. Patolog-anatomiska avdelningen.

1 1:a laboratoriebiträde	A 11
1 laboratoriebiträde	A 7
2 laboratoriebiträden	A 6
1 laboratoriebiträde	Eo 6
1 tekniskt biträde	Eo 4
1 kontorsbiträde	A 4
2 skrivbiträden	Eo 2
	<hr/>
	9

1 vaktmästare, tillika preparator	A 8
1 vaktmästare	A 7
1 vaktmästare	Eo 5
	<hr/>
	3

Såsom motivering för förslaget ha de sakkunniga yttrat.

Det har funnits lämpligt, att den nuvarande preparatrisbefattningen ändras till en 1:a laboratoriebiträdestjänst med hänsyn till de ansvarsfulla uppgifter, som åvila innehavaren av denna befattning, varjämte högre lönegrads-placeringar beräknats jämväl för den övriga tekniska biträdespersonalen. Den sålunda föreslagna tekniska biträdespersonalen å avdelningen innebär, såvitt gäller antalet befattningshavare, en minskning med en i förhållande till nuvarande organisation.

Beträffande skrivpersonal innebär förslaget förutom att löneställningen för de två skrivbiträdena avpassats i överensstämmelse med inom det statliga lönesystemet för dylika befattningshavares avlöning i allmänhet gällande principer en utökning av nämnda personal med ett kontorsbiträde i lönegrad A 4. Det synes nämligen lämpligt, att de göromål, som för närvarande omhändervhas av ett av skrivbiträdena och avse förande av ett sak-kartotek över sjukdomar och sjukliga förändringar samt ett geograf-patologiskt kartotek ävensom att biträda anstaltschefen med vissa skrivgöromål, med hänsyn till omfattningen och ansvaret i arbetsuppgifterna anförtros en befattningshavare i kontorsbiträdesställning. Två skrivbiträden erfordras likväl för sekreterargöromål vid obduktionerna, renskrift av obduktionsprotokoll och utskrifter av svarsskrivelser, varvid förutsatts, att ett av dessa biträden tillika kommer att biträda bakteriologiska avdelningen ävensom konsumenten i svin-sjukdomar.

Såvitt gäller det sammanlagda antalet befattningar av skriv- och teknisk biträdespersonal innebär sålunda det nu framlagda förslaget ingen ökning av den personal, som för närvarande tjänstgör å det patolog-anatomiska laboratoriet.

Vad vaktmästarpersonalen angår, så blir det liksom nu erforderligt med tvenne vaktmästare för tjänstgöring å obduktionssalen. Inom de nya institutionsbyggnaderna kommer det jämväl att åvila dessa tjänstemän att omhändervha skötseln av destruktionsugnarna, vilket innebär ett tidsödande och betungande arbete, särskilt som ifrågavarande befattningshavare komma att ombesörja destruktion av material icke blott från patolog-anatomiska avdelningen utan även från övriga avdelningar och laboratorier. Det må här an-

märkas, att den omständigheten, att anstalten inom de nya institutionsbyggnaderna erhåller egna möjligheter att destruera kadaver och kadaverdelar, kommer att medföra avsevärda besparingar genom att de nuvarande kostnaderna för bortförande och destruktion av kadaver m. m. bortfalla. För nämnda vaktmästare synas lönegraderna A 7 och — såsom rekryteringsgrad — Eo 5 böra tillämpas.

Att utöver nu omförmälda göromål utföra å laboratorievaktmästare i allmänhet ankommande sysslor kan icke medhinnas av de nu nämnda vaktmästarna. För detta ändamål kräves ytterligare en vaktmästare å avdelningen, som jämväl avses skola biträda å det parasitologiska laboratoriet. Man torde därjämte få räkna med, att denne tidvis måste biträda med arbetet å obduktionssalen vid den därstädes förekommande anhopningen av undersökningsmaterial, enär erfarenheterna hittills visat, att två vaktmästare för obduktionssalen är ett minimum vid normal arbetstillgång. Men därutöver erfordras ofrånkomligen å avdelningen en vaktmästare för fullgörande av en laboratorievaktmästare i allmänhet åvilande göromål, i vilket hänseende han jämväl avsetts skola biträda å det parasitologiska laboratoriet. Innehavaren av denna befattning bör tillika tjänstgöra såsom preparator för preparering och montering av patologiska och andra preparat till anstaltens samling därav. Denne vaktmästare synes i likhet med vad som är förhållandet exempelvis med motsvarande befattningshavare vid veterinärhögskolan böra placeras i lönegrad A 8.

B. Bakteriologiska avdelningen.

I. Laboratoriet för allmän bakteriologi.

1 1:a laboratoriebiträde	A 11
1 laboratoriebiträde	A 7
1 laboratoriebiträde	Eo 6
1 tekniskt biträde	Eo 4
	<hr/>
	4

1 vaktmästare	Eo 5
---------------------	------

II. Tuberkuloslaboratoriet.

a) Mastitdiagnostiken.

1 laboratoriebiträde	A 7
1 laboratoriebiträde	Eo 6
1 tekniskt biträde	Eo 4
	<hr/>
	3

b) Tuberkulosdiagnostiken.

1 laboratoriebiträde	A 7
1 laboratoriebiträde	A 6
2 tekniska biträden	Eo 4
	<hr/>
	4

c) Tuberkulinberedningen och expeditionen.

1 laboratoriebiträde	A 7
1 tekniskt biträde	Eo 4
	2

1 vaktmästare A 7.

Såsom motivering för förslaget i vad det avser personalen å *laboratoriet för allmän bakteriologi* ha de sakkunniga anfört.

Å laboratoriet för allmän bakteriologi torde böra inrättas en befattning såsom 1:a laboratoriebiträde i lönegrad A 11 med uppgift att handhåva mera kvalificerade och ansvarsfulla arbetsuppgifter samt att utöva en viss ledning av den tekniska personalen. Bland denna befattningshavares uppgifter må nämnas förvaltningen av laboratoriets arkiv av kulturstammar och diagnostiska sera, bakteriologiska typbestämningar samt utförandet av vissa tekniskt svåra specialfärgningar och prepareringsarbeten. Det med placering i lönegrad A 7 föreslagna laboratoriebiträdet är avsett för andra kvalificerade uppdrag, såsom vissa kulturanläggningar, renodlingar, bakteriologiska titreringsringar, vissa mikroskopiska undersökningar, assistens vid bakteriologiskt-tekniska undersökningar m. m. Å laboratoriebiträdet i lönegrad Eo 6 bör ankomma att handhåva bakteriologiska och övriga tekniska undersökningar, som beröra livsmedelskontrollen. I övrigt blir för fullgörandet av den tekniska biträdespersonalens uppgifter ett tekniskt biträde i lönegrad Eo 4 erforderligt.

Den tekniska biträdespersonalen å laboratoriet skulle således komma att uppgå till samma antal som för närvarande är fallet. Framhållas bör emellertid att denna personal icke kommer att vara tillräcklig, om laboratoriets arbetsuppgifter ytterligare ökas. Under verksamhetsåret 1940/41 undersöktes vid laboratoriet sålunda 12,054 och under året 1941/42 icke mindre än 18,954 prov. Under det sistnämnda året har den tekniska personalen icke varit tillräcklig för arbetets utförande, vilket medfört, att assistent, laborator och avdelningsföreståndare i viss utsträckning måst utföra arbetsuppgifter, som rätteligen bort åvila laboratoriebiträdena. Det synes sannolikt, att det bakteriologiska laboratoriets arbetsuppgifter såväl med avseende på antalet prov som undersökningarnas svårhetsgrad komma att utvidgas. Skulle så bliva förhållandet, kommer även en ökning av antalet laboratoriebiträden att bliva erforderlig.

För närvarande finnas såsom förut nämnts å det bakteriologiska laboratoriet två vaktmästare, vilka båda tjänstgöra såsom laboratorievaktmästare. Dessutom sköter en av dessa steriliseringsarbetena och den andre substrattillverkningen å laboratoriet. Då det är avsett att inom de nya institutionsbyggnaderna centralisera steriliseringsarbetena och substratberedningen för samtliga avdelningar, kommer en av de ifrågavarande vaktmästarna att helt överflyttas å nämnda göromål, varför endast en vaktmästare framdeles lär bli erforderlig för fullgörandet av en laboratorievaktmästare åvilande göromål med placering i lönegrad Eo 5.

Beträffande personalbehovet på *tuberkuloslaboratoriet* ha de sakkunniga uttalat följande.

Det föreslagna tuberkuloslaboratoriets verksamhet — motsvarande den nuvarande tuberkulosavdelningen — kan ganska väl avgränsas till tre arbetsområden, nämligen bakteriologiskt-diagnostiska undersökningar av mjölkprov, vilka i huvudsak beröra mastitbekämpandet (bekämpandet av smittsamma juverinflammationer), diagnostiska undersökningar av prov, avseende tuberkulos hos husdjur, samt vissa uppgifter med avseende å beredning av tuberkulin.

Vad angår mastitdiagnostiken, handhaves denna för närvarande såsom förut nämnts av tre tekniska biträden, nämligen ett i lönegrad A 7 och två i lönegrad Eo 4. Med hänsyn till arbetets natur och de krav på ansvar, som kunna ställas på vederbörande befattningshavare, torde ett klart behov föreligga av att bibehålla ett biträde med placering i lönegrad A 7 för ifrågasvarande undersökningar. Den bakteriologiska diagnostiken vid mastitundersökningar sker numera i stor utsträckning genom odlingsmetoder, som kräva en god kompetens av det biträde, som handhar undersökningarna i fråga. Det bör även ankomma å denna befattningshavare att biträda vid de bakteriologiska typbestämningarna, speciellt med avseende å streptokockmastiter. För handhavande av de mikroskopiska undersökningar, som beröra tuberkulösa mastiter, kräves en driven teknik och ett tillförlitligt arbete. Dessa göromål synas lämpligen böra anförtros åt ett laboratoriebiträde i 6 lönegraden, förslagsvis såsom extra ordinarie befattningshavare. Förutom nämnda biträdespersonal torde alltså erfordras ett tekniskt biträde i lönegrad Eo 4. Skillnaden mellan den nuvarande och den föreslagna biträdespersonalen för mastitdiagnostiken ligger således endast däri, att ett av de extra ordinarie tekniska biträden i lönegrad Eo 4 uppflyttas till laboratoriebiträde i lönegrad Eo 6. Med nuvarande antal mastitundersökningar torde den föreslagna biträdespersonalen vara tillräcklig. Med mycket stor sannolikhet kommer emellertid i samband med ett organiserat bekämpande av mastiter hos nötkreatur antalet undersökningar att stiga högst väsentligt. Därest en decentralisering av nämnda bekämpande äger rum, komma mastitundersökningarna att i viss utsträckning förläggas till hushållningssällskapens laboratorier i de län, där dylika förefinnas, medan anstalten skulle komma att omhänderväsa undersökningarna för övriga läns vidkommande. Tillförseln av prov från dessa senare torde bli så riklig, att den nuvarande personalen icke på långt när kommer att räcka till. Dessutom torde man få räkna med att laboratoriet i viss utsträckning får till uppgift att även för hushållningssällskapens laboratorier verkställa bakteriologiska typbestämningar och andra tekniska undersökningar, för vilka provinslaboratorierna sakna utrustning och kompetent personal. Därest ett organiserat mastitbekämpande igångsättes, torde med hänsyn till vad nu anförts en väsentlig förstärkning av laboratoriets personal bli nödvändig.

Med diagnostik av tuberkulos hos husdjur äro för närvarande fyra tekniska biträden sysselsatta, varav tre extra ordinarie i 4 lönegraden samt ett tillfälligt anställt. Därjämte finnes en skrivbiträdesbefattning i lönegrad Eo 2. Dessa tekniska biträden äro i stor utsträckning sysselsatta med kvalificerade arbetsuppgifter, vilka kräva en högt driven rutin och teknisk färdighet, exempelvis vissa mikroskopiska undersökningar, prepareringsarbeten, kulturanläggningar och kulturavläsningar. Icke minst beträffande ifrågasvarande arbetsuppgifter ha de täta personalombytena visat sig synnerligen olägliga. Sålunda kan omnämnas, att under den tid, som laboratoriet var nödsakat att låta extra anställda laboratoriebiträden utföra de mikroskopiska undersökningarna av insända prov, kunde endast i ett fåtal fall diagnosen tuberkulos fastställas på detta sätt, vilket hade till följd att praktiskt taget hela tuberkulosdiagnostiken fick utföras enligt ympningsmetoden. Därigenom

fördröjdes undersökningsresultaten högst väsentligt — omkring sex veckor — vilket menligt inverkade på tuberkulosbekämpandet. Dessutom medförde ympningsmetoden större kostnader för statsverket. Sedan laboratoriebiträdespersonalen under budgetåret 1937/38 fått en bättre löneställning och laboratoriet därigenom erhållit en mera fast och därmed tekniskt skickligare personal drevs procenten mikroskopiskt positiva prov snabbt uppåt och en högst väsentlig besparing av ympningskostnaderna kunde göras, en besparing, som för övrigt helt täckte löneutgiften för laboratoriets mikroskopister.

För handhavande av de mera kvalificerade biträdesgöromålen synas nu två tekniska biträden böra uppflyttas till ordinarie laboratoriebiträden i 7 och 6 lönegraderna. För övriga göromål synes erforderligt med två tekniska biträden i lönegrad Eo 4, av vilka ett jämte laboratoriearbeten även får utföra erforderliga skrivgöromål, vid vilket förhållande den nuvarande skrivbiträdesbefattningen bör kunna indragas. Härigenom kommer det nuvarande antalet av fem befattningshavare att minskas till fyra, beroende på att ett tekniskt biträde avses skola överflyttas till det nyinrättade gemensamma substratlaboratoriet.

Antalet undersökningar avseende tuberkulosdiagnostik har under senare år utvisat en fortlöpande minskning. I anslutning till denna nedgång i antalet tuberkulosundersökningar avseende tuberkulosdiagnostik har även den därmed sysselsatta personalen successivt indragits, så att densamma från att hava utgjort två veterinära assistenter och tretton tekniska biträden under verksamhetsåret 1938/39 numera består av en assistent och fem biträden.

Den minskning av undersökningsmaterialet, som den avtagande tuberkulosfrekvensen i och för sig kan tänkas medföra för anstaltens del, lär i viss mån komma att uppvägas av att anstalten får övertaga den verksamhet, som bedrivs av provinslaboratorier vilka kunna förväntas bli nedlagda inom en snar framtid, exempelvis provinslaboratoriet i Uppsala. Men därtill kommer att tuberkulosbekämpandet för framtiden i högre grad än som för närvarande är fallet torde böra inriktas på bekämpande av sjukdomen hos andra husdjur än nötkreatur, i första hand svin och höns. Därjämte må erinras att tuberkulosavdelningen mer och mer engagerats i mera kvalificerade tuberkulos-diagnostiska undersökningar, exempelvis typbestämningar, undersökningar, som beröra ospecifik tuberkulinallergi m. m., arbeten, som i regel äro av tidsödande natur och därför icke, då det gäller beräkning av arbetsstyrkan, kunna jämföras med vanliga rutinarbeten. Slutligen må framhållas, att den vetenskapliga verksamheten vid laboratoriet liksom för övrigt vid hela tuberkulosavdelningen, under flera år nära nog helt legat nere på grund av att såväl den veterinära som laboratoriebiträdespersonalens hela arbetskraft engagerats i rutinarbetet.

Med hänsyn till det nu anförda har någon minskning av den med tuberkulosdiagnostik för närvarande sysselsatta biträdespersonalen icke funnits böra ifrågakomma.

Vad tuberkulintillverkningen samt dispensering och expedition av tuberkulin angår äro två tekniska biträden för närvarande sysselsatta med tuberkulinframställning. Detta göromål omhänderhades tidigare under ett flertal år av veterinära assistenter, som därvid biträddes av ett tekniskt biträde. Sedan år 1935 har emellertid ansvaret för tuberkulinberedningen åvilat det för närvarande i lönegrad A 4 placerade tekniska biträdet, som besuttit för detta krävande arbete erforderlig kompetens. De framställningar om högre lönegradsplacering för nämnda biträde som vid upprepade tillfällen gjorts från anstaltens sida ha emellertid icke blivit bifallna under hänvisning till att frågan härom borde upptagas till behandling i samband med utredning-

en rörande anstaltens omorganisation. De sakkunniga finna sig nu för sin del böra föreslå, att nämnda befattning uppflyttas till laboratoriebiträde i lönegrad A 7, vilken torde vara den lägsta tänkbara med hänsyn till det ansvar, som åvilar innehavaren av befattningen i fråga. För tuberkulinberedningen kräves därjämte även framdeles ett tekniskt biträde i lönegrad Eo 4. Ehuru en fortsatt ökning av arbetet med tuberkulintillverkningen torde vara att förvänta som följd av att allt flera nötkreatursbesättningar ställas under tuberkulinkontroll, torde någon förstärkning av den för dessa uppgifter avsedda biträdespersonalen icke för närvarande behöva beräknas.

Det biträde, som är sysselsatt med dispensering och expedition av tuberkulin, synes lämpligen böra överflyttas till den nya serologiska avdelningen.

Behovet av en vaktmästare på tuberkuloslaboratoriet torde vara ofrånkomligt, enär denne förutom å en laboratorievaktmästare i allmänhet ankommande göromål förutsättes skola biträda med vården av laboratoriets ympade försöksdjur, vilka uppgå till ett avsevärt antal. Den nuvarande å tuberkulosavdelningen tjänstgörande vaktmästaren i lönegrad A 7 lär där för böra bibehållas. Djurvårdarpersonalen i övrigt är avsedd att inordnas under den för ändamålet avsedda gemensamma personalorganisationen.

C. Serologiska avdelningen.

I. Serumlaboratoriet.

a) Serumberedningen.

1 laboratoriebiträde	A 7
1 laboratoriebiträde	A 6
1 laboratoriebiträde	Eo 6
1 tekniskt biträde	Eo 4
2 tillfälliga tekniska biträden	
	6

b) Vaccinberedningen.

1 laboratoriebiträde	A 7
1 laboratoriebiträde	A 6
2 tekniska biträden	Eo 4
	4

c) Expeditionen.

1 kanslibiträde	A 7
1 kontorsbiträde	A 4
	2

1 vaktmästare	A 7
2 biträden	Eo 2
	3

II. Laboratoriet för serodiagnostik av kastsjuka m. m.

1 1:a laboratoriebiträde	A 11
1 laboratoriebiträde	A 7
2 laboratoriebiträden	A 6

2 laboratoriebiträden	Eo 6
2 tekniska biträden	Eo 4
2 tekniska biträden	Ex 4
1 kontorsbiträde	A 4
1 kontorsbiträde	Eo 4
1 skrivbiträde	Eo 2
1 skrivbiträde	Ex 2
	14

1 vaktmästare	Eo 5.
---------------------	-------

I fråga om förslaget till personal på serologiska avdelningens serumlaboratorium ha de sakkunniga anført.

Det föreslagna serumlaboratoriets verksamhet torde kunna uppdelas på serumberedningen, vaccinberedningen och expeditionen. Vad *serumberedningen* angår avses det i lönegrad A 7 föreslagna laboratoriebiträdet för fabriktionskontrollen av sera m. m., vilken uppgift på grund av det stora ansvar, som åvilar befattningshavaren och med hänsyn till arbetets art (mätning av preparatens verkningsvärde) kräver en för ett biträde synnerligen hög kompetens. För serumbearbetning kräves vidare en för denna uppgift väl tränad och tillförlitlig person, som lämpligen funnits böra placeras i lönegrad A 6. För handhavande av övriga med serumberedningen förenade göromål har därjämte föreslagits fyra icke-ordinarie biträdesbefattningar, varvid de två såsom tillfälligt anställda tekniska biträdena närmast avsetts skola ersätta de tre blå stjärnsystrarna. Det har nämligen befunnits vara mera ändamålsenligt, att dessa göromål framdeles omhändervhas av anstaltens egna befattningshavare. Stjärnsystrarnas kommenderingar äro nämligen relativt kortfristiga och skänka icke vederbörande nödvändig rutin och erfarenhet. I realiteten kommer sålunda personalen vid serumberedningen härigenom att minskas med en person. Erinras må i detta sammanhang att såsom förut nämnts jämväl stjärnsystrarna åtnjuta avlöning av statsmedel. De båda sistnämnda tekniska biträdena ha lämpligen synts böra upptagas som tillfälliga befattningshavare med hänsyn till att den nuvarande omfattande serumframställningen i viss utsträckning är föranledd av behovet av vissa preparat för arméns försvarsberedskap. Till belysande av den ökade omfattningen av framställningen av bakteriologiska preparat (sera, vacciner, ympämnen m. m.) vid anstaltens serologiska avdelning må följande siffror för åren 1938/39—1941/42 här återgivas.

1938/39	3,098,373	kbcm	preparat
1939/40	3,163,564	»	»
1940/41	4,842,093	»	»
1941/42	6,101,589	»	»

Med återgången till normala tider efter kriget kan man givetvis räkna med en tillbakagång av produktionsbehovet, men knappast till samma nivå som före kriget.

För *vaccinberedningens* del synes den befattningshavare, som biträder vid framställningen av vacciner, ympämnen och antigener samt förvaltar vaccin-förrådet, böra placeras i lönegrad A 7. Därjämte erfordras ett biträde för

framställning av toxiner och anatoxiner samt ett laboratoriebiträde för skötseln av serologiska avdelningens bakteriestammar, vilka båda uppgifter krävas med bakteriologiska metoder väl förtrogna personer. Till vaccinberedningen har vidare överförts det tekniska biträde å den nuvarande tuberkulosavdelningen, som omhänderhar dispensering och expedition av tuberkulin, vilka göromål av praktiska skäl lämpligen funnits böra åvila den serologiska avdelningen. Till följd härav har antalet under vaccinberedningen upptagna befattningar kommit att utökas med en.

Vidkommande biträdespersonalen å serologiska *avdelningens expedition för sera och vacciner m. m.* synes någon ändring i fråga om den nuvarande personalens antal och löneställning icke böra ifrågakomma.

Vad vaktmästarpersonalen angår synes det antal av fyra vaktmästare, som för närvarande tjänstgöra å avdelningen, vid anstaltens inflyttning i de nya lokalerna och den i samband därmed genomförda centraliseringen av vissa arbeten kunna begränsas till en befattningshavare i lönegrad A 7 med tjänstgöring såsom laboratorievaktmästare.

Den centralisering av sterilisering och diskning, som därvid är avsedd att komma till stånd, kan emellertid av hygieniska skäl — risken för förorening av sera m. m. — icke lämpligen komma att omfatta steriliseringen och diskningen av de glasvaror, vilka äro avsedda för distribution av sera, vacciner och ympämnen. För nämnda göromål krävas därför vid serumlaboratoriet två särskilda biträden, vilka lämpligen torde böra placeras i lönegrad Eo 2.

Den föreslagna personalen å laboratoriet för serodagnostik av kastsjuka m. m. ha de sakkunniga tänkt sig skola ha följande arbetsuppgifter.

Det nuvarande 1:a laboratoriebiträdet, som överförts å ordinarie stat, är avsett att alltjämt handhava kontrollen av laboratoriets reagenser samt bearbetning av blodprov. För sistnämnda göromål avses vidare ett laboratoriebiträde i lönegrad A 6, ett laboratoriebiträde i lönegrad Eo 6 samt två extra tekniska biträden i 4 lönegraden.

Den nuvarande såsom 2:a laboratoriebiträde upptagna extra ordinarie befattningshavaren överföres likaledes å ordinarie stat och torde framdeles endast böra betecknas såsom laboratoriebiträde. Å denna befattningshavare torde liksom för närvarande är fallet böra ankomma att ansvara för laboratoriets stamförråd av bakteriestammar samt att handhava rutinarbetet vid alla bakteriologiska undersökningar (efterbördsundersökningar m. m.). För de bakteriologiska undersökningarna torde även fortsättningsvis krävas ytterligare två biträden, nämligen ett laboratoriebiträde i lönegrad Eo 6 och ett tekniskt biträde i lönegrad Eo 4.

För dräktighetsundersökningarna, som visa en allt mera stegrad tendens till följd av sin stora ekonomiska betydelse för hästuppfödningen, avses ett laboratoriebiträde i lönegrad A 6 med uppgift att sortera och journalföra inkommande prov samt handhava förekommande biologisk-hormonala dräktighetsundersökningar hos sto. Det skall därvid åvila befattningshavaren i fråga att kontrollera den å följesedeln uppgivna dräktighetstiden och ansvara för att endast sådana prov som lämpa sig därför bliva undersökta, varjämte hon, i händelse nödvändiga uppgifter saknas, skall tillse att dylika införskaffas. För biträde med omförmälda göromål torde framdeles jämväl ett tekniskt biträde i lönegrad Eo 4 bliva erforderligt.

För kansligöromålen beräknas en personal på fyra personer komma att krävas. Därest det centrala registret såsom föreslagits från visst håll kommer att föras i medicinalstyrelsen, lär detta nämligen komma att inne-

bära en minskad arbetsbörda för den nuvarande personalen å laboratoriets kansli, varvid den nuvarande kanslibiträdesbefattningen i lönegrad Eo 7 synes kunna indragas för anstaltens del och lämpligen överflyttas till medicinalstyrelsen. Av de nuvarande skrivbiträdesbefattningarna torde en böra uppflyttas till en extra ordinarie kontorsbiträdesbefattning. De återstående skrivbiträdena torde i enlighet med gällande principer böra placeras i 2 lönegraden, varav ett såsom extra ordinarie och ett såsom extra.

Då sålunda i det föregående tre befattningar vid laboratoriet föreslagits bli extra, har detta skett med hänsyn till svårigheten att för närvarande med större säkerhet bedöma den blivande omfattningen av laboratoriets arbete. Det förefaller emellertid sannolikt att man därutöver under vissa perioder måste räkna med behovet av att tillfälligt anställa ytterligare personal. Därest arbetsbördan motsvarar den nuvarande, måste sålunda tre tillfälliga biträden beräknas. I realiteten innebär sålunda förslaget ingen minskning av nuvarande antal biträden vid laboratoriet, om den till medicinalstyrelsens stat förslagsvis överförda kanslibiträdestjänsten medräknas.

Vad vaktmästarpersonalen vid laboratoriet angår, kommer där allt framdeles att krävas en vaktmästarbefattning, å vars innehavare skall ankomma att fullgöra med laboratorievaktmästarsyssla förenade göromål. Med hänsyn till att för den blivande serologiska avdelningens vidkommande redan föreslagits en vaktmästarbefattning i lönegrad A 7 synes vaktmästarbefattningen å det serodiagnostiska laboratoriet lämpligen böra placeras i lönegrad Eo 5.

Den å kastsjukeavdelningen nu befintliga diskerskebefattningen avses skola överflyttas till den föreslagna diskcentralen inom de nya institutionsbyggnaderna.

D. Parasitologiska laboratoriet.

1 laboratoriebiträde	A 7
1 laboratoriebiträde	Eo 6
1 tekniskt biträde	Eo 4

3

De sakkunniga ha framhållit, att, då redan tre tekniska biträden vore fullt sysselsatta å det parasitologiska laboratoriet, det vore uteslutet att minska den tekniska biträdespersonalen å det blivande laboratoriet, så mycket mera som anstaltens verksamhet med avseende å parasitdiagnostik och bekämpande av genom parasiter överförda sjukdomar borde i avsevärd grad ökas. Enligt de sakkunnigas mening finge man därför räkna med att inom en icke alltför avlägsen framtid en förstärkning av denna biträdespersonal komme att visa sig erforderlig. Beträffande den för ifrågavarande personal föreslagna löneställningen ha de sakkunniga ansett, att det biträde som å laboratoriet skulle ansvara för de mera kvalificerade arbetsuppgifterna borde placeras i lönegrad A 7. De båda övriga biträdenas lönegradsplacering hade skett i överensstämmelse med de principer härför, som de sakkunniga i övrigt ansett böra tillämpas.

E. Kemiska laboratoriet.

1) Egentliga kemiska laboratoriet.

1 laboratoriebiträde	A 7
1 laboratoriebiträde	Eo 6

2

2) Substratberedningen.

1 1:a laboratoriebiträde	A 11
2 tekniska biträden	Eo 4
	<hr/>
	3

3) Diskningen.

4 biträden	Eo 2
	<hr/>
	4

4) Steriliseringen.

3 biträden	Eo 2
	<hr/>
	3

1 vaktmästare	A 7
1 vaktmästare	Eo 5
	<hr/>
	2

Beträffande personalen å det kemiska laboratoriet ha de sakkunniga anfört följande.

De sakkunniga ha funnit det ur organisatorisk synpunkt ändamålsenligt att till detta laboratorium — förutom den egentliga kemiska verksamheten — hänföra beredningen av anstaltens substrat samt de förut berörda centraliserade disk- och steriliseringsgöromålen.

Vad angår det *egentliga kemiska laboratoriet* synes någon annan placering för det laboratoriebiträde, som skall handhava beredningen av reagenser och färgvätskor för anstaltens behov samt i övrigt ombesörja mera kvalificerade biträdesgöromål, än lönegrad A 7 icke böra ifrågakomma. Därjämte erfordras ytterligare ett laboratoriebiträde, vilket lämpligen torde kunna placeras i lönegrad Eo 6. Någon ökning av personalen utöver den som för närvarande tjänstgör å det kemiska laboratoriet har sålunda icke föreslagits.

För närvarande är *substratberedningen*, d. v. s. framställningen av de för odlingen av olika bakterier använda näringssubstraten, förlagd till de olika avdelningarna. Beredningen av substrat avsedda för rutinundersökningar handhaves av vaktmästare, medan specialsubstraten tillverkas av laboratoriebiträden och i vissa fall av veterinärer. Den nuvarande tillverkningen torde kunna beräknas helt sysselsätta sammanlagt minst tre personer.

Beredningen av substrat är ett för anstaltens drift synnerligen betydelsefullt arbete. Den bakteriologiska verksamheten är helt beroende av att fullgoda substrat finnas och en felaktighet i beredningen kan få utomordentligt allvarliga följder. Det är därför av synnerligen stor vikt, att substratberedningen handhaves av kompetenta personer. Den decentralisering, som jämväl i förevarande avseende sedan länge varit rådande på anstalten, har visat sig förenad med betydande olägenheter och bristen på kompetent personal för ifrågavarande göromål — föranledd av den genomgående låga lönegradsplaceringen och därav följande täta ombyten på personal — har medfört att substrat många gånger måst kasseras, varigenom ansevärd värden gått förlorade. Ännu större förluster ha vållats därigenom, att de bakteriologiska undersökningarna äventyrats. I ganska stor utsträckning har man för den bak-

teriologiska diagnostikens upprätthållande varit nödsakad att inköpa färdigberedda substrat eller halvfabrikat, vilket föranlett ökade kostnader.

Vid en centralisering av substratberedningen synes det vara av stor vikt, att för detta ändamål erhålles en personal med sådana kvalifikationer, att de nuvarande missförhållandena elimineras. Vid moderna bakteriologiska laboratorier har man också beaktat substratberedningens betydelse och ställt mycket högt kvalificerad personal som ledare av denna. Sålunda kan omnämnas, att substratberedningen vid statens seruminstitut i Köpenhamn ledes och i vissa delar aktivt handhaves av en högt kvalificerad kemist. Liksom nämnda institution har anstalten ett behov av icke bara rutinsubstrat i stor mängd utan även ett stort antal specialsubstrat, av vilka ett flertal ställa höga anspråk på framställaren.

För substratberedningen torde erfordras tre biträden. Ett av dessa skall leda och ansvara för arbetet samt handhava beredningen av specialsubstrat. Detta biträde skall förutom goda kvalifikationer i allt som rör substratberedning även äga en viss utbildning i bakteriologisk diagnostik. Erfarenheten har nämligen visat, att det är av mycket stor betydelse, att den, som bereder substrat och särskilt specialsubstrat, känner till och behärskar de undersökningsmetoder, vid vilka substraten användas. Det är således höga kompetenskrav, som måste ställas på ifrågavarande befattningshavare. Då därjämte tillkommer en utpräglad ansvarsställning, synes en placering av vederbörande tjänsteman som 1:a laboratoribiträde i 11 lönegraden väl motiverad. Befattningen lär böra inrättas å ordinarie stat. För de båda övriga biträdenas vidkommande har en placering såsom extra ordinarie tekniska biträden i 4 lönegraden ansetts lämplig.

De sakkunniga ha ansett, att för den serologiska avdelningens vidkommande av hygieniska skäl erfordras två särskilda biträden för handhavande av där förekommande *disk- och steriliseringsgöromål*. I övrigt är emellertid ifrågavarande uppgifter avsedda att handhavas centralt. Vad diskningen angår så beräknas därför bliva erforderliga fyra diskerskor, vilka torde böra hänföras till lönegrad Eo 2. Då bortsett från den serologiska avdelningen för närvarande med diskningen inom anstaltens olika laboratorier äro sysselsatta en diskerska i lönegrad Eo 2 och fem personer, som omhänderväsa såväl disk- som städerskegöromål, innebär — vid det förhållande, att $\frac{2}{3}$ av städerskornas och diskerskornas arbetstid för närvarande beräknas åtgå till diskning — det föreslagna antalet av fyra diskerskor i realiteten ingen personalökning för nu förevarande uppgifters handhavande.

För de steriliseringsgöromål, som i enlighet med vad nyss nämnts äro avsedda att ombesörjas centralt inom de nya byggnaderna beräknas tre biträden bliva erforderliga, vilka likaledes torde böra placeras i lönegrad Eo 2.

För handhavande av anstaltens förråd av laboratorieglas m. m. erfordras en vaktmästare, vilken med hänsyn till med befattningen förenat ansvar och arbete torde böra placeras i lönegrad A 7. Det skall sålunda ankomma å denne vaktmästare, att såsom uppbördsman mottaga leveranserna av laboratorieglas av skilda slag till anstalten och föra inventarieförteckning över glasförrådet. Utöver tillsynen över anstaltens förråd av ännu icke använt glas skall han ansvara för den dagliga utlämningen av diskat och steriliserat glas till anstaltens olika avdelningar och laboratorier. Den huvudsakliga arbetsuppgiften för denne befattningshavare avses emellertid skola bestå i steriliseringsgöromål, vilka äro av ansvarsfull och ofta synnerligen tidsödande natur. För det kemiska laboratoriets del torde ytterligare en vaktmästare bliva erforderlig såsom laboratorievaktmästare samt för biträde med vissa i samband med substratberedningen och diskningen förekommande tyngre sysslor (köttstyckning, buljongkokning m. m.). Sistnämnda befattningshavare synes lämpligen kunna placeras i lönegrad Eo 5.

F. Viss gemensam personal.

1 laboratoriebiträde	Eo 6
1 telefonist	A 2
	<hr/>
	2

1 tillsyningsman	A 10
1 djurskötare	A 5
1 djurskötare	Eo 5
	<hr/>
	3

1 stallförman	A 7
2 hästskötare	A 5
1 hästskötare	Eo 5
2 hästskötare	Ex 5
	<hr/>
	6

1 gårdskarll	A 5
--------------------	-----

1 nattvakt	Eo 5
------------------	------

1 vaktmästare, tillika bilförare	A 6
1 bilförare	Eo 5
	<hr/>
	2

1 maskinmästare av 3:e klass	A 10
1 reparatör, tillika ersättare för maskinmästare	Eo 8
1 eldare av 2:a klass	Eo 5
1 eldare av 2:a klass	Ex 5
	<hr/>
	4

De sakkunniga ha i fråga om denna personal yttrat.

Som i annat sammanhang omförmäles handhaves för närvarande skötseln av anstaltens bibliotek, som är inrymt i kansliets lokaler, av ett till detta hänförligt extra ordinarie kontorsbiträde i 4 lönegraden. Nämnda befattningshavare biträder därjämte med vissa tecknings- och textningsarbeten för de vetenskapliga avdelningarnas räkning samt tjänstgör tidvis å anstaltens kastsjukeavdelning såsom förstärkning av dess personal under den därstädes periodvis återkommande stegringen av undersökningsmaterial. Med hänsyn till omfattningen av de göromål, som hittills åvilat vederbörande befattningshavare, har hon ej kunnat utnyttjas för omförmälda tecknings- och textningsarbeten — avbildningar av makro- och mikroskopiska preparat, uppgörande av tabeller m. m. — i den utsträckning, som varit önskvärd. Det har vidare

varit en kännbar brist, att anstalten icke till sitt förfogande haft ett fotografiskt biträde för makro- och mikrofotografering. Enligt vad de sakkunniga erfarit lärer innehavaren av ifrågavarande befattning jämväl vara skickad att fullgöra sistnämnda uppgifter. Då skötseln av anstaltens bibliotek torde kunna fullgöras å halvtid, torde samtliga nu omförmälda göromål kunna ombesörjas av ifrågavarande biträde, såvida vederbörande framdeles icke kommer att anlitas såsom reserv å laboratoriet för serodiagnostik av kastsjuka m. m. En placering i lönegrad Eo 6 framstår såsom lämplig för ifrågavarande befattningshavare, som därvid förslagsvis betecknats såsom laboratoriebiträde.

För telefonanläggningen inom nybyggnaderna har en 100 nummers automatisk växel befunnits mest lämpad, då för nybyggnaderna som ett minimum beräknats ett antal av 83 anknötningar. För handhavande av denna växel kräves enligt vad som inhämtats från telegrafstyrelsen en telefonist, vilken torde böra placeras i lönegrad A 2.

För närvarande nödgas anstalten inköpa samtliga sina för försök avsedda smådjur med undantag i viss utsträckning för kaniner, beträffande vilka en mindre stam finnes å det för anstaltens räkning arrenderade bostället Sätra i Danderyds socken. Då anstaltens inköp av försöksdjur medfört betydande kostnader — budgetåret 1941/42 omkring 30,000 kronor — har i dess nybyggnader inrättats en särskild byggnad för avel av försöksdjur och avsikten är att anstalten i förevarande hänseende skall bli självförsörjande. Dessa djur kräva en synnerligen omsorgsfull skötsel. I detta sammanhang må erinras, hurusom för en del år sedan till följd av bristfällig vård inträffade, att försöksdjur i stor utsträckning dogo, vilket medförde betydande förluster för statsverket. De sakkunniga anse sig därför böra föreslå en befattning som tillsyningsman för djurvården, vilken dessutom skall handhava uppfödningen av försöksdjur för anstaltens behov. För denne befattningshavare torde lämpligen böra förekomma en placering i lönegrad A 10. För vården av anstaltens ympade smådjur lärer vidare ofrånkomligen erfordras minst två såsom djurskötare betecknade befattningshavare, varav en synes böra placeras i lönegrad A 5 och en i lönegrad Eo 5. Framhållas må, att för detta ändamål redan vid anstalten äro anställda två befattningshavare på heltid, varjämte skötseln av den förenämnda kaninstammen å Sätra nu omhänderhaves av en av hästskötarna. Det må för övrigt framhållas, att vaktmästarpersonalen å den nuvarande serologiska avdelningen är i viss utsträckning sysselsatt med till djurvård hänförliga arbetsuppgifter.

Den nuvarande stallpersonalen framstår såsom i hög grad otillräcklig såsom ock anstaltens nämnd vid upprepade tillfällen uttalat i sina anslags-äskanden. Normalt beräknas nämligen — även om moderna stallar stå till buds — en hästskötare för vården av ett antal av högst tio hästar. Det bör anmärkas, att anstaltens hästar äro avsedda för serumframställning och att det för erhållande av fullgoda sera är av stor betydelse, att vederbörlig hänsyn toges till konditionsbefordrande moment, såsom god hudvård och motion. För en lönande serumproduktion kräves sålunda en noggrann och omsorgsfull vård av djuren. Härtill kommer att djuren under immuniseringsperioden (tiden för insprutningen av bakterier och bakteriegifter) fordra särskild tillsyn. Då en ökning av antalet för närvarande till ett 50-tal uppgående hästar lärer vara att påräkna, torde med hänsyn härtill — förutom en stallförman, som skall tjänstgöra som foderuppbördsman och ansvara för utfodringen, ha överinseendet över stallpersonalen, sköta sjukstallet och omhänderhåva hovvården — komma att erfordras ett antal av fem hästskötare, av vilka två föreslagits placerade i lönegrad A 5 och en i lönegrad Eo 5. Dess-

utom ha två tills vidare funnits böra upptagas som extra befattningshavare med placering i nämnda lönegrad. Förutom den allmänna vården av hästarna skola hästskötarna biträda vid de dagligen förekommande injektionerna och blodavtappningarna i serumstallet. En av hästskötarna har avsetts jämväl skola omhänderhava vården av de större försöksdjur, för vilka en särskild byggnad är uppförd. Den nu omförmälda stallpersonalen torde utgöra ett minimum. Måste exempelvis mera omfattande djurförsök igångsättas, såsom vid utbrott av epizootier, kommer otvivelaktigt personalen att behöva förstärkas.

Förut angivna stallpersonal är icke tillräcklig jämväl för kvälls- och natttjänstgöring och hästarna skulle sålunda komma att lämnas utan tillsyn cirka 14 timmar om dygnet om icke särskild vakttjänst anordnades under denna tid. Det är emellertid enligt de sakkunnigas mening oundgängligen nödvändigt, att stallarna regelbundet inspekteras varje natt. Det må här anmärkas, att en uppimmuniserad (serumproducerande) hästs värde kan beräknas uppgå till mellan 8,000 och 12,000 kronor. Då därjämte vakt nattetid erfordras jämväl för institutionsbyggnaderna i övrigt, har en särskild befattning såsom nattvakt funnits böra inrättas med placering i lönegrad Eo 5.

För den yttre renhållningen m. m. å det till de nya institutionsbyggnaderna hörande området kräves vidare minst en befattning såsom gårdskar, placerad i lönegrad A 5. Man torde därvid emellertid få räkna med att ytterligare en befattning kan komma att behövas för handhavande av nämnda göromål, såsom exempelvis fallet är vid statens bakteriologiska laboratorium. I avvaktan på närmare erfarenhet härå ha de sakkunniga tills vidare likväl endast i sitt förslag upptagit en befattning av ifrågavarande beskaffenhet.

Jämväl framdeles torde för omhänderhavande av anstaltens omfattande godstransporter krävas två bilförare. Med hänsyn till den centrala förläggningen av anstaltens blivande lokaler torde emellertid därvid den ena av dessa befattningshavare tillika kunna omhänderhava fördelningen av anstaltens postförsändelser samt expeditionen av den avgående posten. Sista nämnda befattningshavare — som dessutom är avsedd att tjänstgöra såsom nödvändig avlösare av telefonisten — har upptagits under beteckningen vaktmästare, tillika bilförare, och placerats i lönegrad A 6. Den andre av nu förevarande befattningshavare torde böra betecknas bilförare och placeras i lönegrad Eo 5.

Genom de nya institutionsbyggnaderna kommer en särskild maskin- och värmeledningspersonal att erfordras vid anstalten. I samråd med byggnadsstyrelsens värmetekniska avdelning verkställd undersökning har givit vid handen, att för handhavande av dessa göromål kräves en maskinmästare av 3:e klass såsom ansvarig maskinist vid den medelstora högtrycksångcentral, som kommer att förefinnas inom de nya byggnaderna. Denne befattningshavare lär böra placeras i lönegrad A 10. Därjämte erfordras en befattning såsom reparatör med hänsyn till omfattningen av den elektriska anläggningen och apparaturen. Denne skall tillika kunna tjänstgöra såsom ersättare för maskinmästaren. Enligt för maskinpersonal gällande principer för lönegradsplacering har befattningshavaren i fråga funnits böra placeras i 8 lönegraden, tills vidare såsom extra ordinarie. Värmeledningspersonalen bör utgöras av två eldare av 2:a klass, båda i 5 lönegraden, den ene såsom extra ordinarie och den andre såsom extra befattningshavare. Det synes nämligen icke uteslutet, att den sistnämnda befattningen kan indragas, då möjligheter åter finnas att använda kokseldning. Den vedeldning, med vilken man för närvarande har att räkna, blir dock så betungande att två eldare äro ofrånkomliga.

De sakkunniga ha sammanfattningsvis rörande behovet av biträdespersonal vid anstalten anfört följande.

De föreslagna lägre befattningarna uppgå till ett sammanlagt antal av 93. Av ifrågavarande befattningar hava 39 upptagits såsom ordinarie och 54 såsom icke-ordinarie. Härigenom synes en skäligen balans ha erhållits mellan dessa båda huvudformer för anställning av statliga befattningshavare. Av de icke-ordinarie befattningarna ha vidare 46 upptagits såsom extra ordinarie, 6 såsom extra och 2 (å serumlaboratoriet) såsom arvodesbefattningar. Motsvarande befattningshavare uppgå — enligt vad förut angivits — för närvarande till ett sammanlagt antal av 86, varav 7 ordinarie, 37 extra ordinarie, 23 extra och 19 avlönade med arvode. Vid en jämförelse mellan antalet föreslagna befattningar och nuvarande antal bör beaktas, att med den periodvis återkommande stegring av arbetsmaterial, som för ögonblicket råder vid kastsjukeavdelningen, även vid den föreslagna organisationen av biträdespersonalen lärers komma att erfordras tillfälligtvis anställd personal å det blivande laboratoriet för serodiagnostik av kastsjuka m. m. till ett antal av 3 tekniska biträden. Därjämte må anmärkas, att — då ersättning för städningsarbete framdeles avses skola bestridas från omkostnadsstaten — den härför enligt förslaget erforderliga personalen icke medtagits i detta sammanhang. I anslutning härtill bör vid det förut omförmälda förhållandet, att de nuvarande 5 städerskorna å de olika avdelningarna jämte diskerskan å kastsjukeavdelningen beräknas vara sysselsatta med diskning under $\frac{2}{3}$ av sin arbetstid och i övrigt med rent städningsarbete, den nuvarande personalens antal vid en jämförelse med antalet motsvarande befattningshavare enligt förslaget minskas med 2. En från förut angivna utgångspunkter företagen jämförelse utvisar, att förslaget i förhållande till nuvarande organisation innebär en ökning av antalet befattningar med $[(93 + 3) - (86 - 2) =]$ 12. Av dessa äro befattningarna såsom telefonist, tillsyningsman, gårdskar, nattvakt, maskinmästare, reparatör, eldare (2) eller sålunda tillhopa 8 befattningar betingade av de särskilda göromål, som tillkomma vid inflyttningen i de nya institutionsbyggnaderna, varjämte en befattningshavare övergått från kansliet och upptagits under den för anstalten gemensamma personalen såsom laboratoriebiträde i lönegrad Eo 6. I övrigt är personalökningen betingad av kravet på en mera tidsenlig organisation av ifrågavarande personal och behovet av att tillföra anstalten den arbetskraft, som torde vara oundgängligen erforderlig för att sätta anstalten i stånd att på ett tillfredsställande sätt fullgöra sina alltmåra omfattande och betydelsefulla uppgifter.

Ehuru i det föregående de olika befattningarna och lönegradsplaceringarna föreslagits skola avse därvid särskilt angivna göromål torde det kunna visa sig ändamålsenligt att i vissa fall, då förhållandena därtill föranleda, företaga vissa jämkningar i den sålunda framlagda planen. Såvitt den tekniska biträdespersonalen angår lära sålunda i varje fall inom respektive avdelningar vissa överflyttningar från ett laboratorium till ett annat kunna ifrågakomma. Såvitt gäller viss kanslipersonal och vaktmästarpersonal har vidare förutsatts, att förhållandena kunna påkalla dylika omplaceringar jämväl mellan olika avdelningar inom anstalten.

Biträdespersonalens organisation enligt förevarande förslag i förhållande till den nu gällande åskådliggöres närmare av den vid detta protokoll fogade, såsom *bilaga* betecknade tablån, vilken jämväl omfattar biträdespersonalen å anstaltens kansli.

Yttrandena.

I de avgivna yttrandena har de sakkunnigas förslag rörande biträdespersonalen i allmänhet lämnats utan erinran. Vad statskontoret, riksräkenskapsverket och lönenämnden i princip anfört rörande betänkandet, vilket återgivits i samband med förslaget angående den vetenskapligt utbildade personalens organisation och löneställning, har givetvis sin tillämpning även för nu ifrågakvarande förslag. Ur yttrandena må i övrigt återgivas följande.

Statskontoret har anfört.

Statskontoret har funnit fördelningen på lönegrader av laboratoriebiträden och tekniska biträden i ordinarie och extra ordinarie ställning mindre väl avvägd. Sålunda ha upptagits 4 första laboratoriebiträden i lönegrad A 11 och 10 laboratoriebiträden i lönegrad A 7 men icke något extra ordinarie dylikt biträde. Vidare ha beräknats 7 ordinarie och 9 extra ordinarie laboratoriebiträden i 6 lönegraden samt 14 tekniska biträden i 4 lönegraden, samtliga extra ordinarie. Det synes riktigare, att vid en framtida lönereglering antalet tekniska biträden åtminstone icke understiger antalet laboratoriebiträden. Därjämte lär å varje huvudavdelning vara tillfyllest med en befattning i 11 och en i 7 lönegraden, medan övriga laboratoriebiträdestjänster böra hänföras till 6 lönegraden. En lämpligare proportion mellan ordinarie och extra ordinarie befattningar i olika lönegrader synes ock böra eftersträvas.

Allmänna lönenämnden har framhållit följande.

Enligt förslaget skola vissa befattningar såsom tekniskt biträde upptagas såsom extra ordinarie respektive extra tjänster. Då förslaget härutinnan närmast torde avse att bilda utgångspunkt för erforderliga anslagsberäkningar, vill lönenämnden påpeka, att den omständigheten, att vissa av ifrågakvarande befattningar upptagits såsom extra ordinarie, icke bör utesluta, att vederbörande befattningshavare under en viss provotid anställas allenast såsom extra tjänstemän, i den mån detta kan anses motiverat. Å andra sidan bör givetvis framdeles kunna övervägas en förändring i viss utsträckning av nu såsom extra föreslagna befattningar till extra ordinarie, i den mån skäl för en sådan åtgärd kunna anses föreligga.

Veterinärhögskolans lärarkollegium har framhållit, att genom förslaget den för anstaltens drift så betydelsefulla tekniska biträdespersonalens hittills uppenbarligen för låga löneplacering nu justerats i nivå med motsvarande befattningars å andra likartade institutioner.

Jag torde här få anmäla en från *medicinalstyrelsen* överlämnad utredning med förslag rörande kontorsorganisationen inom bland annat statens veterinärbakteriologiska anstalt, vilken utredning verkställets av styrelsens organisationsavdelning. Enligt denna utredning skulle det vara möjligt att genom viss rationalisering av kontorsarbetet kunna inbespara två biträden å sero-diagnostiska laboratoriet.

Såsom av den föregående redogörelsen framgår innebär sakkunnigförslaget i fråga om biträdespersonalen vid anstaltens skilda avdelningar och labora-

*Före-
draganden.*

torier ävensom viss för anstalten gemensam personal en mindre utökning av antalet befattningshavare i förhållande till nuvarande organisation. Denna personalökning är främst betingad av de särskilda göromål, som tillkomma vid inflyttningen i de nya institutionsbyggnaderna. Även om vid den rationalisering av verksamheten, som möjliggöres genom anstaltens centrala förläggning till tidsenliga lokaler, arbetskraft i viss utsträckning kan inbesparas, lär det uppvägas av att den vidgade omfattningen av anstaltens arbetsuppgifter i sin tur medför behov av ökad personal. Med avseende å antalet av de sakkunniga föreslagna befattningar för här ifrågavarande personal synes sålunda i huvudsak intet vara att erinra. Ehuru jag finner den av de sakkunniga förordade lönegradsplaceringen i huvudsak väl avvägd och avpassad i överensstämmelse med för vederbörande befattningar gällande principer, anser jag mig emellertid icke i rådande statsfinansiella läge kunna biträda densamma, såvitt därigenom avses en uppflyttning av nuvarande befattningshavare utan att deras arbetsuppgifter samtidigt förändras. Såvitt gäller nyinrättade tjänster lära desamma icke heller nu böra upptagas å ordinarie stat.

För närvarande finnes vid anstalten endast en befattning såsom första laboratoriebiträde, placerad i lönegrad Eo 11. I likhet med de sakkunniga finner jag antalet dylika befattningar böra ökas till fyra med hänsyn till vikten av att anstalten erhåller biträdespersonal med erforderlig kompetens för mera ansvarsfyllda och kvalificerade uppgifter. Ifrågavarande befattningar torde böra placeras såsom extra ordinarie. Nyss anförda skäl tala även för en utökning av antalet befattningar såsom laboratoriebiträde i 7 lönegraden. Vid anstalten finnas för närvarande endast tre befattningar av sist angiven beskaffenhet varav en i lönegrad A 7 och två i lönegrad Eo 7. Jag anser mig emellertid icke nu kunna tillstyrka, att sistnämnda befattningar ökas med mer än fem, vilka tills vidare torde böra placeras såsom extra ordinarie. Med tillkomsten av i det föregående avhandlade laboratoriebiträdesbefattningar förutsätter jag att det skall bliva möjligt att i motsvarande mån indraga befattningar inom den vid anstalten för närvarande förefintliga lägre tekniska biträdespersonalen.

Vad angår den vid förläggningen till de nya institutionsbyggnaderna erforderliga maskin- och värmeledningspersonalen har jag ingen annan erinran mot de sakkunnigas förslag än att befattningen såsom maskinmästare av 3:e klass tills vidare synes böra upptagas såsom extra ordinarie. För inrättande av en befattning såsom tillsyningsman för djurvården finner jag de sakkunniga ha framlagt starka skäl och biträder sålunda förslaget här-om. Nämnde befattningshavare torde böra placeras i lönegrad Eo 10. Jag ansluter mig jämväl till förslaget om inrättande av befattningar såsom gårdskarl, nattvakt och telefonist. Ingen av sistnämnda befattningar torde dock nu böra uppföras å ordinarie stat.

I anslutning till vad jag tidigare anfört i fråga om konsulentbefattningen å anstaltens kastsjukeavdelning torde det å nämnda avdelning för närvarande

placerade kanslibiträdet i lönegrad Eo 7 böra överflyttas till medicinalstyrelsens stat.

En för närvarande vakant kontorsbiträdesbefattning vid anstalten i lönegrad A 4 torde lämpligen böra indragas redan från och med den 1 juli 1943.

Anstaltens kansli.

Nuvarande organisation.

I anslutning till en av de sakkunniga uppgjord redogörelse må här lämnas följande uppgifter rörande personalen å anstaltens kansli och dess arbetsuppgifter.

Såsom tidigare berörts finnes vid anstalten en särskild avdelning för handläggningen av olika frågor av administrativ och kameral natur. Kansliet förestås av en sekreterare i lönegrad Eo 24. Enligt för sekreteraren gällande instruktion ankommer det å denne att under överinseende av nämndens verkställande ledamot handlägga inom anstalten förekommande administrativa ärenden.

Vid anstalten finnes vidare anställd en redogörare med ett årligt arvode av 2,700 kronor, vilken under överinseende av nämndens verkställande ledamot ansvarar för anstaltens bokföring samt för att utbetalningar verkställas jämlikt gällande föreskrifter och i enlighet med av vederbörande myndigheter fattade beslut.

Redogörarens tjänst har karaktären av bisyssla och hans åligganden, som utföras efter expeditionstidens slut, kräva i genomsnitt en daglig arbetstid av omkring 2½ timmar.

Vid anstaltens kansli tjänstgör vidare följande personal i biträdesställning, nämligen en kontorist i lönegrad A 9, ett kontorsbiträde i lönegrad A 4, två kontorsbiträden i lönegrad Eo 4 samt — efter överflyttning av ett skrivbiträde i lönegrad Ex 1 till anstaltens kastsjukeavdelning — ett tills vidare tillfälligt anställt skrivbiträde eller sålunda sammanlagt 5 olika befattningshavare.

Av omförmälda biträdespersonal ombesörjer den i lönegrad A 9 placerade kontoristen anstaltens bokföring, verkställer utbetalningar i enlighet med därom föreliggande order, mottager inflytande medel samt fullgör vissa andra med nämnda uppgifter sammanhängande göromål.

Kontorsbiträdet i lönegrad A 4 fullgör registratorsgöromål, avseende mottagande och diarieföring av till anstalten inkommande handlingar samt diarieföring och expediering av utgående handlingar, allt i den mån fråga ej är om på vederbörande vetenskapliga avdelningar ankommande rutinmässiga undersökningsutlåtanden. Därjämte medverkar ifrågavarande befattningshavare vid den formella behandlingen av vissa ärenden inom anstalten, såsom uppsättande av protokoll över nämndsammanträden, upphandlingar m. m. samt biträder i övrigt med å kansliet förekommande skrivgöromål.

Ett av de båda extra ordinarie kontorsbiträdena biträder kontoristen med

kassagöromålen, uppsätter anstaltens avlöningslistor, för personalmatriklarna samt utövar den närmaste tillsynen över anstaltens förråd av kontorsutensilier m. m.

Det andra extra ordinarie kontorsbiträdet har tillsyn över anstaltens bibliotek, upplägger register däröver samt är tillfälligtvis sysselsatt med gallring av anstaltens arkivalier. Därjämte biträder vederbörande i förekommande fall med vissa tecknings- och textningsarbeten för de vetenskapliga avdelningarnas räkning. Den nu omförmälda befattningshavaren har i stor utsträckning endast haft halvtidstjänstgöring å kansliet och då tillika tjänstgjort å anstaltens kastsjukeavdelning såsom förstärkning av dess personal under den därstädes periodvis återkommande stegringen av undersökningsmaterial.

Det för närvarande tillfälligt anställda skrivbiträdet är sysselsatt med maskinskrivning och biträder i övrigt med de förut angivna göromålen av skilda slag å kansliet.

För städning av kansliets lokaler finnes anställd en städerska med en daglig arbetstid av tre timmar.

De sakkunnigas förslag till organisation av anstaltens kansli.

De sakkunniga ha föreslagit, att vid anstaltens kansli skola finnas en sekreterare i lönegrad A 26, en redogörare med ett arvode av 2,700 kronor samt en kontorist i lönegrad A 9, ett kanslibitråde i lönegrad A 7, ett kontorsbiträde i lönegrad A 4 och ett skrivbiträde i lönegrad Eo 2.

Såsom motivering för den föreslagna uppflyttningen av *sekreterartjänsten* från lönegrad Eo 24 till A 26 ha de sakkunniga anfört bland annat.

De arbetsuppgifter av skilda slag, som det åligger sekreterartjänstens innehavare att fullgöra, omfatta såväl handläggning av administrativa ärenden som ärenden av rent kameral natur. Till den förra gruppen av ärenden torde därvid kunna hänföras — förutom anstaltens petita — uppsättande av anstaltens remissyttranden och anstaltens initiativskrivelser även som beredningen av personalärenden samt de med sekreterargöromålen hos anstaltens nämnd förenade arbetsuppgifterna. De kamerala ärendena avse för sekreterarens vidkommande huvudsakligen göromål i anslutning till för anstaltens räkning förekommande upphandlingar.

Vad de administrativa ärendena angår må till en början framhållas att de remisser, som tillställas anstalten för utlåtande, i många fall för sekreteraren medföra ett avsevärt arbete. Det må anmärkas, att ehuru anstalten i övervägande grad anlitats som remissmyndighet i ärenden, som omedelbart beröra anstaltens verksamhet, till anstalten i icke ringa utsträckning för yttlande remitteras allmänna frågor, avseende veterinärväsendet inom landet. Och även om anstalten — på sätt ibland förekommer i rent veterinärmedicinska ämnen — såsom eget yttrande hänvisar till en av vederbörande avdelningsföreståndare undertecknad promemoria i ärendet har sekreteraren många gånger biträtt med dess utarbetande med ledning av de uppgifter, som nämndens verkställande ledamot och avdelningsföreståndaren lämnat. I en del fall kräves för övrigt av sakliga skäl även såvitt gäller veterinärmedicinska frågor för en remiss besvarande juridisk sakkunskap, såsom i fråga

om utlåtanden i rättegångar. Exempelvis kan ett mål rörande smittsam kastning även för sekreterarens del förutsätta genomgång av synnerligen omfångsrika domstolsprotokoll.

Även anstaltens initiativskrivelser kräva understundom omfattande utredningar och arbete och det ligger vidare i sakens natur, att beredningen av personalärenden vid en institution av anstaltens storleksordning tager en betydande del av sekreterarens tid i anspråk. Vidare föranleda ofta frågor, vilka det ankommer å anstaltens nämnd att avgöra, att sekreteraren till sammanträdena med nämnden har att upprätta promemorior med förslag till beslut. Dessa beslut föranleda för övrigt ofta icke från anstalten utgående skrivelser utan äro endast av intern natur.

Vad de kamerala ärendena angår, ha de inköp av förnödenheter av skilda slag, som äga rum för tillgodoseende av de olika avdelningarnas och laboratoriernas behov därav mer och mer centraliserats och sekreterarens arbetsbörda i samma mån ökats. De med upphandlingen förenade göromålen fullgöras nämligen av denne efter gemensamma överläggningar med avdelningsföreståndarna inför nämndens verkställande ledamot. De administrativa ärendena taga dock avsevärt mera tid i anspråk för sekreteraren än de kamerala göromålen.

Så länge sekreterarbefattningen endast var avsedd för anstaltens kastsjukelaboratorium, kunde en placering av tjänsten i lönegrad Eo 24 anses väl motiverad. Vid det förhållandet att befattningen i fråga kommit att gälla anstalten i dess helhet, framstår emellertid enligt de sakkunnigas mening denna lönegradsplacering såsom för låg med hänsyn till de kvalificerade och omfattande arbetsuppgifter, som därigenom kommit att åvila sekreteraren. Det må framhållas, att någon denne överordnad juridiskt-administrativt utbildad befattningshavare icke finnes vid anstalten samt att det sålunda ankommer å sekreteraren att bereda och föredraga alla administrativa och ekonomiska ärenden. Den nuvarande lönegradsplaceringen medför även täta ombyten av sekreterare, vilket beträffande en för anstaltens del så viktig befattning föranlett betydande olägenheter. Då sekreteraren vidare närmast kan anses intaga en ställning såsom administrativ avdelningsföreståndare och därvid har att under anstaltschefens ledning i berörda hänseenden samordna arbetet mellan anstaltens olika avdelningar, måste det dessutom framstå såsom önskvärt, att sekreterarens lönegradsplacering kommer mera i nivå med avdelningsföreståndarnas, som enligt sakkunnigförslaget funnits böra placeras i lönegrad A 28.

Med hänsyn till det nu anförda anse de sakkunniga, att sekreterarbefattningen bör placeras i lönegrad A 26. Även om framdeles de sekreteraren åliggande med upphandlingar för anstaltens räkning förenade göromålen bliva överflyttade å annan befattningshavare, vilket som förut berörts synes lämpligt, lär icke av denna anledning enligt de sakkunnigas mening betänkligheter behöva möta mot en lönegradsplacering som den föreslagna. Den minskning i sekreterarens arbete, som kan föranledas därav, torde nämligen till fullo uppvägas av den ökade omfattning de administrativa ärendena kan förväntas erhålla vid ett genomförande av de sakkunnigas förslag till omorganisation av anstalten.

Beträffande *redogörarbefattningen* ha de sakkunniga anfördt.

Vad befattningen såsom redogörare angår torde enligt de sakkunnigas mening någon ändring för närvarande icke böra vidtagas därav. Vid de sakkunnigas överläggningar har emellertid framkommit tanken att sammanslå befattningen i fråga med syssломannatjänsten vid veterinärhögskolan till en kamrerartjänst å högskolans stat, vars innehavare skulle tjänstgöra viss tid

dagligen å anstalten för fullgörande av den nuvarande redogörarens arbetsuppgifter. Möjligheter att genomföra ett dylikt arrangemang lära förefinnas vid det förhållandet, att den nämnda sysslomannatjänsten, som är förenad med ett årsarvode av 6,700 kronor, icke heller är en heltidsbefattning. De sakkunniga ha därvid förutsatt, att de med upphandlingarna för anstaltens räkning förenade göromålen samtidigt skulle överflyttas från sekreteraren till innehavaren av den sålunda ifrågasatta kamrerartjänsten. Då högskolans och anstaltens upphandlingar i betydande utsträckning avse samma slag av förnödenheter skulle härigenom en ekonomiskt sett förmånlig rationalisering av inköpen för dessa båda institutioners del kunna åvägabringas. Emellertid är frågan om den lämpliga organisationen av sysslomannatjänsten vid högskolan för närvarande föremål för överväganden. I avvaktan på resultatet därav ha de sakkunniga funnit sig böra föreslå, att befattningen såsom redogörare vid anstalten tills vidare bibehålles i sin nuvarande form med oförändrat arvode av 2,700 kronor om året.

De sakkunniga ha i fråga om *biträdespersonalen* yttrat i huvudsak följande.

Å anstaltens kansli tjänstgöra för närvarande fem kvinnliga befattningshavare. Av dessa har innehavaren av den ena extra ordinarie kontorsbiträdestjänsten förutsatts skola jämväl framdeles omhänderhava skötseln av anstaltens bibliotek samt utföra vissa tecknings- och textningsarbeten för de vetenskapliga avdelningarnas räkning, men därjämte har vederbörande avsetts skola tjänstgöra såsom fotografiskt biträde för avbildningar av olika preparat m. m., vid vilket förhållande befattningen i fråga överförts från kansliet till den för anstalten gemensamma personalen och föreslagits omändrad till en såsom laboratoriebiträde betecknad tjänst i lönegrad Eo 6. I övrigt är det enligt de sakkunnigas mening icke möjligt att vidtaga någon inskränkning med avseende å den å kansliet tjänstgörande biträdespersonalen, så mycket mindre som kansligöromålen vid anstalten kunna beräknas framdeles komma att erhålla ökad omfattning.

Vad angår den nuvarande kontoristtjänsten, torde anledning saknas att föreslå någon ändring därav.

I fråga om den ordinarie kontorsbiträdesbefattningen har från anstaltens sida upprepade gånger, senast i anslagsäskandena för innevarande budgetår, framställning gjorts om dess uppflyttning i högre lönegrad. Med en dylik åtgärd synes emellertid ha ansetts böra anstå i avvaktan på resultatet av kommande utredning rörande anstaltens organisation. Med hänsyn till beskaffenheten av de göromål, vilka det ankommer å tjänstens innehavare att fullgöra, samt det ansvar, som åvilar vederbörande, synes enligt de sakkunnigas mening en uppflyttning av ifrågavarande tjänst väl motiverad. På grund härav ha de sakkunniga funnit sig böra föreslå, att ifrågavarande befattning ändras till en kanslibiträdestjänst i lönegrad A 7.

Den extra ordinarie kontorsbiträdesbefattning, vars innehavare biträder med uppsättande av anstaltens avlöningslistor samt vissa andra kassagöromål m. m., vilja de sakkunniga föreslå överförd å ordinarie stat.

Då det utöver nu nämnd biträdespersonal erfarenhetsmässigt visat sig erforderligt med en befattningshavare i skrivbiträdesställning, bör vidare enligt de sakkunnigas uppfattning för biträde med inom kansliet förekommande göromål av skilda slag beräknas en befattning såsom skrivbiträde, förslagsvis placerad i lönegrad Eo 2.

Yttrandena.

Lönenämnden har förklarat, att den föreslagna lönegradsplaceringen av befattningshavarna å anstaltens kansli icke föranledde någon erinran från lönenämndens sida.

Medicinalstyrelseutredningen har anfört följande.

I likhet med de sakkunniga finner medicinalstyrelseutredningen, att de med sekreterarbefattningen förenade arbetsuppgifterna i och för sig kunna motivera en högre lönegradsplacering än den nuvarande. Med hänsyn till det inom utredningen framkomna uppslaget om inrättande av en befattning såsom »ekonomidirektör» för samtliga berörda statliga laboratorier, torde emellertid frågan om sekreterartjänsten vid anstalten böra upptagas till prövning först framdeles, enär arten och omfattningen av de med sistnämnda tjänst förenade arbetsuppgifterna i viss mån torde komma att bliva beroende av huruvida den omförmälda »ekonomidirektörsbefattningen» kommer till stånd. Vad nu sagts om sekreterartjänsten gäller i tillämpliga delar även om redogörartjänsten. Då de sakkunniga framfört tanken på denna befattnings sammanslagning med sysslomannatjänsten vid veterinärhögskolan till en kamrerartjänst må här endast framhållas, att en centralisering av inköpen för samtliga statliga laboratoriers vidkommande är föremål för övervägande inom utredningen.

Statskontoret har ansett, att en höjning av löneställningen för sekreteraren icke syntes stå i överensstämmelse med de inom civilförvaltningen tillämpade löneprinciperna. Statskontoret har vidare uttalat, att ämbetsverket i motsats till de sakkunniga icke funne tillräckliga skäl för bibehållande av ett särskilt redogörararvode vid anstalten. I samband med dess indragande borde sekreterarbefattningen ändras till en befattning som sekreterare och kamrerare. Erforderlig bokföringshjälp borde kunna erhållas av biträdena å kansliet.

Riksräkenskapsverket har förordat, att, i händelse av ett genomförande av den föreslagna omorganisationen, kassagöromålen hos anstalten borde ställas under ledning av den nuvarande sekreteraren, vilken i så fall borde benämnas antingen allenast kamrerare eller ock sekreterare och kamrerare. I samband med en sådan förändring borde arvodesbefattningen som redogörare indragas.

Veterinärhögskolans styrelse och lärarkollegium ha — under erinran att de sakkunniga framkastat tanken på en sammanslagning av redogörarbefattningen vid anstalten och sysslomannatjänsten vid högskolan — förklarat sig icke kunna understödja denna tanke, då sysslomannatjänsten vid högskolan enligt kollegiets mening av hänsyn till den alltmer stegrade arbetsbördan borde vara en heltidstjänst.

I förenämnda utredning från *medicinalstyrelsens organisationsavdelning* har föreslagits, att sekreterar- och redogörarbefattningarna vid anstalten måtte indragas och i stället inrättas en befattning såsom kassör och redogörare i lönegrad Eo 21. För tillgodoseende av anstaltens behov av sakkunskap rörande frågor av juridisk, budgetteknisk eller förvaltningsteknisk natur borde finnas en befattningshavare inom medicinalstyrelsen, vilken vid behand-

ling av dylika frågor skulle stå till förfogande för samtliga under medicinalstyrelsens ledning stående vetenskapliga institutioner. Tillika föreslås indragning av ett skrivbiträde å kansliet. För att möjliggöra indragning av denna samt de förut berörda kontorsbiträdesbefattningarna förordas anskaffning av vissa tekniska kontorsmaskiner m. m.

*Före-
draganden.*

I anslutning till vad jag tidigare anfört rörande min inställning till att i nuvarande läge förändra befattningshavarnas lönegradsplacering finner jag mig icke kunna tillstyrka förslaget om sekreterarbefattningens uppflyttning från lönegrad Eo 24 till A 26. Det i förenämnda utredning från medicinalstyrelsen framförda förslaget att förändra sekreterarbefattningen till en kamrerar- och kassörsbefattning och samtidigt indraga redogörarbefattningen torde icke nu kunna upptagas till slutlig prövning, då detta förslag förutsätter inrättande av en särskild tjänst i medicinalstyrelsen med uppgift att biträda samtliga laboratorier. Närmare förslag om denna befattning föreligger för närvarande icke. Med hänsyn till det anförda anser jag, att någon ändring i frågan om sekreterar- och redogörarbefattningarna vid anstalten icke nu bör vidtagas.

Beträffande biträdespersonalen å anstaltens kansli synes någon mera betydande förändring icke påkallad. Liksom för närvarande torde sålunda å kansliet böra vara placerade såsom ordinarie befattningshavare en kontorist i lönegrad A 9 och ett kontorsbiträde i lönegrad A 4. Därjämte torde böra å kansliet finnas ett kontorsbiträde i lönegrad Eo 4. Vid ett genomförande av det av medicinalstyrelsens organisationsavdelning framlagda förslaget beträffande kansliet torde emellertid vissa möjligheter kunna föreligga att indraga en skrivbiträdesbefattning, som för närvarande är knuten till kansliet.

Anstaltens administrativa ledning.

Nuvarande organisation.

För närvarande lyder anstalten i administrativt hänseende direkt under medicinalstyrelsen. I spetsen för anstalten står såsom förut nämnts en av Kungl. Maj:t förordnad nämnd om fem personer. En av nämndens ledamöter har i egenskap av verkställande ledamot den närmaste ledningen av anstalten.

De sakkunnigas förslag till anstaltens administrativa ledning.

Enligt de sakkunnigas förslag skall anstalten bli självständig i förhållande till medicinalstyrelsen och i spetsen för anstalten skall stå en av Kungl. Maj:t tillsatt styrelse bestående av sex personer. Den närmaste ledningen av anstaltens verksamhet skall handhas av en föreståndare. I styrelsen skall enligt förslaget ingå en representant för medicinalstyrelsen, en representant för jordbruksnäringen, en representant för veterinärhögskolans lärarkollegium, en representant för de praktiserande veterinärerna, en administrativt erfaren ledamot samt anstaltens föreståndare.

En av de sakkunniga, medicinalrådet Alegren, har uttalat *skiljaktig mening* och för sin del förordat att anstaltens yttre organisation skulle förbli oförändrad d. v. s. anstalten skulle alltså vara underställd medicinalstyrelsen.

De sakkunniga ha såsom motivering för sitt förslag, att anstalten skall stå under ledning av en särskild styrelse anfört i huvudsak följande.

Vid tidigare överväganden angående anstaltens yttre organisation har ett flertal förslag i detta hänseende framförts.

Sålunda har ifrågasatts *dels* anstaltens ställande under medicinalstyrelsens omedelbara ledning utan inrättande av någon särskild styrelse för anstalten, *dels* en särskild styrelse för anstalten, *dels* ock en gemensam styrelse för anstalten och statens bakteriologiska laboratorium samt möjligen även statens farmaceutiska laboratorium eller ock en gemensam styrelse för anstalten och veterinärhögskolan. Erinras må, att riksdagen i skrivelse den 26 juni 1941 (nr 405) i anledning av uttalande av dess år 1940 församlade revisorer hemställt, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om utredning och förslag rörande administrationen av statens bakteriologiska laboratorium, statens farmaceutiska laboratorium, statens rättskemiska laboratorium, statens institut för folkhälsan och statens veterinärbakteriologiska anstalt. I revisorernas uttalande, som likväl icke berörde anstalten, framhölls att i första hand syntes böra övervägas huruvida icke institutionerna i fråga borde erhålla en gemensam styrelse direkt underställd vederbörande departement.

Vid anstalten närbesläktade institutioner har administrationsfrågan i allmänhet lösts efter skilda linjer, därvid flera av de förut angivna organisationsformerna kommit till användning. Sålunda stå statens bakteriologiska laboratorium, statens farmaceutiska laboratorium och statens rättskemiska laboratorium under medicinalstyrelsens omedelbara ledning. Statens institut för folkhälsan äger en särskild styrelse lydande direkt under socialdepartementet. Från jordbruksdepartementets förvaltningsområde må nämnas statens växtskyddsanstalt och statens lantbrukskemiska kontrollanstalt, vilka båda institutioner även ledas av särskilda styrelser lydande omedelbart under departementet. Statens skogsförsöksanstalt och skogshögskolan hava slutligen gemensam styrelse.

Vad angår förslaget om en gemensam styrelse för samtliga de i riksdagens förutnämnda skrivelse omförmälda institutionerna, kunna otvivelaktigt vissa skäl åberopas för en dylik lösning av administrationsfrågan med hänsyn till institutionernas i viss mån likartade funktioner. I en dylik styrelse synes emellertid ett så stort antal mångskiftande intressen kunna göra berättigade anspråk på att bli representerade, att densamma ofrånkomligen måste bli synnerligen omfattande till sin numerär. Det kan därför förväntas, att en dylik styrelse skulle komma att utgöra en i hög grad tung och osmidig administrationsform. Den skulle säkerligen erhålla en avsevärd arbetsbörda, då ju alla ärenden av större vikt från ett så stort antal institutioner skulle komma att underställas dess prövning, av vilka institutioner i varje fall statens veterinärbakteriologiska anstalt och statens bakteriologiska laboratorium äro av betydande storleksordning. Det synes därför icke osannolikt, att tidvis dagligen ärenden från de skilda institutionerna skulle åtminstone under hand behöva underställas styrelseledamöterna, varefter de avgöranden som därvid varit möjliga att träffa sedermera finge godkännas på ett formellt styrelsesammanträde. Det torde vidare kunna antagas bli svårt, att finna kvalificerade personer, som vore villiga att vid sidan av sin egentliga verksamhet utan ersättning åtaga sig ett så betungande uppdrag. Då en styrelse som den ifrågasatta skulle lyda omedelbart under vederbörande stats-

departement må för övrigt framhållas, att samtliga de nu omförmälda institutionerna lyda under socialdepartementet med undantag av statens veterinärbakteriologiska anstalt, som lyder under jordbruksdepartementet. Då en ändring i sistnämnda hänseendet lär vara utesluten, skulle sålunda den gemensamma styrelsen komma att vara underställd skilda departement. Med hänsyn till det anförda måste de sakkunniga för anstaltens vidkommande bestämt avstyra en administrationsform som den nu angivna.

De skäl, som i det föregående framförts gentemot en gemensam styrelse för samtliga de där berörda institutionerna, synas emellertid även kunna åberopas gentemot förslaget om en gemensam styrelse för anstalten och statens bakteriologiska laboratorium samt eventuellt även statens farmaceutiska laboratorium, varför de sakkunniga icke heller finna sig kunna ansluta sig till den lösning, som i sådant hänseende antytts i ett par remissyttranden.

Med hänsyn till det nära sambandet mellan anstaltens verksamhet och vissa av veterinärhögskolans arbetsuppgifter kan tanken på en gemensam styrelse för dessa båda institutioner te sig naturlig. Från samarbets- och arbetsfördelningssynpunkt skulle vissa fördelar kunna vara att vinna med en sådan anordning. Sålunda skulle exempelvis en lämpligare fördelning av undersökningsmaterialet därigenom lättare kunna genomföras och förefintlig arbetskraft i viss utsträckning kunna komma till användning inom båda institutionerna, varigenom en dubblering av personal skulle kunna undvikas. I nu angivna riktning har även administrationsfrågan lösts för skoghögskolans och statens skogsförsöksanstalts vidkommande, vilka ställts under en gemensam styrelse. De båda sistnämnda institutionerna äro emellertid icke av samma omfattning som veterinärhögskolan och veterinärbakteriologiska anstalten. Högskolans styrelse, vilken i och för sig kunde vara lämpad att efter någon utvidgning och omorganisation övertaga den gemensamma ledningen, har redan nu en så betydande arbetsbörda, att den svårligen tillika torde kunna handhåva överinseendet av en institution av anstaltens storleksordning. De sakkunniga ha för den skull icke ansett sig kunna förorda en lösning av anstaltens administrationsfråga i enlighet med vad nu angivits.

För gestaltande av anstaltens yttre organisation synes man sålunda enligt de sakkunnigas mening endast ha att välja mellan att bibehålla anstalten under medicinalstyrelsens omedelbara överinseende — vilket i princip skulle innebära en återgång till den ordning, som tillämpades enligt 1926 års instruktion — eller att ställa anstalten under ledning av en särskild styrelse. Vid övervägande av denna fråga ha de sakkunniga kommit till den bestämda uppfattningen, att en organisation av anstaltens ledning i enlighet med det sistnämnda alternativet bör genomföras.

Enligt de sakkunnigas mening torde det i längden bli vanskligt för ett ämbetsverk med medicinalstyrelsens vidsträckta arbetsuppgifter att handhåva ledningen av en institution, vilken bedriver en så omfattande och mångskiftande verksamhet som anstalten. Man torde icke heller numera kunna göra gällande, att anstalten uteslutande fungerar såsom organ för styrelsens förvaltningsuppgifter på samma sätt som exempelvis de rättskemiska och farmaceutiska laboratorierna. En för anstalten särskilt tillsatt styrelse lär vara mera ägnad än medicinalstyrelsen att på ett effektivt sätt handhåva ledningen av anstaltens verksamhet, vars olika detaljer det måste bli förordat med allt större svårigheter för medicinalstyrelsen att behärska. Den blivande omorganisationen av medicinalstyrelsen torde icke kunna medföra någon ändring härutinnan. Det torde även bli till stort gagn för anstalten och dess verksamhet, om en annan skiftande och mångsidig sakkunskap och erfarenhet på det område, varom här är fråga, vid sidan av medicinalstyrel-

sen finge göra sig gällande inom anstaltens ledning. Särskilt synes det önskvärt, att företrädare för det praktiska jordbruket beredas tillfälle härtill. I detta sammanhang må anmärkas, att medicinalstyrelsen visserligen till sitt förfogande har ett vetenskapligt råd, vars medlemmar det åligger dels att på generaldirektörens kallelse i medicinalstyrelsen deltaga i utredningen och handläggningen av ärende, hörande till vederbörandes särskilda kunskaps- eller verksamhetsområde, dels ock att av eget initiativ rikta medicinalstyrelsens uppmärksamhet på sådana framsteg eller förhållanden inom ifrågasvarande område, vilka kunna antagas äga särskild betydelse för medicinalstyrelsens verksamhet. Men det vetenskapliga rådet lär enligt de sakkunnigas mening aldrig kunna i förevarande avseende ersätta en särskild styrelse, vars medlemmar komma att kontinuerligt följa anstaltens verksamhet och kunna förväntas med speciellt intresse komma att omfatta densamma.

Det må vidare framhållas, att en särskild styrelse för anstalten i åtskilliga fall skulle möjliggöra en snabbare handläggning av ärenden rörande anstalten. Därigenom skulle vid handläggningen av administrativa ärenden nuvarande omgång och dubbelarbete, som framstå såsom synnerligen otillfredsställande, helt kunna undvikas, något som aldrig lär bli möjligt om anstalten bibehålles under medicinalstyrelsens ledning, även om föreståndaren erhåller tämligen vidsträckt befogenheter att träffa självständiga avgöranden. De sakkunniga ha därvid utgått ifrån att i likhet med vad som för närvarande är fallet administrativt skolad kraft kommer att stå till anstaltens och dess styrelses förfogande.

Mot förslaget om egen styrelse kan måhända göras den invändningen, att medicinalstyrelsen därigenom skulle förlora möjligheten att på ett effektivt sätt leda bekämpandet av de smittsamma husdjurssjukdomarna. Emellertid behöver icke uppfyllandet av veterinärförvaltningens berättigade och nödiga krav på allt bistånd i de frågor, som falla inom anstaltens verksamhetsområde, på något sätt härigenom äventyras. Tvärtom lär genom det gagn en särskild styrelse skulle kunna åstadkomma för anstalten och dess verksamhet veterinärförvaltningens och landets intressen bli bättre och effektivare tillvaratagna. Enligt de sakkunnigas mening skulle givetvis icke den omständigheten, att anstalten bleve självständig i förhållande till medicinalstyrelsen, medföra ett bortfallande av anstaltens nuvarande skyldighet att lämna medicinalstyrelsen det biträde med undersökningar av skilda slag, som styrelsen finner sig böra påkalla.

Slutligen må framhållas, att, då medicinalstyrelsen — såsom av de sakkunniga förutsattes — blir representerad i den för anstalten avsedda styrelsen och möjlighet därjämte förefinnes för medicinalstyrelsen att remissvägen utlåta sig i ämnen rörande anstaltens verksamhet, ämbetsverket bör vara i tillfälle att utöva allt det inflytande å anstaltens angelägenheter, som kan finnas erforderligt.

De sakkunniga ha angående styrelsens sammansättning anfört.

Vid bedömandet av frågan om den lämpliga sammansättningen av den sålunda föreslagna styrelsen synes man i enlighet med vad som gäller för andra anstalter med likartade institutioner böra anpassa sammansättningen så, att skilda sidor av anstaltens verksamhet såvitt möjligt bli sakkunnigt företrädade och de intressen, som beröras av verksamheten, erhålla tillbörligt inflytande. Med beaktande härav synes emellertid styrelsens numerär i möjligaste mån böra begränsas, enär en styrelse med ett stort antal ledamöter av naturliga skäl måste komma att fungera mindre smidigt.

I anslutning till vad som anförts ha de sakkunniga funnit sig böra föreslå följande sammansättning av anstaltens styrelse, nämligen

- 1) en representant för medicinalstyrelsen,
- 2) en representant för jordbruksnäringen,
- 3) en representant för veterinärhögskolans lärarkollegium,
- 4) en representant för de praktiserande veterinärerna,
- 5) en administrativt erfaren ledamot, samt
- 6) anstaltens föreståndare.

Med undantag för anstaltens föreståndare, som synes böra vara självskriven ledamot av styrelsen, lärer det böra ankomma på Kungl. Maj:t att utse styrelseledamöterna. Av de omförmälda ledamöterna torde därvid medicinalstyrelsens representant böra tillsättas efter förslag av nämnda ämbetsverk och representanten för veterinärhögskolans lärarkollegium efter förslag av kollegiet, därvid i främsta rummet lärer böra ifrågakomma en ledamot av kollegiet, vilken företräder något av de ämnen, som omfattas av anstaltens verksamhet. Representanten för jordbruksnäringen synes böra tillsättas efter förslag av lantbruksstyrelsen samt representanten för de praktiserande veterinärerna efter förslag av styrelsen för svenska veterinärläkareföreningen. De av Kungl. Maj:t utsedda styrelseledamöterna torde böra förordnas för en tid av fyra år. Suppleanter böra tillsättas i enahanda ordning som nu föreslagits beträffande styrelsens ordinarie ledamöter, därvid dock vid förfall för anstaltens föreståndare i stället för denne torde böra inträda den person, som må vara förordnad att uppehålla föreståndarbefattningen. Kungl. Maj:t utser tillika en av styrelsens ledamöter att vara ordförande. Enligt de sakkunnigas mening synes därtill lämpligen i främsta rummet böra ifrågakomma medicinalstyrelsens representant, som av de sakkunniga förutsatts skola bliva chefen för dess veterinärbyrå. Vice ordförande torde det få ankomma på anstaltens styrelse att välja inom sig för en tid av ett år i sänder. För att styrelsen skall vara beslutförför erfordras, att jämte tjänstgörande ordföranden och föreståndaren minst två av dess ledamöter äro närvarande vid sammanträdet. Vid omröstning gäller enkel röstövertikt; vid lika röstetal äger den som för ordet utslagsröst.

Beträffande styrelsens uppgifter ha de sakkunniga anført bland annat.

Det torde i huvudsak böra åligga den sålunda för ledningen av anstalten föreslagna styrelsen att ha överinseendet över anstalten samt främja dess verksamhet, att fastställa arbetsordning för anstaltens befattningshavare samt meddela de föreskrifter i övrigt för verksamheten, som kunna finnas erforderliga, att vidtaga de disciplinära åtgärder, som enligt instruktionen tillkommer styrelsen, att tillsätta och entlediga, respektive hos Kungl. Maj:t föreslå tillsättande och entledigande av befattningshavare, i den omfattning instruktionen angiver, att i den utsträckning instruktionen angiver handlägga frågor om semester och tjänstledighet för anstaltens befattningshavare ävensom om förordnande av vikarier, att meddela beslut om befattningshavares uppflyttning i löneklass, att årligen avgiva förslag och äskanden rörande anstaltens stat och anslagsbehov, att ha högsta uppsikten över anstaltens ekonomi, att före den 1 oktober varje år till jordbruksdepartementet avgiva berättelse över anstaltens verksamhet under det sist förflutna räkenskapsåret, att i ärenden, som äro av principiell eller eljest större betydelse, avgiva infordrade yttranden ävensom tillhandagå medicinalstyrelsen och andra ämbetsverk med sådana upplysningar och yttranden, som av vederbörande äskas och som ligga inom området för styrelsens verksamhet, samt att i övrigt fullgöra vad enligt gällande instruktion eller eljest meddelade föreskrifter ankommer på styrelsen.

Såsom motivering för sin *särskilda mening* har medicinalrådet Alegren an-
fört i huvudsak följande.

Till en början må framhållas att det hittills icke uppställt sig några avse-
värda svårigheter för medicinalstyrelsen i handhavande av ledningen av an-
stalten samt att det icke heller i framtiden torde behöva uppkomma sådana
administrativa problem, som styrelsen icke skulle kunna vara i stånd att
bemästra. De svårigheter, som medicinalstyrelsen särskilt under åren 1936—
1937 haft vid samarbetet med anstaltens dåvarande föreståndare, kunna ej
anses orsakade av den nuvarande organisationen.

Det förefaller även mer än tveklaktigt, huruvida någon tidsvinst skulle
uppkomma, därest anstaltens ärenden handlades av en styrelse av den före-
slagna sammansättningen. En dylik skulle väl troligen kunna sammanträda
endast med vissa mellanrum, vilket väl knappast skulle medföra en snab-
bare handläggning av ärendena rörande anstalten, även om ärenden, vilka
icke äro av principiell eller eljest större betydelse, skulle kunna handläggas
av ordföranden och föreståndaren gemensamt. Då i betänkandet framhålls,
hurusom en snabbare handläggning av ärenden skulle kunna meddelas av
en sådan styrelse, torde blott erinras därom, att medicinalstyrelsen är ett
dagligen arbetande verk. Att dess stora arbetsbörda på veterinärväsendets
område skulle minskas genom att ha mellan sig och anstalten en särskild sty-
relse, liksom att därigenom skulle åstadkommas en minskning av statsverkets
utgifter för anstalten synes högeligen tveklaktigt. Det må framhållas, att
sådan kunskap som anstalten skulle få tillgång till i en styrelse av föresla-
gen sammansättning synes redan finnas att tillgå i medicinalstyrelsen och
dess vetenskapliga råd. Det måste medgivas, att en minskning av styrelsens
arbetsbörda visavis anstalten är önskvärd, men en dylik skulle kunna åstad-
kommas med bibehållande av i huvudsak den nu gällande ordningen, därige-
nom att vissa ärenden såsom beviljande av ledighet, förordnande av vikarie
samt vakansförordnanden, inköp av apparatur samt ingående av avtal i vid-
sträcktare mening än vad för närvarande är fallet avgöras av anstaltens före-
ståndare. Härigenom skulle en större självständighet komma att tillerkän-
nas anstalten. För utövande av sistnämnda befogenhet böra anslagsbeloppen
överlämnas till föreståndarens disposition i större poster, varvid kontrollen
över dessas användning möjligen skulle kunna tänkas utövad på sätt nedan
sägs. Det bör icke heller ankomma på medicinalstyrelsen att pröva arten
och omfattningen av den vetenskapliga forskning, som skall bedrivas inom
anstalten. Dessutom torde kunna ifrågasättas, om icke vissa ärenden angå-
ende anstalten, som enligt nu gällande bestämmelser föredragas inför gene-
raldirektören, skulle i och med ifrågasatt omorganisation av medicinalstyrel-
sen eller redan nu kunna avgöras av chefen på veterinärbyrån utan föregå-
ende föredragning. Härigenom skulle dessa ärenden kunna handläggas med
all önskvärd skyndsamhet.

Anföras må att, därest anstalten finge egen styrelse, denna bleve under-
ställd två myndigheter och kompetenskonflikter kunna tänkas uppstå, som
skulle kunna komma att verka synnerligen tidsödande och rent utav hind-
rande då det gäller epizootikbekämpandet, över vilket styrelsen har ledningen.
Det synes även av denna orsak lämpligast, att styrelsen behåller överinseen-
det över anstalten.

Flera ytterligare skäl kunna anföras för ändamålsenligheten av att sty-
relsen bibehåller detta överinseende. Så har exempelvis styrelsen kontakt
med tjänsteveterinärerna och bör vid behov kunna ålägga anstalten att till-
mötesgå berättigade krav av dessa (t. ex. anläggandet av depåer för bakterio-
logiska preparat m. m.). Vidare har medicinalstyrelsen inseenheten över hus-

hållningssällskapens laboratoriers vidgade allmänt bakteriologiska verksamhet, i det att styrelsen skall godkänna laboratorierna för sådan verksamhet och utöva kontroll över denna. Genom att bibehålla överinseendet över statens veterinärbakteriologiska anstalt kan styrelsen bättre samordna anstaltens och provinslaboratoriernas verksamhet så att de komplettera varandra på det ur praktisk och ekonomisk synpunkt bästa sättet.

Med de förut föreslagna modifikationerna är den nuvarande organisationen den ur alla synpunkter mest ändamålsenliga. Därest anstalten likväl anses böra skiljas från medicinalstyrelsens ledning, ifrågasättes, med hänsyn till vad ovan antytts rörande de för anstalten och statens bakteriologiska laboratorium gemensamma angelägenheterna, om icke en gemensam styrelse för nämnda institutioner är den lämpligaste lösningen.

Yttrandena.

Det av de sakkunnigas förslag, varom i de avgivna yttrandena varit mest delade meningar, har varit förslaget om anstaltens administrativa ledning.

Allmänna lönenämnden har tillstyrkt de sakkunnigas förslag i nu förevarande avseende.

Även *styrelsen för veterinärhögskolan* har förklarat sig bestämt tillstyrka förslaget. Beträffande sammansättningen av anstaltens styrelse har styrelsen för veterinärhögskolan uttalat, att densamma, med hänsyn framför allt till anstaltens verksamhet inom skilda områden av den veterinärmedicinska vetenskapen, gärna skulle se, att såsom företrädare för den vetenskapliga sakkunskapen mer än en representant för veterinärhögskolans lärarkollegium bereddes plats inom anstaltens styrelse. Detta önskemål skulle måhända lättast kunna realiseras genom att styrelsen utökades från sex till sju ledamöter, ett antal som i och för sig borde vara mera lämpligt än det föreslagna.

Lärarkollegiet vid veterinärhögskolan har likaledes tillstyrkt förslaget men förklarat, att kollegiet helst skulle ha velat avvakta de förslag, vilka medicinalstyrelseutredningen komme att framlägga beträffande exempelvis en med anstalten så likartad institution som statens bakteriologiska laboratorium och övriga under medicinalstyrelsen sorterande anstalter.

Riksräkenskapsverket har förklarat sig icke ha något att erinra mot förslaget om särskild styrelse för anstalten.

Svenska veterinärläkareföreningen har framhållit, att det vore synnerligen angeläget för både medicinalstyrelsen och statens veterinärbakteriologiska anstalt och det sjukdomsbekämpande, som dessa båda institutioner hade att leda, att det rådde den mest intima kontakt mellan medicinalstyrelsen och anstalten. Styrelsen vore av den uppfattningen, att denna kontakt bäst bibehölles, om anstalten även i fortsättningen komme att sortera direkt under medicinalstyrelsen. Styrelsen har ansett, att medicinalstyrelsen efter den omorganisation, som så småningom väl torde bliva genomförd, skulle få större förutsättningar än nu att på bästa sätt leda anstalten. Styrelsen vore därför icke beredd att innan medicinalstyrelseutredningens förslag föreläge taga slutgiltig ställning till frågan om anstaltens administration.

Statskontoret har yttrat:

Statskontoret ifrågasatte i sitt yttrande över det 1939 avgivna förslaget till omorganisation av veterinärbakteriologiska anstalten om icke anstalten bor-

de ställas under ledning av en särskild styrelse, under vilken statens bakteriologiska laboratorium och möjligen även statens farmaceutiska laboratorium kunde inordnas. Vad de sakkunniga i föreliggande betänkande anfört gentemot en gemensam styrelse kan måhända äga sitt berättigande, därest den skulle representera ett flertal institutioner med olika arbetsuppgifter och skilda verksamhetsfält. I betraktande av den överensstämmelse i organisation och arbetsuppgifter, som karakteriserar ifrågavarande anstalt och statens bakteriologiska laboratorium, borde dock i varje fall för dessa båda institutioner en gemensam styrelse te sig naturlig. Ämbetsverket vidhåller fördens skull alltså sitt tidigare förslag härutinnan.

Lantbruksstyrelsen har anfört.

I sitt yttrande den 27 november 1939 med anledning av ett av särskilt tillkallade sakkunniga den 17 juni 1939 avgivet betänkande med förslag till omorganisation av verksamheten vid ifrågavarande anstalt ifrågasatte lantbruksstyrelsen, huruvida det icke skulle vara lämpligt att ställa anstalten under egen styrelse. Å andra sidan, anförde lantbruksstyrelsen, kunde måhända vissa skäl, särskilt berörande det praktiska sjukdomsbekämpandet, tala för ett nära samband mellan den högsta veterinärmyndigheten och anstalten. I detta sammanhang föreslog lantbruksstyrelsen, att denna fråga gjordes till föremål för utredning.

Lantbruksstyrelsen finner frågan om anstaltens ställande under en egen styrelse eller direkt under medicinalstyrelsen vara mer av principiell än reell innebörd. Framgången av anstaltens verksamhet torde i båda fallen i sista hand bliva beroende av föreståndarens initiativkraft och förmåga att leda anstaltens arbete.

De sakkunniga ha emellertid ansett, att ledamöterna i en särskild styrelse kunde bättre kontinuerligt följa anstaltens verksamhet och omfatta denna med speciellt intresse. Även om så skulle bliva fallet har lantbruksstyrelsen dock en viss erfarenhet av att det kan ligga en svaghet i denna organisationsform därigenom, att ansvaret i alltför hög grad kan komma att läggas på styrelsen i stället för på föreståndaren och avdelningscheferna. Det torde för övrigt knappast vara möjligt för en styrelse att kontinuerligt följa verksamheten samt representera den speciella sakkunskap, som efter hand måste utveckla sig bland anstaltens befattningshavare.

Då vidare ifrågavarande anstalt utgör ett statens organ för bekämpandet av husdjurens sjukdomar och då medicinalstyrelsen har högsta ledningen över detta bekämpande kan det enligt lantbruksstyrelsens mening måhända vara mest lämpligt för undvikande av kompetenskonflikter och dröjsmål vid sjukdomsbekämpandet att anstalten kvarbliver under medicinalstyrelsens direkta ledning och att någon ändring härutinnan icke vidtages. Till främjande av initiativkraften hos anstalten synes det emellertid angeläget att föreståndaren erhåller vidsträckta befogenheter att träffa självständiga avgöranden.

De sakkunniga ha såsom nyss nämnts föreslagit, att även en representant för jordbruksnäringen borde vara företräd i den av dem föreslagna styrelsen. Även om lantbruksstyrelsen icke funnit en sådan styrelse utgöra den lämpligaste formen för anstaltens yttre organisation, är lantbruksstyrelsen likväl övertygad om behovet av viss anknytning av anstalten till jordbruket. Detta synes emellertid kunna ske även på så sätt att till anstalten knytes en rådgivande nämnd, vari bland andra minst två representanter för jordbruket utses av lantbruksstyrelsen. I övrigt synes nämnden kunna vara sammansatt på ungefär samma sätt som den föreslagna styrelsen.

Medicinalstyrelsen, som avstyrkt förslaget, har gjort i huvudsak följande uttalande.

Frågan om anstaltens ledning är emellertid delvis beroende av vilken ställning veterinärbyrån i framtiden kommer att intaga inom medicinalstyrelsen, och styrelsen vill ej föregripa den utredning av nämnda fråga som tillkommer medicinalstyrelseutredningen. Med hänsyn till utredningens läge anser sig styrelsen därför ej böra fatta slutgiltig ställning till frågan, men vill likväl, med instämmande i vad medicinalrådet Alegren i sin reservation till de sakkunnigas betänkande anført angående denna fråga, göra följande påpekande. De sakkunniga föreslå, att en representant för medicinalstyrelsen skulle vara ordförande i styrelsen för anstalten. Härvid förutsättes att chefen för veterinärbyrån skulle utses till medicinalstyrelsens representant. Det är ur styrelsens synpunkt sett icke önskvärt att denne chefs arbete splittras genom att han tvingas ägna en måhända betydande del av sin tid åt sammanträden utom styrelsen. Medicinalstyrelsens arbete skulle icke underlättas utan i stället försvåras genom den föreslagna organisationen av anstaltens ledning. Det föreslagna avskärandet av sambandet mellan medicinalstyrelsen och anstalten skulle ej heller vara till fromma för tuberkulos- och kastsjukebekämpandet, då därigenom den direkta kontakten mellan styrelsen och anstalten samt möjligheten att ge direktiv för vissa undersökningar skulle minskas. Vad medicinalrådet Alegren yttrat om möjligheten av kompetenskonflikter mellan medicinalstyrelsen och en särskild styrelse för anstalten kan även bli aktuellt genom föreskrifterna i lagen den 30 december 1939 om tjänsteplikt (nr 934) och på grund därav den 28 juni 1940 utfärdade bestämmelser om tjänsteplikt för medicinalpersonal (nr 637).

I ett vid medicinalstyrelsens utlåtande fogat yttrande har *föreståndaren för statens bakteriologiska laboratorium* avstyrkt förslaget i förevarande del.

Medicinalstyrelseutredningen har anført följande.

I anledning av förslaget i denna del vill medicinalstyrelseutredningen anføra, att utredningen vid prövning av frågan om veterinärväsendets centrala ledning funnit övervägande skäl tala för att denna, åtminstone tills vidare, bör bibehållas hos medicinalstyrelsen men inom styrelsen organiseras såsom en mera självständig avdelning, vars chef skulle äga att i avsevärd utsträckning själv träffa avgöranden. Vidare har utredningen beträffande spörsmålet om de statliga laboratoriernas ställning i administrativt hänseende preliminärt kommit till den uppfattningen, att i allt fall de av laboratorierna, som för närvarande lyda under medicinalstyrelsen, böra bibehållas under dess överinseende. Härvid har utredningen avsett att en sådan omorganisation av medicinalstyrelsen skulle komma till stånd, att bättre möjligheter skapas för styrelsen att leda och övervaka laboratoriernas verksamhet. I sådant syfte överväges bland annat inrättande av en för samtliga laboratorier gemensam befattning såsom »ekonomidirektör», vars huvudsakliga uppgift skulle vara att handhava laboratoriernas ekonomiska angelägenheter samt bistå respektive föreståndare med råd beträffande laboratoriernas administration i övrigt ävensom påkalla medicinalstyrelsens ingripande, då så befinnes erforderligt. Under sådana förhållanden kan utredningen från sina utgångspunkter icke godtaga den administrationsform, som i betänkandet föreslagits för den veterinärbakteriologiska anstaltens del. Medicinalstyrelseutredningen vill särskilt framhålla, att — därest veterinärväsendets centrala ledning organiseras i enlighet med vad förut antytts — man icke längre såsom i betänkandet skett torde kunna göra gällande, att det skulle möta alltför stora vanskligheter för medicinalstyrelsen att handhava den administrativa tillsynen över anstalten.

En snabbare handläggning av anstaltens ärenden lärers även genom en dylik organisation kunna åvägabringas. Medicinalstyrelseutredningen önskar tillika betona, att utredningen i anslutning till meddelade direktiv kommer att till prövning upptaga frågan om införande av sådana anordningar, som kunna vara ägnade att garantera en organiserad samverkan mellan medicinalstyrelsen och övriga intressenter på medicinal- och veterinärväsendets område, varvid även behovet av det praktiska jordbrukets medinflytande kommer att beaktas. I samband härmed vill medicinalstyrelseutredningen understrika vikten av en samordning av anstaltens och provinslaboratoriernas verksamhet ävensom betydelsen av kontakt med tjänsteveterinärerna. Nämnade synpunkter torde lättast kunna tillgodoses, därest anstalten ställes under medicinalstyrelsens överinseende.

Med hänsyn till det anförda anser sig medicinalstyrelseutredningen böra avstyrka, att frågan om anstaltens administrativa ledning nu löses i enlighet med de sakkunnigas förslag. Enligt medicinalstyrelseutredningens mening bör det slutliga resultatet av utredningens arbete avvaktas, innan spørsmålet om anstaltens framtida ställning i administrativt hänseende avgöres.

Såsom framgår av det anförda har ett flertal olika förslag angående anstaltens administrativa organisation varit under diskussion såväl bland de sakkunniga själva som i de avgivna yttrandena. Uppenbart är att denna fråga kan vara föremål för delade meningar beroende på den utgångspunkt från vilken man ser detta spørsmål. Att träffa ett avgörande som tillgodoser samtliga önskemål i frågan är givetvis icke möjligt. Enligt min mening bör här väljas den lösning av problemet som bäst tillgodoser den veterinärmedicinska vetenskapens och djurägarnas intressen. Härigenom lämnas anstalten den säkraste möjligheten att fullgöra sina betydelsefulla uppgifter. I likhet med de sakkunniga anser jag, att valet står mellan att bibehålla den nuvarande ordningen, d. v. s. att anstalten förblir under medicinalstyrelsens ledning, eller att låta anstalten erhålla en självständigare ställning med egen styrelse. Även i yttrandena har denna frågeställning varit den mest framträdande. De skilda meningarna på denna punkt ha i yttrandena vägt ganska jämnt. För egen del är jag av den uppfattningen att det för anstaltens arbete och framtida utveckling måste vara mest ändamålsenligt och rationellt att densamma erhåller en självständig ställning. Anstalten får då möjligheter att arbeta snabba och under mindre tyngande former än de, som följa därav att en mängd frågor av större eller mindre betydelse måste underställas medicinalstyrelsens prövning. Det torde även vara satt utom varje tvivel att en särskild styrelse för anstalten skulle kunna på ett mera effektivt sätt handha ledningen av anstaltens verksamhet än medicinalstyrelsen, vilken i den mån anstaltens verksamhet utvidgas måste få allt svårare att behärska anstaltens olika frågor och problem. En styrelse av den sammansättning, som de sakkunniga föreslagit, kommer även att kunna ge starka impulser och uppslag på olika områden till gagn för anstaltens arbetare. Det torde icke möta något hinder att oaktat anstalten erhåller en friare ställning i förhållande till medicinalstyrelsen i de hänseenden sådant finnes önskvärt samordna anstalten med olika statliga institutioner av liknande beskaffenhet. Särskilt torde genom gemensam upphandling för ifrågavarande institutioner mycket stå att vinna. Ett dylikt samordnande kan finnas lämpligt även beträffande andra institu-

*Före-
draganden.*

tioner än de som äro underställda medicinalstyrelsen. Denna fråga synes emellertid böra ses i ett större sammanhang än medicinalstyrelseutredningen berört. De farhågor, som reservanten bland de sakkunniga framfört för att den nu ifrågasatta organisationen skulle kunna verka hindrande vid bekämpandet av de smittsamma husdjurssjukdomarna, finner jag knappast befogade. Det bör nämligen åligga anstalten, såsom ock de sakkunniga framhållit, att lämna medicinalstyrelsen allt det biträde med undersökningar av skilda slag, som styrelsen finner sig böra påkalla.

Vad angår anstaltens vetenskapliga verksamhet torde denna utan tvivel bliva bäst tillgodosedd, därest i spetsen för anstalten står en styrelse med anknytning till den andra veterinärmedicinska forskningsanstalten i landet, veterinärhögskolan. I fråga om denna del av anstaltens verksamhet torde medicinalstyrelsen icke äga möjligheter att på samma sätt som en styrelse med representanter för vetenskap och praktiskt jordbruk verka främjande på anstaltens vetenskapliga arbete.

Vid överbäggande av de skilda synpunkter, som kunna läggas på förevarande fråga, har jag såsom framgår av vad jag nu anfört kommit till den uppfattningen, att anstaltens uppgifter att bidraga till bekämpande av husdjurssjukdomarna och befordra husdjursskötseln i landet samt idka vetenskaplig forskning på dessa områden bäst kommer att befrämmas, därest de sakkunnigas förslag genomföres.

Beträffande styrelsens sammansättning torde de sakkunnigas förslag i hudsak kunna följas. I styrelsen bör sålunda bland annat ingå chefen för medicinalstyrelsens veterinärbyrå, varigenom ett nära samarbete kommer till stånd mellan anstalten och medicinalstyrelsen.

Anstaltens benämning.

De sakkunniga ha ansett, att anstaltens nuvarande namn vore tungt och svåruppfattat. Enligt de sakkunnigas mening hade namnet icke heller vunnit burskap ute i landet och innefattade en för snäv avgränsning av anstaltens verksamhetsområde. De sakkunniga ha därför för sin del föreslagit, att anstalten skulle benämnas statens veterinär-medicinska institut.

Yttrandena.

Statskontoret, medicinalstyrelsen, riksräkenskapsverket, veterinärhögskolans styrelse och lärarkollegium samt styrelsen för svenska veterinärläkareföreningen ha avstyrkt den av de sakkunniga föreslagna benämningen på anstalten. Riksräkenskapsverket och styrelsen för veterinärhögskolan ha i stället såsom namn för anstalten förordat statens veterinärmedicinska anstalt. Statskontoret har ifrågasatt benämningen statens veterinärbakteriologiska laboratorium. I de övriga yttrandena har förordats, att namnet å anstalten skall förbli oförändrat. Såsom skäl för avstyrkandet har påpekats att den föreslagna benämningen kan föranleda till förväxling med veterinärhögskolan, vilken tidigare kallats veterinärinstitutet.

I likhet med de sakkunniga finner jag anstaltens nuvarande benämning mindre tillfredsställande. Med hänsyn till vad i yttrandena anförts synes benämningen statens veterinärmedicinska anstalt vara den lämpligaste. Den-
na benämning torde böra komma till användning redan från och med nästa budgetår.

Före-
draganden.

Kostnader.

Nuvarande kostnader.

A. Avlöningar.

Kungl. Maj:t har med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1942/43 för statens veterinärbakteriologiska anstalt fastställt följande

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 föreståndare	A 30
2 laboratorer	A 26
1 kontorist	A 9
1 vaktmästare, tillika preparator	A 8
1 kanslibiträde	A 7
1 stallförman	A 7
1 tekniskt biträde	A 7
1 vaktmästare	A 7
5 kontorsbiträden	A 4

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

1 laborator	Eo 26
1 konsulent	Eo 24
3 laboratorer	Eo 24
1 sekreterare	Eo 24.

Med tillämpning tills vidare från och med innevarande budgetår har Kungl. Maj:t därjämte för anstalten fastställt följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 58,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 87,100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 274,100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 43,500

Summa kronor 462,700.

Av de i förenämnda personalförteckning å ordinarie stat upptagna befattningarna äro föreståndarbefattningen samt en kontorsbiträdesbefattning vakanta, varjämte innehavaren av en ordinarie kontorsbiträdesbefattning be-

kläder en tjänst såsom 1:a laboratoriebiträde i lönegrad Eo 11. Några medel ha sålunda icke heller beräknats för den sistnämnda kontorsbiträdesbefattningen.

Anslagsposten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, skall enligt därom meddelad föreskrift tills vidare från och med budgetåret 1942/43 disponeras på följande sätt:

Arvoden till avdelningsföreståndarna vid diagnostiska, serologiska och kastsjukeavdelningarna à 480 kronor.....	kronor	1,440
Arvode till 1 konsulent i svinsjukdomar.....	»	10,000
Arvoden » 5 assistenter à 8.500 kronor	»	42,500
» » 3 » » 5,900 »	»	17,700
Arvode » 1 kontrollant	»	4,000
» » 1 kemist	»	3,000
» » 1 redogörare	»	2,700
Personliga arvodestillägg till vissa assistenter, <i>förslagsvis</i>	»	900
Vikariatsersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	4,860
Summa kronor		87,100.

Vad angår de personliga arvodestilläggen till vissa assistenter skall enligt föreskrift av Kungl. Maj:t assistent, som tidigare ägt åtnjuta barntillägg, varom stadgas i kungörelsen den 15 juni 1923 (nr 265) med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, tills vidare äga uppbära personligt arvodestillägg motsvarande vid varje tidpunkt vad som med tillämpning av nämnda kungörelse skulle ha utgått i barntillägg för de barn, beträffande vilka han omedelbart före budgetårets ingång ägt åtnjuta sådant tillägg.

Anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal får ej överstridas utan medgivande av Kungl. Maj:t.

B. Omkostnader.

För anstalten har Kungl. Maj:t med tillämpning tills vidare under budgetåret 1942/43 fastställt följande

Omkostnadsstat.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	1,000
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	4,000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	35,000
4. Övriga utgifter:		
a) Lokalhyra, <i>förslagsvis</i>	kronor	5,500
b) Inventarier och apparatur, <i>förslagsvis</i>	»	30,000
c) Förbrukningsmaterialier, <i>förslagsvis</i>	»	65,000
d) Inköp och underhåll av laboratoriedjur, <i>förslagsvis</i>	»	83,000

e) Omkostnader för Sättra lantbruk, för-

slagsvis kronor 3,500

f) Diverse utgifter, förslagsvis » 28,000 kronor 215,000

Summa kronor 255,000.

I anslutning härtill har Kungl. Maj:t föreskrivit, att anslagsposterna till reseersättningar och övriga utgifter icke må utan Kungl. Maj:ts medgivande överskridas ävensom att av anslagsposten till expenser må för nedan nämnda ändamål tagas i anspråk följande belopp, nämligen för

bränsle, lyse och vatten, förslagsvis kronor 20,000

övriga expenser, högst » 15,000.

Kostnader enligt förevarande organisationsförslag.

A. Avlöningar.

De sakkunniga ha anfört, att ett genomförande av det framlagda om-organisationsförslaget för statens veterinärbakteriologiska anstalt skulle innebära följande

Personalförteckning.

Befattning

Lönegrad

Tjänstemän å ordinarie stat.

1	föreståndare	C	7
3	avdelningsföreståndare	A	28
1	sekreterare	A	26
4	1:a laboratoriebiträden	A	11
1	tillsyningsman	A	10
1	maskinmästare av 3:e klass	A	10
1	kontorist	A	9
1	vaktmästare, tillika preparator	A	8
2	kanslibiträden	A	7
10	laboratoriebiträden	A	7
4	vaktmästare	A	7
1	stallförman	A	7
7	laboratoriebiträden	A	6
1	vaktmästare, tillika bilförare	A	6
1	djurskötare	A	5
2	hästskötare	A	5
1	gårdskar	A	5
4	kontorsbiträden	A	4
1	telefonist	A	2

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

4	laboratorer	Eo	26
3	»	Eo	24
1	konsulent	Eo	24.

Enligt de sakkunnigas förslag skola därjämte — utöver de i förestående personalförteckning upptagna — vid anstalten vara anställt följande antal extra ordinarie befattningshavare:

1 reparatör, tillika ersättare för maskinmästare	Eo 8
9 laboratoriebiträden	Eo 6
4 vaktmästare	Eo 5
1 djurskötare	Eo 5
1 hästskötare	Eo 5
1 nattvakt	Eo 5
1 bilförare	Eo 5
1 eldare av 2:a klass	Eo 5
1 kontorsbiträde	Eo 4
14 tekniska biträden	Eo 4
4 skrivbiträden	Eo 2
9 biträden	Eo 2.

Vidare innebär förslaget för anstalten följande extra befattningshavare:

8 assistenter	Ex 21
2 hästskötare	Ex 5
1 eldare av 2:a klass	Ex 5
2 tekniska biträden	Ex 4
1 skrivbiträde	Ex 2.

Slutligen innefattar förslaget, att vid anstalten skulle finnas följande befattningshavare med av Kungl. Maj:t bestämda arvoden:

1 konsulent i fjäderfä- och pälsdjurssjukdomar	kronor 10,000
1 kontrollant	» 4,000
1 redogörare	» 2,700
1 föreståndare för anstaltens serumdepå i Vindeln	» 750.

De sakkunniga ha i anslutning härtill framhållit, att, då omorganisationsförslaget i allmänhet för de olika befattningshavarna medförde högre lönegradsplaceringar än de nuvarande, vid bedömande av för förslagets genomförande erforderlig medelsanvisning under vederbörande anslagspost i blivande avlöningsstat för anstalten som regel beräknats den lägsta löneklassen inom ifrågakommande lönegrad. I den mån någon ändring icke avsåges i nuvarande lönegradsplacering för vissa befattningshavare eller vederbörande eljest även efter uppflyttning i lönegrad med tillämpning av gällande föreskrifter om bestämmande av löneklass komme att åtnjuta lön efter en högre löneklass hade hänsyn tagits härtill.

Enligt vad de sakkunniga anfört skulle ett genomförande av förslaget föranleda en kostnad för avlöningar å 598,900 kronor samt för omkostnader å 387,600 kronor. De sakkunniga ha upprättat följande förslag till

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 208,700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 17,850
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> »	297,600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 74,750
Summa kronor 598,900.	

Vad angår anslagsposten *avlöningar till ordinarie tjänstemän* ha de sakkunniga framhållit, att till bestridande av därmed förenade kostnader torde böra beräknas ett belopp av i avrundat tal 208,700 kronor, därvid omkring 250 kronor avsetts för vikariatsersättning åt avdelningsföreståndare vid vikariat å befattningen såsom föreståndare för anstalten.

Angående anslagsposten *arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t*, ha de sakkunniga anfört.

Under denna post upptagna arvoden komma framdeles att uppgå till ett sammanlagt belopp av 17,450 kronor. De särskilda arvodena å 480 kronor till vissa avdelningsföreståndare komma genom dessa befattningshavares uppflyttning i 28 lönegraden att bortfalla. Efter assistenternas inplacering i löneplan såsom extra befattningshavare synas därjämte de personliga arvodes-tillägg (barn tillägg), som för närvarande åtnjutas av vissa av dessa tjänstemän, böra upphöra att utgå. De särskilda vikariatsersättningar, som nu finnas upptagna under ifrågavarande anslagspost, komma vidare att framdeles bestridas från anslagsposten till avlöningar åt övrig icke-ordinarie personal. Då enligt de sakkunnigas mening serumkontrollanten framdeles bör bli berättigad till semester samt för denne i sådant hänseende bör gälla vad i 10 § 1 mom. civila icke-ordinariereglementet finnes stadgat beträffande extra ordinarie tjänstemän tillhörande 11—23 lönegraderna, tillkommer å andra sidan — vid det förhållandet att vikarie därvid blir erforderlig — såsom en ny post vikariatsersättning med ett till i runt tal 400 kronor beräknat belopp. Till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, kommer sålunda att åtgå ett belopp av sammanlagt (17,450 + 400 =) 17,850 kronor.

Beträffande posten *avlöningar till övrig icke-ordinarie personal* ha de sakkunniga yttrat.

Till bestridande av grundavlöningar åt de extra ordinarie och extra befattningshavarna har beräknats åtgå ett belopp av 273,600 kronor.

I allmänhet lär det bli oundgängligen erforderligt att i stor utsträckning såsom för närvarande sker vid semester och tjänstledighet för avdelningsföreståndare och laboratorer ävensom för sekreteraren meddela vikariatsförordnande å av nämnda tjänstemän innehavda befattningar. För assistenttjänsternas vidkommande kommer att i angivna fall såsom hittills i viss omfattning att erfordras utifrån inkallade veterinärer och veterinärkandidater. Här avsedda ersättningar uppgingo budgetåret 1941/42 till ett sammanlagt belopp av i runt tal 9,000 kronor. Däri ha då inräknats vikariatsersättningar å ett belopp av i runt tal 3,600 kronor, föranledda av att innehavaren av en laboratorsbefattning under omkring ett halvt år åtnjöt tjänstledighet på grund av sjukdom. Då vidare vikariatsförsörjning å högre tjänster framdeles helt kommer att kunna bestridas av anstaltens egna tjänstemän torde

för ändamålet här kunna beräknas en medelsåtgång av sammanlagt 4,000 kronor.

Vad biträdespersonalen angår så har dess antal i förevarande förslag beräknats med hänsyn till vad som vid normal arbetstillgång kan antagas vara oundgängligen erforderligt för göromålens behöriga gång. Vid detta förhållande torde — såvitt fråga ej är om semester eller tjänstledighet för kortare tid — ledighet för ifrågavarande befattningshavare komma att kräva anställande av tillfällig arbetskraft. I detta sammanhang må erinras, att arvoden till den tillfälligt anställda personalen för närvarande uppgå till 265 kronor för vaktmästar- och djurskötarpersonal och 235 kronor för kontors- och teknisk biträdespersonal, allt för månad räknat. Någon ändring av dessa arvodesbeloppas storlek synes tills vidare icke böra vidtagas. Anmärkas må att tjänstledighet på grund av havandeskap hittills årligen åtnjutits i stor utsträckning. Under budgetåret 1941/42 förekom sålunda för den kvinnliga personalens del av nu nämnd anledning tjänstledighet under en tid av sammanlagt 466 dagar, varvid som regel tillfällig personal måst anställas. Vid anslagsberäkningen inom anstalten för innevarande budgetår, vid vilken tidpunkt arvoden för den tillfälliga personalens vidkommande utgjorde 191 kronor för kvinnliga biträden och 225 kronor för vaktmästar- och djurskötarpersonal, uppskattades ersättningarna till i anledning av tjänstledighet för biträdespersonalen inkallad tillfällig personal till ett sammanlagt belopp av i runt tal 8,000 kronor. Enligt de sakkunnigas mening torde ersättningarna åt tillfälliga vikarier för anstaltens biträdespersonal vid nu avsedd tjänstledighet böra beräknas till ett årligt belopp av i runt tal 10,000 kronor.

Även då den fasta biträdespersonalen är i full utsträckning disponibel lärer medel böra beräknas för avlönande av tillfällig arbetsförstärkning. Såsom av den föregående framställningen framgår förutsättas sålunda vid den serologiska avdelningen tills vidare skola vara anställda två med arvode avlönade tekniska biträden såsom ersättare för de tre s. k. blå stjärnsystrar, som för närvarande tjänstgöra därstädes. Men därjämte kräves vid periodvis inträffande anhopning av undersökningsmaterialet vid de skilda avdelningarna och laboratorierna, särskilt laboratoriet för serodiagnostik av kastsjuka m. m., en förstärkning av biträdespersonalen. Jämväl kostnaderna för den här avsedda mer eller mindre tillfälliga arbetskraften torde böra beräknas till i runt tal 10,000 kronor för år.

I enlighet med vad nu anförts torde anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal böra beräknas till $(273.600 + 4,000 + 10,000 + 10,000 =) 297,600$ kronor.

Anslagsposten rörligt tillägg ha de sakkunniga för i det föregående angivna ordinarie, extra ordinarie och extra tjänstemän beräknat komma att uppgå till ett belopp av 74,750 kronor.

I anslutning till förslaget om erforderligt avlöningsanslag ha de sakkunniga vidare framhållit följande.

Enligt förevarande organisationsförslag avses den nuvarande i lönegrad Eo 24, löneklass 24, placerade konsulentbefattningen vid anstaltens kastsjukeavdelning skola överflyttas å medicinalstyrelsens stat ävensom en å nämnda avdelning befintlig kanslibiträdesbefattning i lönegrad Eo 7, löneklass 7. Avlöningsförmånerna för de nämnda befattningshavarna uppgå med nuvarande rörligt tillägg (kristillägg ej inräknat) till ett sammanlagt belopp av $(9,826:50 + 4,033:50 =)$ i runt tal 13,900 kronor om året. Å andra sidan bortfalla från veterinärhögskolans stat utgifterna till nämndens verkställande ledamot, som för fullgörande av sitt uppdrag vid anstalten åtnjuter tjänst-

ledighet från sin professur och därvid vidkännes B-avdrag å sin lön. Hans avlöningsförmåner från högskolan, kristillägg ej inräknat, uppgå nu till ett belopp av omkring 7,600 kronor om året. Slutligen bortfalla arvodena för de tidigare omförmälda tre blå stjärnsystrarna, vilkas avlöningar bestridas av medel från fjärde huvudtiteln med belopp, som sammanlagt torde kunna beräknas uppgå till 6,300 kronor årligen. Den vid ett genomförande av förevarande organisationsförslag uppkommande utgiftsökningen å medicinalstyrelsens stat, 13,900 kronor, kommer sålunda att uppvägas av de till samma belopp uppgående avlöningsförmåner, som därvid inbesparas å andra håll.

B. Omkostnader.

Såsom förut nämnts ha de sakkunniga beräknat anstaltens omkostnader vid ett genomförande av det av de sakkunniga framlagda förslaget till ett belopp av 387,600 kronor. De sakkunniga ha uppgjort följande förslag till

Omkostnadsstat.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	3,000	
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	7,000	
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	161,600	
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	1,200	
5. Övriga utgifter:			
a) Inköp och underhåll av inventarier och apparatur, <i>högst</i>	kronor	10,000	
b) Förbrukningsartiklar, <i>förslagsvis</i> ..	»	75,700	
c) Inköp och underhåll av djur, <i>förslagsvis</i>	»	92,000	
d) Tvätt och inre renhållning, <i>förslagsvis</i>	»	20,100	
e) Yttre renhållning, underhåll av vägar och planteringar m. m., <i>högst</i>	»	2,000	
f) Diverse utgifter, <i>förslagsvis</i>	»	15,000	» 214,800
Summa		kronor	387,600.

Av anslagsposten till expenser avses för nedan angivna ändamål tagas i anspråk följande belopp, nämligen för

bränsle, lyse och vatten, <i>förslagsvis</i>	kronor	136,000
övriga expenser, <i>högst</i>	»	25,600.

De sakkunniga ha i anslutning härtill framhållit följande.

En uppskattning av omkostnaderna för anstalten måste uppenbarligen bli synnerligen approximativ, då anstalten skall förläggas till nya byggnader och all erfarenhet sålunda saknas med avseende å ett flertal omständigheter, som därvid komma att inverka. Viss ledning torde emellertid kunna erhållas av den nuvarande omkostnadsstaten för anstalten ävensom av de omkostnadsstater, som fastställts för andra liknande institutioner, såsom statens bakteriologiska laboratorium. Kostnadsberäkningen är verkställd från nu angivna

utgångspunkter och i viss utsträckning efter särskilda undersökningar samt under förutsättning av oförändrad prisnivå.

En teknisk omläggning av den nuvarande omkostnadsstaten lärer vidare böra vidtagas, då genom inflyttningen i de nya institutionsbyggnaderna vissa utgifter bortfalla. Samtidigt tillkomma utgifter för andra ändamål. Även i övrigt torde vissa ändringar av den nuvarande statuppställningen vara motiverade.

Vad beträffar utgifter för *sjukvård m. m.* ha de sakkunniga erinrat, att för ändamålet i gällande omkostnadsstat för anstalten beräknats ett belopp av 1,000 kronor. För anstaltens del hade emellertid kostnaderna härför under budgetåret 1941/42 uppgått till omkring 3,000 kronor. De sakkunniga ha ansett, att man borde räkna med samma kostnader i förevarande avseende efter omorganisationen. För ifrågakvarande ändamål ha de sakkunniga sålunda beräknat en årlig kostnad av 3,000 kronor.

Beträffande posten *reseersättningar* ha de sakkunniga anfört.

Kostnaderna för reseersättningar uppgingo under budgetåret 1941/42 till något över 3,500 kronor. Av detta belopp utgjorde omkring 1,800 kronor resekostnader för vissa av kastsjukeavdelningens tjänstemän, huvudsakligen för den därstädes tjänstgörande konsulenten. Återstående cirka 1,700 kronor ha åtgått till bestridande av resekostnadsersättningar till konsulenten i svinsjukdomar. Då enligt sakkunnigförslaget konsulentbefattningen vid kastsjukeavdelningen är avsedd att överflyttas till medicinalstyrelsen kommer för anstaltens del resekostnaderna för nämnde befattningshavare att bortfalla. Å andra sidan ha de sakkunniga föreslagit inrättande av en ny befattning såsom konsulent i fjäderfä- och pälsdjursjukdomar. Den blivande innehavaren av denna befattning har därvid avsetts skola under en tid av sex månader företaga resor i utbildningssyfte. Vidare må anmärkas att den nuvarande konsulenten i svinsjukdomar icke förordnades å sin befattning förrän i december månad 1941, varför han sålunda endast tjänstgjorde under ungefär halva budgetåret 1941/42. Slutligen är ifrågakvarande anslagspost avsedd för bestridande i förekommande fall av reseersättningar jämväl för andra befattningshavare vid anstalten. Från nu angivna utgångspunkter synes för anstaltens del anslagsposten reseersättningar böra beräknas till i runt tal 7,000 kronor.

Vad angår anslagsposten *expenser* ha de sakkunniga ansett denna böra beräknas på följande sätt.

Uppskattningen av kostnaderna för *bränsle, lyse och vatten* har grundats på följande uppgifter. Enligt vad som inhämtats från byggnadsstyrelsen kan den årliga förbrukningen av pannved uppskattas till 6,500 m³, av gas till 55,000 m³ och av vatten till 35,000 m³ samt årskostnaderna för lyse beräknas till 16,500 kronor. Från bränslekommissionen och vederbörande kommunala verk har upplysts att med ovan angivna förbrukning de årliga kostnaderna bliva i avjämnade siffror för ved 107,200, för gas 6,800 och för vatten 5.500 kronor. Sammanlagda kostnaderna för bränsle, lyse och vatten bliva sålunda (107,200 + 6,800 + 16,500 + 5,500 =) 136,000 kronor.

Till bestridande av *övriga expenser* har i anstaltens omkostnadsstat för budgetåret 1942/43 upptagits en summa av 15,000 kronor, vilket belopp även nästföregående budgetår anvisats för ändamålet. Hela detta belopp togs även i anspråk under sistnämnda budgetår, varvid emellertid är att märka att med förevarande delpost avsedda utgifter till ett belopp av i runt tal 2,000

kronor — ehuru hänförliga till budgetåret 1941/42 — kunde betalas först under innevarande budgetår. Av det belopp å sammanlagt 17,000 kronor, som sålunda åtgick till bestridande av övriga expenser, belöpte — i avjämnade siffror — 2,900 kronor å litteratur och tidskrifter, därav 400 kronor för bokbindning, 7,600 kronor å skrivmaterialier m. m., 5,800 kronor å telefoner och telegram samt 700 kronor å tryckning av anstaltens publikationer. Det förut nämnda beloppet 2,900 kronor har visat sig icke möjliggöra en anskaffning av litteratur och tidskrifter i rimlig utsträckning. Med hänsyn härtill torde för ändamålet för anstaltens vidkommande böra beräknas ett belopp av minst 4,000 kronor. Kostnaderna för skrivmaterialier och papper m. m. torde i varje fall för det första året av den omorganiserade anstaltens verksamhet icke kunna beräknas till lägre belopp än 7,600 kronor, då nytryck av brevformulär och blanketter därunder kommer att bliva erforderligt. Vad kostnader för telefoner och telegram beträffar så kommer den automatiska telefonväxel, som inrättas inom nybyggnaderna enligt uppgift från telegrafverket att medföra årliga abonnemangsavgifter av omkring 12,000 kronor. Därtill komma kostnader för interurbana samtal ävensom telegram, varför telefon- och telegramkostnader torde böra beräknas uppgå till ett sammanlagt belopp av 14,000 kronor. Utgifterna för publikationer torde framdeles böra bestridas från en särskild anslagspost. I enlighet med vad nu anförts torde under delposten övriga expenser för anstaltens del böra beräknas ett belopp av $(4,000 + 7,600 + 14,000 =)$ 25,600 kronor.

Med ledning av nu verkställda beräkningar synes anslagsposten expenser för anstalten böra uppskattas till $(136,000 + 25,600 =)$ 161,600 kronor.

De sakkunniga ha såsom nyss nämnts framhållit, att kostnaderna för anstaltens *publikationstryck* borde bestridas från en särskild anslagspost. För närvarande hade tryckning av publikationer icke kunnat ske i önskvärd utsträckning. De sakkunniga ha emellertid funnit angeläget, att för forskningens befrämjande ökade möjligheter bereddes för publicering av de vetenskapliga rön, som gjordes av vid anstalten anställda befattningshavare. Med hänsyn till anstaltens mångsidiga verksamhet och den vetenskapligt utbildade personalens omfattning borde den för ändamålet erforderliga medelsanvisningen icke beräknas till mindre belopp än 1,200 kronor.

Anslagsposten *övriga utgifter* ha de sakkunniga ansett böra uppdelas i enlighet med följande beräkningar.

Till *inventarier och apparatur* har såsom tidigare angivits i omkostnadsstaten för innevarande budgetår upptagits ett belopp av förslagsvis 30,000 kronor. Under budgetåret 1941/42 utgjorde belastningen å ifrågavarande delpost omkring 25,700 kronor. Detta belopp avser endast nyanskaffning, enär underhållskostnaderna hittills bestritts från delposten diverse utgifter såsom i det följande närmare kommer att beröras. Framdeles synes emellertid även sistnämnda kostnader böra redovisas under nu ifrågavarande delpost. Med hänsyn till att anstalten i förevarande avseende avses skola i betydande utsträckning erhålla ny utrustning, varför medel äskats i annan ordning, torde i varje fall under första året en medelsanvisning av 10,000 kronor bliva tillräcklig för tillgodoseende av anstaltens behov av såväl nyanskaffning som underhåll av inventarier och apparatur. Ifrågavarande delpost synes framdeles böra maximeras.

Till bestridande av utgifter för *förbrukningsartiklar* utbetalades under budgetåret 1941/42 ett belopp av omkring 75,700 kronor. Av de utgifter, som bestridas från här avsedd delpost, för närvarande betecknad förbruknings-

materialier, må nämnas laboratorieglass av skilda slag, kemikalier, material för substratframställning samt skyddsdräkter för personalen. Med hänsyn till den ökade omfattning verksamheten kommer att erhålla vid anstalten, torde ifrågavarande post, lämpligen betecknad förbrukningsartiklar, minst böra beräknas till oförändrat belopp av 75,700 kronor.

Kostnaderna för *inköp och underhåll av djur* ha budgetåret 1941/42 uppgått till omkring 79,200 kronor, varav 30,800 kronor belöpt å inköp av försöksdjur. Såsom i det föregående nämnts avses anstalten skola hålla en egen stam av försöksdjur, varför här i sinom tid en besparing å omkring 30,000 kronor torde kunna göras. Detta läser emellertid icke bliva möjligt under det första året av anstaltens verksamhet. Vidare må i detta sammanhang anmärkas, att en del av fodret hittills gratis erhöles från det för anstaltens räkning arrenderade bostället Sätra. Detta foder uppskattades för kalenderåret 1941 till ett värde av i runt tal 12,800 kronor. Arrenderingen av omförmälda boställe har emellertid förutsatts framdeles skola upphöra. Vidare beräknas anstalten komma att erhålla ett större antal för serumframställning avsedda djur än det som nu förefinnes vid anstalten. Med anledning av vad nu anförts läser medelsåtgången för ifrågavarande ändamål under det första året av den omorganiserade anstaltens verksamhet böra beräknas till minst $(79,200 + 12,800 =) 92,000$ kronor.

För anstalten torde böra upptagas en särskild post till bestridande av kostnader för *tvätt och inre renhållning*. Utgifterna för tvätt, som för närvarande redovisas under delposten diverse utgifter, uppgingo budgetåret 1941/42 till i avrundat tal 3,800 kronor. Samma belopp synes kunna beräknas till bestridande av kostnaderna för anstaltens tvätt efter omorganisationen. Ersättning för städningsarbete avses framdeles skola bestridas från omkostnadsstaten. Enligt vad de sakkunniga inhämtat, kan den golvyta, som städningsarbetet kommer att omfatta, beräknas till sammanlagt ungefär 4,656 m². Härei ingå såväl svårstädade laboratorielokaler som övriga utrymmen med undantag för djurstallar, som förutsatts skola rengöras av den för djurvården avsedda personalen. Uppskattningen av ifrågavarande kostnader måste bliva i hög grad approximativ, då exempelvis i viss utsträckning ännu icke är avgjort, vilka golvsorter som skola komma till användning. Med antagande av ett genomsnittligt pris av 3 kronor 50 öre för år per kvadratmeter golvyta komma städningskostnaderna att uppgå till ett belopp av $(4,656 \times 3:50 = 16,296)$ i avrundat tal 16,300 kronor. De årliga kostnaderna för anstaltens tvätt och inre renhållning beräknas sålunda komma att uppgå till ett belopp av sammanlagt $(3,800 + 16,300 =) 20,100$ kronor.

För anstalten läser under anslagsposten övriga utgifter böra upptagas en särskild post till bestridande av kostnader för *yttre renhållning, underhåll av vägar, planteringar m. m.* En säker uppskattning av kostnaderna för nu avsedda ändamål kan icke för närvarande göras. Det må anmärkas, att i gällande omkostnadsstat för statens bakteriologiska laboratorium härför beräknats ett belopp av 1,200 kronor. För anstalten ha för ifrågavarande utgifter beräknats åtgå omkring 2,000 kronor. Delposten synes böra maximeras.

Till bestridande av *diverse utgifter* användes under budgetåret 1941/42 ett belopp av sammanlagt omkring 28,600 kronor, varav i avjämnade siffror 5,200 kronor till fraktkostnader, 9,100 kronor för anstaltens tre bilar och 13,300 kronor till diverse utgifter i övrigt. Utgifterna för fraktkostnader torde kunna beräknas till samma belopp som hittills. Genom att anstaltens för olika ändamål avsedda lokaler förläggas till samma plats lära vidare framdeles två bilar bliva tillräckliga. Bilutgifterna torde i anledning härav kunna begränsas till 7,000 kronor om året. Vad angår de utgifter i övrigt å sammanlagt omkring 13,300 kronor, för vilka ifrågavarande delpost för närvarande är avsedd, ingå

däri kostnader för tvätt till ett belopp av omkring 3,800 kronor. Dessa synas framdeles böra redovisas under annan delpost på sätt förut angivits. Dessutom ingå bland diverse utgifter kostnader för reparationer av maskiner m. m., för nattvakt och förbränning av kadaver, vilka kostnader till ett belopp av sammanlagt omkring 5,000 kronor beräknas bortfalla framdeles, då särskilda befattningshavare vid anstalten komma att utföra berörda arbeten. Andra kostnader för underhåll av inventarier och apparatur avses framdeles skola bestridas från annan delpost, varför ifrågavarande delpost härigenom beräknas kunna minskas med ytterligare omkring 1,700 kronor. Till bestridande av dessa utgifter i övrigt avseende piropasmosblod, fönsterputsning, fotografisk materiel, reparationer av skyddsdräkter, annonser, indrivningsavgifter m. m. torde liksom hittills böra beräknas ett belopp av 2,800 kronor. I enlighet med vad nu anförts torde delposten diverse utgifter böra upptagas till ett belopp av $[5,200 + 7,000 + (13,300 - 3,800 - 5,000 - 1,700) =]$ i runt tal 15,000 kronor.

De i nuvarande omkostnadsstat under anslagsposten övriga utgifter upptagna delposterna lokalhyra och omkostnader för Sätra lantbruk komma framdeles att bortfalla. Vad den förstnämnda delposten angår uppgingo utgifterna därunder, avseende hyror för stallar, garage och kylceller samt arrendet av bostället Sätra, till ett sammanlagt belopp av omkring 6,600 kronor. Samtliga dessa kostnader komma — sedan de nya institutionsbyggnaderna tagits i bruk — att försvinna. I detta sammanhang må anmärkas, att grundhyrorna för anstaltens lokaler i övrigt, som betalas av byggnadsstyrelsen, för närvarande uppgå till omkring 44,000 kronor om året. Då arrenderingen av bostället Sätra upphör, bortfalla slutligen jämväl kostnaderna för lantbruket därstädes, vilka budgetåret 1941/42 uppgingo till ett belopp av omkring 3,000 kronor.

I detta sammanhang ha de sakkunniga erinrat, att anstaltens *inkomster* under budgetåret 1941/42 uppgingo till ett belopp av omkring 166,000 kronor. De sakkunniga ha ansett, att man med den mera omfattande verksamhet, som anstalten komme att erhålla vid ett genomförande av förevarande organisationsförslag, kunde räkna med en avsevärd ökning av inkomsterna.

Efter att ha erinrat att de till statens veterinärbakteriologiska anstalt anvisade anslagen utbetalades och disponerades av medicinalstyrelsen ha de sakkunniga uttalat, att med den organisation, som statens veterinärmedicinska institut enligt deras förslag avsåges skola erhålla i administrativt avseende, anstalten borde erhålla ställning som huvudförvaltning med dragningsrätt å statsverkets checkräkning i riksbanken.

Yttranden m. m.

Statskontoret har i sitt yttrande uttalat, att omkostnadsramen för anstalten — bortsett från ökningen i kostnaderna för bränsle, lyse och vatten samt inre renhållning — även efter omorganisationen torde kunna förbli oförändrad. Liknande uttalande har gjorts av *riksräkenskapsverket*.

Härefter torde jag få anmäla, att *medicinalstyrelsen* i skrivelse den 2 mars 1943 framlagt förslag till medelsanvisning för anstalten under nästa budgetår. I denna skrivelse, vid vilken fogats en framställning i ämnet från *statens*

veterinärbakteriologiska anstalts nämnd, har medicinalstyrelsen förklarat sig icke vilja motsätta sig att — på sätt nämnden föreslagit — till avlöningar beräknades ett anslag av 541,950 kronor och till omkostnader ett anslag av 324,350 kronor. I sin framställning har nämnden — med utgångspunkt från att den nya organisationen av anstalten skulle träda i kraft den 1 januari 1944 — beträffande senare hälften av budgetåret uppskattat anslagsbehovet i enlighet med vad de sakkunniga föreslagit. För tiden 1 juli—31 december 1943 har nämnden till avlöningar beräknat ett belopp av 242,500 kronor, varjämte omkring 1,300 kronor avsetts för anställande av viss maskinpersonal från och med den 1 november 1943. Till bestridande av omkostnader har för förra hälften av budgetåret beräknats ett belopp av 130,550 kronor. Beträffande innehållet i nämndens framställning, såvitt densamma avser tiden 1 juli—31 december 1943, må i övrigt anföras följande.

Såvitt gäller *avlöningsstaten* avse av det beräknade medelsbehovet — 242,500 kronor — 29,100 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 43,200 kronor arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t. 148,200 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 22,000 kronor rörligt tillägg.

Med undantag för icke-ordinarieposten, som utvisar en ökning av omkring 11,000 kronor i förhållande till gällande avlöningsstat för halvt budgetår räknat, ha de skilda anslagsposterna upptagits till i stort sett oförändrade belopp. Som skäl för höjningen av icke-ordinarieposten har nämnden i huvudsak åberopat behovet av ytterligare förstärkning av biträdespersonalen, särskilt å anstaltens kastsjukeavdelning, till följd av stegringen av inkommande undersökningsmaterial. Med avseende å anställningen av viss maskinpersonal har nämnden framhållit, att det syntes sannolikt, att de nya stallarna skulle kunna tagas i bruk redan omkring den 1 oktober 1943. För uppvärmning av serumstallarna erfordrades i så fall en eldare från och med den 1 november 1943. Enligt vad nämnden inhämtat från byggnadsstyrelsen vore det under alla förhållanden önskvärt, att den av de sakkunniga föreslagna maskinmästaren anställdes från sistnämnda tidpunkt. Det vore nämligen av vikt, att denne erhöle möjlighet att grundligt sätta sig in i och bli förtrogen med de värmetekniska anordningarna. I anslutning härtil har nämnden till avlöningar av en maskinmästare av 3:e klass i lönegrad A 10 och en eldare av 2:a klass i lönegrad Eo 5 under nu angivna tid äskat ett belopp av 1,329 kronor 98 öre, inräknat rörligt tillägg.

Vad angår *omkostnadsstaten* innebär beräkningen av medelsbehovet i förhållande till den å hälften av innevarande budgetår belöpande medelsanvisningen en ökning med 3,050 kronor eller från 127,500 kronor till 130,550 kronor. I jämförelse med motsvarande belopp i gällande omkostnadsstat, beräknade till hälften av de i staten upptagna, ha följande poster ökats, nämligen sjukvård m. m. med 1,000 till 1,500 kronor, reseersättningar med 500 till 2,500 kronor, övriga expenser med 1,500 till 9,000 kronor, förbrukningsmaterialer med 5,000 till 37,500 kronor samt omkostnader för Sättra lantbruk med 50 till 1.800 kronor. Ökningen uppgår sålunda till sammanlagt $(1,000 + 500 + 1,500 + 5,000 + 50 =)$ 8,050 kronor. I fråga om posten sjukvård har anförts, att kostnaderna härför hittills visat sig överskrida för ändamålet anvisade medel. Beträffande posten reseersättningar har framhållits den ökade omfattningen av tjänsteresorna för anstaltens konsulenter. Höjningen av posterna övriga expenser och förbrukningsmaterial har motiverats med prisstegringen å skrivmaterial, telegram, telefonavgifter och olika för-

brukningsartiklar. Å andra sidan har posten inventarier och apparatur beräknats minskad med 5,000 kronor till 10,000 kronor. Övriga poster ha upptagits med oförändrade belopp.

Ett genomförande av den av mig förordade personalorganisationen samt anstaltens förläggning till de nya institutionsbyggnaderna kommer att föranleda en ökning av anslagsbehoven i förhållande till vad som nu gäller beträffande såväl avlöningar som omkostnader.

*Före-
draganden.*

Vad först angår *avlöningarna* torde jag få erinra om att jag i det föregående funnit mig böra föreslå inrättandet av ett antal nya tjänster vid anstalten. Samtidigt har jag förordat överflyttning av bland annat en konsulentbefattning till medicinalstyrelsen ävensom indragning av en för närvarande vakant kontorsbiträdesbefattning. Den personalförteckning för den omorganiserade anstalten som behöver föreläggas riksdagen för godkännande skulle med hänsyn till de av mig tillstyrkta förslagen komma att erhålla följande utseende.

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 föreståndare	C 7
2 avdelningsföreståndare	A 26
1 kontorist	A 9
1 vaktmästare, tillika preparator	A 8
1 kanslibiträde	A 7
1 laboratoriebiträde	A 7
1 stallförman	A 7
1 vaktmästare	A 7
4 kontorsbiträden	A 4

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

1 avdelningsföreståndare	Eo 26
1 laborator	Eo 26
5 laboratorer	Eo 24
1 sekreterare	Eo 24.

Med den av mig förordade personaluppsättningen torde — för helt budgetår räknat — anslagsanvisningen till avlöningar vid anstalten böra beräknas på följande sätt.

Anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän synes böra uppföras med i runt tal 72,900 kronor och anslagsposten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, med 18,060 kronor. Sistnämnda belopp avser *dels* arvoden till en konsulent i svinsjukdomar å 10,000 kronor, en serumkontrollant å 4,000 kronor, en redogörare å 2,700 kronor samt en var av de i lönegrad A 26 placerade avdelningsföreståndarna å 480 kronor, *dels ock* vikariatsersättningar å förslagsvis 400 kronor. Anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal är i gällande avlöningsstat för anstal-

ten upptagen med 274,100 kronor. Vid bifall till vad jag tidigare anfört med avseende å den icke-ordinarie personalen vid anstalten skulle anslagsposten behöva höjas med i runt tal 99,500 kronor eller till 373,600 kronor, vilket sistnämnda belopp emellertid för utjämning av avlöningsanslagets slutsumma torde böra uppräknas till 373,640 kronor. För rörligt tillägg bör slutligen beräknas 62,600 kronor.

Med nu angivna uppskattning av medelsbehovet för ifrågavarande ändamål skulle anstaltens avlöningsstat för helt budgetår räknat erhålla följande utseende.

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	72,900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	18,060
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	373,640
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	62,600
Summa kronor		527,200.

I förhållande till gällande avlöningsstat för anstalten innebär den sålunda föreslagna avlöningsstatens slutsumma en ökning med 64,500 kronor.

Såsom jag tidigare anfört beräknas emellertid de nya institutionsbyggnaderna icke bliva färdigställda förrän vid årsskiftet 1943—44. Den förordade personalorganisationen synes därför — med undantag för viss maskinpersonal, vartill jag torde få återkomma i det följande — böra genomföras först från och med den 1 januari 1944. De i det föregående verkställda beräkningarna beträffande anstaltens avlöningsanslag torde alltså endast böra läggas till grund för en uppskattning av medelsbehovet under senare hälften av nästkommande budgetår. För tiden 1 januari—30 juni 1944 torde sålunda i enlighet härmed för ändamålet böra beräknas ett belopp av $\left(\frac{527,200}{2} =\right)$

263,600 kronor, varav 36,450 kronor till avlöningar till ordinarie tjänstemän, 9,030 kronor till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 186,820 kronor till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 31,300 kronor till rörligt tillägg. I anslutning härtill torde den förut återgivna personalförteckningen endast böra fastställas att gälla från och med den 1 januari 1944.

De av anstaltens nämnd för tiden 1 juli—31 december 1943 verkställda beräkningarna av medelsbehovet i förevarande avseende, till vilka medicinalstyrelsen anslutit sig, avvika såsom av den föregående redogörelsen framgår i huvudsak endast såvitt gäller posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal från medelsanvisningen för innevarande budgetår. Sistnämnda post utvisar sålunda en ökning med omkring 11,000 kronor i förhållande till motsvarande post i gällande avlöningsstat, beräknad för halva budgetåret. Mot nu ifrågavarande anslagsberäkningar har jag ingen erinran såvitt gäller anslagsposterna avlöningar till ordinarie tjänstemän samt arvoden och särskilda

ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t. Den förra posten torde alltså böra beräknas till 29,100 kronor och den senare till 43,200 kronor. Med avseende å anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, som för halvt budgetår räknat för närvarande uppgår till 137,050 kronor, finner jag en höjning motiverad med hänsyn till behovet av ytterligare tillfällig arbetskraft. Jag anser mig emellertid ej kunna tillstyrka, att icke-ordinarieposten med anledning härav ökas med mer än i runt tal 6,000 kronor. Härigenom lära de mest trängande behoven i förevarande avseende kunna tillgodoses. Förslaget om inrättande av en befattning såsom maskinmästare av 3:e klass ävensom av en befattning såsom eldare av 2:a klass redan från och med den 1 november 1943 finner jag mig vidare böra biträda. Såsom jag tidigare anført synes emellertid den förstnämnda befattningen tills vidare böra placeras i lönegrad Eo 10. Eldarbefattningen torde i likhet med vad anstaltsnämnden föreslagit böra hänföras till lönegrad Eo 5. Härav föranledes en ytterligare uppräknning under icke-ordinarieposten med omkring 1,150 kronor. För avlöningar till övrig icke-ordinarie personal torde i enlighet härmed för första hälften av nästa budgetår medelsåtgången böra beräknas till $(137,050 + 6,000 + 1,150 =)$ 144,200 kronor. Med beaktande av vad nu sagts torde slutligen posten rörligt tillägg böra upptagas med 22,200 kronor.

För tiden 1 juli—31 december 1943 skulle följaktligen anslagsbehovet till avlöningar vid anstalten komma att utgöra $(29,100 + 43,200 + 144,200 + 22,200 =)$ 238,700 kronor.

I enlighet med vad jag i det föregående anført skulle medelsbehovet för hela nästa budgetår till avlöningar vid anstalten uppgå till $(263,600 + 238,700 =)$ 502,300 kronor, vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en höjning med 39,600 kronor. Följande avlöningsstat för anstalten skulle behöva fastställas för nästa budgetår.

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	65,500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	52,230
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	331,070
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	53,500

Summa kronor 502,300.

Vad angår anstaltens omkostnader komma genom inflyttningen i de nya institutionsbyggnaderna vissa utgifter att bortfalla, för vilkas bestridande medel upptagits i nuvarande stat. Samtidigt tillkomma emellertid utgifter för nya ändamål. Med hänsyn härtill blir det såsom de sakkunniga anført erforderligt att vidtaga en teknisk omläggning av nuvarande omkostnadsstat. Mot vad de sakkunniga i sådant hänseende föreslagit har jag ej funnit anledning till erinran.

Med avseende å den av de sakkunniga beräknade medelsåtgången under de skilda omkostnadsposterna synas dock vissa begränsningar böra vidtagas.

Anslagsposten sjukvård m. m. torde sålunda kunna reduceras med 1,000 kronor till 2,000 kronor. Posten reseersättningar torde vid bortfallande av befattningen såsom konsulent i fjäderfä- och pälsdjurssjukdomar kunna nedsättas med 3,700 kronor till 3,300 kronor. Anslagsposten till expenser bör vidare enligt mitt förmenande nedsättas med 1,100 kronor till 160,500 kronor, varav ett belopp av 136,000 kronor avses för bränsle, lyse och vatten samt 24,500 kronor för övriga expenser. Posten publikationstryck synes icke böra upptagas till högre belopp än 700 kronor, vilket i förhållande till sakkunnigförslaget innebär en minskning med 500 kronor. Vad slutligen beträffar anslagsposten övriga utgifter har jag ingen annan erinran mot de sakkunnigas beräkningar av medelsbehovet än att delposten till förbrukningsartiklar synes kunna sänkas med 10,700 kronor till 65,000 kronor. Till övriga utgifter bör alltså beräknas ett belopp av 204,100 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat erfordras för helt budgetår ett omkostnadsanslag av $(2,000 + 3,300 + 160,500 + 700 + 204,100 =)$ 370,600 kronor, vilket jämfört med gällande omkostnadsstat för anstalten innebär en ökning med 115,600 kronor. Med hänsyn till vad jag tidigare anfört rörande tidpunkten för anstaltens förläggning till de nya byggnaderna torde alltså till omkostnader vid anstalten för tiden 1 januari—30 juni 1944 böra beräknas ett belopp av $\left(\frac{370,600}{2} =\right)$ 185,300 kronor.

För tiden 1 juli—31 december 1943 har nämnden såsom förut nämnts beräknat medelsbehovet för omkostnader till 130,550 kronor, vilket i förhållande till anslagsanvisningen för motsvarande tid innevarande budgetår innebär en ökning med 3,050 kronor. Med avseende å nämndens beräkningar har jag ingen annan erinran än att posten sjukvård m. m. synes böra minskas med 500 till 1,000 kronor, delposten övriga expenser med 1,000 till 8,000 kronor samt delposten förbrukningsmaterialier med 5,000 till 32,500 kronor. Till omkostnader torde alltså för tiden 1 juli—31 december 1943 böra beräknas i runt tal 124,000 kronor.

I enlighet med vad nu anförts synes omkostnadsanslaget för hela budgetåret 1943/44 behöva upptagas med $(185,300 + 124,000 =)$ 309,300 kronor eller ett 54,300 kronor högre belopp än det för löpande budgetår anvisade omkostnadsanslaget.

Anslag till inredning och utrustning.

I en av medicinalstyrelsen med skrivelse den 12 december 1942 överlämnad framställning har professorn A. Hjärre i egenskap av särskilt tillkallad sakkunnig i fråga om inredningen och utrustningen av de för statens veterinärbakteriologiska anstalt avsedda nybyggnaderna hemställt, att för budgetåret 1943/44 måtte anvisas ett anslag av 911,500 kronor till anstaltsbyggnadernas inredning och utrustning. Medicinalstyrelsen, som i anledning av professor Hjärres framställning — vid vilken funnos fogade kopior av bygg-

nadsritningarna ävensom en detaljerad beräkning av inrednings- och utrustningskostnaderna — låtit införskaffa utlåtanden av professorn G. Hülphers samt av styrelsens materielnämnd, har biträtt av materielnämnden verkställd kostnadsberäkning, slutande å 796,000 kronor, men på anförda skäl ansett anslagsbehovet för nästa budgetår kunna begränsas till 718,000 kronor. I ärendet ha remissyttranden avgivits den 5 februari 1943 av byggnadsstyrelsen, som beräknat ifrågavarande kostnader till 783,000 kronor och anslagsbehovet för ändamålet under nästa budgetår till i runt tal 700,000 kronor, samt den 15 februari 1943 av statskontoret.

Till närmare belysande av de av professor Hjärre, medicinalstyrelsens materielnämnd samt byggnadsstyrelsen verkställda kostnadsberäkningarna torde här få återgivas följande sammanställning.

	Professor Hjärres förslag kronor	Medicinalsty- relsens mate- rielnämnds förslag kronor	Byggnads- styrelsens förslag kronor
<i>I. Till de särskilda byggnaderna hänförliga kostnader.</i>			
Kontorsmöbler m. m.	106,473: 90	64,386: 40	65,000: —
Laboratiörmöbler m. m.	212,387: 50	162,774: —	163,000: —
Övriga inventarier	53,836: 35	50,881: 35	50,000: —
Instrument och apparater m. m.	374,602: 25	374,602: 25	374,602: 25
<i>II. Övriga kostnader.</i>			
Rostfri beklädnad å laboratoriebord och vaskar	11,100: —	11,100: —	11,000: —
Belysningsarmatur	51,300: —	29,353: —	20,000: —
Telefonanläggning	22,200: —	22,200: —	22,000: —
Diverse inventarier, yttre	9,000: —	9,000: —	9,000: —
Omsättningsskatt	43,600: —	36,300: —	36,000: —
Emballage och fraktkostnader	2,000: —	2,000: —	2,000: —
Ritnings- och kopieringskostnader	10,000: —	8,000: —	5,000: —
Oförutsedda utgifter	15,000: —	25,403: —	25,397: 75
	911,500: —	796,000: —	783,000: —

Professor Hjärre har framhållit, att hans kostnads kalkyler grundade sig på under februari 1942 infordrade anbud från leverantörer, vilka lämpligen ansetts böra ifrågakomma. Därvid hade — såvitt gällde möbler och fast inredning såsom laboratoriebänkar, skåp m. m. — kostnadsberäkningen ombesörjts av arkitekten J. Lundequist och — vad anginge övrig utrustning såsom apparater och laboratorieutensilier m. m. — nyanskaffningsbehovet beräknats av Hjärre själv. Beträffande anstaltens förseende med inventarier och utrustning har Hjärre bland annat anfört följande.

Redan förefintlig utrustning har beräknats komma till användning jämväl inom de nya lokalerna i den mån så ansetts möjligt och lämpligt. Detta har emellertid icke befunnits ändamålsenligt i någon större omfattning. Det må erinras om, hurusom här i viss utsträckning är fråga om fast inredning, varför sålunda någon överflyttning icke är möjlig. Men därtill kommer att den bristfälliga och otidsenliga beskaflenheten av de nuvarande lokalerna i flera

avseenden utesluttit möjligheten av modern och förstklassig utrustning, varjämte — även där så kunnat ske — nyanskaffning sedan flera år tillbaka uppskjutits i avvaktan på lösningen av anstaltens nybyggnadsfråga. Vad laboratoriebänkar angår äro sålunda de nu förefintliga, i den mån de ej äro fasta, så otidsenliga och primitiva, att en omändring av dem ekonomiskt sett vore meningslös, varför en fullständig nyanskaffning av laboratoriebänkar framstått såsom ofrånkomlig.

I fråga om anstaltens nuvarande utrustning av apparater och instrument må följande synpunkter framhållas.

De autoklaver, som nu användas vid anstalten, drivas med gas. För nybygget planeras — i likhet med vad som är förhållandet vid statens bakteriologiska laboratorium och moderna utländska laboratorier — att använda högtrycksånga för uppvärmning av autoklaver och övriga apparater för sterilisering och diskning. Vidare må anmärkas, att de autoklaver, som för närvarande användas vid anstalten, äro så gammalmodiga och slitna, att de under alla förhållanden inom en snar framtid måste kasseras. Med hänsyn härtill har det ansetts nödvändigt att för nybyggnadernas del räkna med en helt ny utrustning även såvitt gäller nu nämnd apparatur.

Anstaltens centrifuger drivas visserligen för närvarande elektriskt, såsom även är avsett att bli fallet inom den nya laboratoriebyggnaden, men de äro i hög grad omoderna och dessutom otillräckliga i antal, varför endast en del av anstaltens nuvarande apparater av ifrågavarande slag funnits kunna komma till användning efter överflyttningen till de nya lokalerna.

Anstaltens nuvarande tillgång av mikroskop och andra instrument är — såsom nyss berörts — till följd av ringa nyanskaffning under senare år otillräcklig och dessutom äro dessa apparater i stor utsträckning gammalmodiga. Ehuru redan förefintlig apparatur av nu angiven art är avsedd att användas jämväl framdeles, har det därför befunnits erforderligt att vidtaga en icke obetydlig nyanskaffning i förevarande avseende. En allvarlig olägenhet har hittills varit, att vissa apparater och instrument till följd av den otillräckliga tillgången därav måst förflyttas mellan olika arbetsplatser, vilket föranlett ett betungande arbete för personalen och bidragit till att förstora den vid allt bakteriologiskt arbete förekommande risken för infektion. För arbetets rationella bedrivande och till minskande av omförmälda infektionsrisk har därför en nyanskaffning av instrument och apparatur befunnits erforderlig i sådan utsträckning, att varje särskilt laboratorium därigenom kan erhålla sin egen instrumentella utrustning.

Såvitt gäller nyanskaffning av rörliga möbler för de olika laboratorielokalernas räkning har även av skäl som nyss anförts ansetts påkallat, att varje särskilt laboratorium tilldelas sin egen utrustning därav. I någon större omfattning ha icke för närvarande tillgängliga möbler ansetts lämpliga att använda inom de nya lokalerna utan endast ett mindre antal laboratoriestolar av modern typ. Detta gäller för övrigt även kontorslokalerna, i fråga om vilka nuvarande möbler icke synts böra komma till användning annat än i mindre utsträckning med hänsyn till de nu förefintliga möblernas mindre tillfredsställande skick, vilket — ehuru mindre uppmärksammat i ålderdomliga lokaler — skulle bli synnerligen framträdande i de nya byggnaderna. För sekreterarrummets vidkommande har emellertid endast en viss komplettering i förevarande hänseende ansetts erforderlig, enär dess möblemang för närvarande är relativt nytt.

Det antal skriv- och räknemaskiner, som anstalten för närvarande förfogar över, har ansetts lämpligen böra utökas med en skrivmaskin och en räknemaskin.

Antalet motorfordon, bestående av en personautomobil och två lastautomobiler, har ansetts tillräckligt även för de nya institutionsbyggnaderna.

Professor Hülphers, som på anmodan av medicinalstyrelsen granskat det framlagda förslaget i vad det avser den nya anstaltsbyggnadens utrustning med apparater och instrument, har förklarat sig finna den begärda utrustningen av behovet påkallad och har på grund härav tillstyrkt förslaget.

Den granskning av föreliggande utrustningsförslag, som verkställts inom *medicinalstyrelsens materielnämnd*, har avsett sådan utrustning, beträffande vilka granskning icke skett genom professor Hülphers, samt har gällt såväl den föreslagna utrustningens kvantitativa omfattning som dess kvalitativa standard. Beträffande de flesta i förslaget upptagna föremålen ha även priserna granskats. Materielnämndens utlåtande torde här få återgivas allenast i följande avseenden.

Vad först beträffar *till de särskilda byggnaderna hänförliga kostnader* synes i fråga om utrustningens kvantitet icke vara något väsentligt att erinra mot förslaget. För laboratorier, expeditionsrum och övriga utrymmen ha icke föreslagits möbler och inredningsföremål i större utsträckning, än som för arbetets ändamålsenliga bedrivande är ofrånkomligt. Framhållas bör emellertid, att det icke torde vara nödvändigt att den erforderliga utrustningen i sin helhet nyanskaffas. I första hand böra de inventarier, som finnas i anstaltens nuvarande lokaler, komma till användning, givetvis i den mån de äro fullt användbara. På begäran av nämnden har anstalten till nämnden inkommit med uppgift å i anstaltens nuvarande lokaler befintliga sådana möbler m. m. Med kostnaden för dessa möbler m. m., sammanlagt omkring 19,000 kronor, kan således utrustningsförslaget minskas.

Utrustningens kvalitativa standard har i den mån granskningen kunnat ske med stöd av till förslaget hörande ritningar eller beskrivningar icke givit anledning till anmärkning. Ritningar m. m. finnas uppgjorda för laboratoriebänkar, laboratoriebord, laboratorieskåp, preparatskåp, burar m. m., däremot icke för möbler till expeditionsrum, skrivrum, mottagningsrum, matsalar, hörsal, bibliotek m. fl. utrymmen. Därest de i förslaget upptagna priserna på möbler till nämnda utrymmen skulle anses utgöra ett uttryck för utrustningens kvalitativa standard, måste denna anses vara alltför hög. Enligt vad som framkommit vid överläggningar med representanter för anstalten, har emellertid icke avsetts en sådan standard som priserna kunna anses ge vid handen, utan priserna — vilka lämnats av en av de större inredningsfirmorna i Stockholm — ha upptagits med relativt höga belopp, i syfte att de beräknade beloppen under alla förhållanden skulle visa sig vara tillräckliga. För att vid sådant förhållande kunna med önskvärd noggrannhet beräkna kostnaderna har det framstått som en nödvändighet att anskaffa erforderliga ritningar. Genom materielnämndens förmedling ha sådana också utan kostnad ställts till anstaltens förfogande. De ritningar, varom här är fråga, avse standardiserade möbeltyper för sjukhus och andra liknande inrättningar, som under senare år framkommit genom det standardiseringsarbete, som bedrivits bland annat av sjukhusens standardiseringskommitté och av södersjukhusets byggnadskontor i Stockholm. Ritningarna, som i de flesta fall visat sig lämpliga även för den nu ifrågavarande nybyggnaden, ha lagts till grund för en ny beräkning av priserna. En avsevärd sänkning i priserna har härvid kunnat ernås. Det av anstalten för kontorsmöbler beräknade beloppet 106,473 kronor 90 öre kan sänkas till 64,386 kronor 40

öre, varvid emellertid är att märka att för befintliga möbler avräknats 11,972 kronor 50 öre. För laboratoriemöbler m. m. kan beloppet minskas från 212,387 kronor 50 öre till 162,774 kronor, varvid avdrag för befintliga möbler gjorts med 4,872 kronor.

Till minskningen av kostnaderna har därjämte i hög grad bidragit att genom användande av standardiserade möbler antalet typer av varje särskilt slag kunnat avsevärt nedbringas.

De av nämnden i sammanställningen föreslagna priserna grunda sig på infordrade anbud. Det förutsattes, att anskaffningen kommer till stånd under första halvåret 1943 och att några nämnvärda förändringar i prisnivån icke inträffa. I enlighet med gällande föreskrifter torde anskaffning av möbler och åtskilliga andra utrustningsföremål böra ske genom fångvårdens arbetsdrift.

I fråga om den under *övriga kostnader* upptagna posten *belysningsarmatur* beror den av materielnämnden beräknade avsevärda kostnadsminskningen, (51,300 — 29,353 =) i runt tal 22,000 kronor, *dels* på att, sedan definitiva ritningar numera föreligga, antalet ljuspunkter visat sig betydligt färre än tidigare beräknats, *dels* på att kostnader för armaturens inkoppling och uppsättning komma att ingå i den elektriska ledningsentreprenaden, *dels ock* på att från anstaltens nuvarande lokaler kunna överflyttas ett antal på senare år inköpta armaturer, vilka i nyanskaffning skulle betinga en kostnad av 2,527 kronor.

Medicinalstyrelsen har vid bedömandet av skäligheten av de sammanlagda kostnaderna för inredning och utrustning av förevarande nybyggnader till utgångspunkt tagit de belopp, som anvisades vid nybyggnaden av statens bakteriologiska laboratorium åren 1936—37. Med denna utgångspunkt har styrelsen efter noggrant överbäggande funnit, att den av styrelsens materielnämnd beräknade kostnadssumman i och för sig icke kunde anses alltför hög. Styrelsen har emellertid med hänsyn till det finansiella läget sökt finna andra möjligheter att nedbringa angivna kostnadssumma. Härom anföres i styrelsens skrivelse i huvudsak följande.

Tiden har icke medgivit en detaljerad granskning från styrelsens sida av de delar av förslaget, som ej berörts av materielnämndens granskning. Medlemmen av medicinalstyrelsens vetenskapliga råd, professorn G. Hülphers, har emellertid funnit en utrustning av anstalten i enlighet med förslaget i denna del av behovet påkallad. Kostnaderna för dessa delar — de hänföra sig till instrument och apparater — uppgå till 374,602 kronor 25 öre. För att erhålla en — i varje fall temporär — möjlighet att minska detta belopp har styrelsen under hand av professor Hjärre begärt en uppgift på kostnaderna för sådana instrument och apparater, vilkas anskaffande med utnyttjande i största möjliga utsträckning av befintlig utrustning och med iakttagande av strängaste behovsprövning kan anstå till ett kommande budgetår. Professor Hjärre har meddelat, att i nödfall kan anstå med anskaffandet av närmare angivna instrument och apparatur för en sammanlagd kostnad av 73,859 kronor.

Medicinalstyrelsen finner sig böra föreslå, att kostnaderna nu minskas med sistnämnda belopp. Lämpligt torde vara, att styrelsen bereder anstalten tillgång till särskild expertis i fråga om upphandling vid det fortsatta anskaffandet av inredning och utrustning för nybyggnaderna. Därigenom torde nämligen öppnas en möjlighet att nedbringa kostnaderna.

Beträffande de delar av det föreliggande utrustningsförslaget, som granskats av materielnämnden, torde någon ytterligare minskning av de beräknade kostnaderna icke kunna ernås. Styrelsen biträder därför nämndens uttalade uppfattning beträffande dessa delar.

Materielnämndens kostnadsberäkning på 796,000 kronor skulle enligt det anförda kunna minskas med 73,859 kronor, varjämte en jämkning nedåt med 4,141 kronor torde kunna företagas med hänsyn till att jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 23 oktober 1942 angående dispositionen av anslaget till inköp i utlandet av litteratur och instrument m. m. för tekniskt och vetenskapligt bruk av nämnda anslag ett belopp av 4,000 kronor finge avses för inköp för anstaltens räkning. Anslagsbehovet för inredning och utrustning av anstaltsbyggnaderna skulle alltså för budgetåret 1943/44 uppgå till 718,000 kronor.

Byggnadsstyrelsen har framhållit, att styrelsen endast kunde uttala sig rörande de beräknade kostnaderna för kontorsmöbler, laboratoriemöbler m. m., övriga inventarier, rostfri beklädnad å laboratoriebord och vaskar, belysningsarmatur samt ritnings- och kopieringskostnader. Vid den företagna granskningen har styrelsen — som från byggnadsföretagets arkitekt, J. Lundequist, införskaffat kompletterande inredningsritningar — i likhet med medicinalstyrelsens materielnämnd funnit, att de av professor Hjärre under förenämnda poster beräknade kostnaderna vore, med undantag för posten rostfri beklädnad å laboratoriebord och vaskar, genomgående för högt beräknade. Byggnadsstyrelsen har för sin del ansett sig kunna i huvudsak biträda de av materielnämnden beräknade beloppen för posterna i fråga, dock med undantag för posten belysningsarmatur, som enligt styrelsens mening syntes kunna ytterligare sänkas från det av nämnden angivna beloppet å 29,353 kronor till 20,000 kronor och posten ritnings- och kopieringskostnader, som kunde sänkas från det av nämnden beräknade beloppet å 8,000 kronor till 5,000 kronor. Såsom förut nämnts slutar byggnadsstyrelsens kostnadsberäkning å 783,000 kronor. Därest från detta belopp i enlighet med medicinalstyrelsens förslag avdragas ($73,859 + 4,141 =$) 78,000 kronor, skulle alltså återstå ($783,000 - 78,000 =$) i runt tal 700,000 kronor, vilket belopp byggnadsstyrelsen ansett böra äskas av riksdagen för budgetåret 1943/44.

Statskontoret har framhållit, att, därest vad ämbetsverket i sitt remissutlåtande den 21 januari 1943 angående anstaltens omorganisation förordat i fråga om personaluppsättningen vunne bifall, för inredning och utrustning av anstalten torde kunna beräknas ett ännu något mindre belopp än det av byggnadsstyrelsen föreslagna.

Beträffande närmare detaljer rörande de i det föregående omförmälda kostnadsberäkningarna torde få hänvisas till handlingarna i ärendet.

Då anstaltens nybyggnader beräknas bli färdiga under hösten 1943, synas medel för byggnadernas inredning och utrustning nu böra äskas av riksdagen. Efter granskning av de olika kostnadsberäkningar som verkställts i ärendet har jag funnit mig böra förorda, att kostnaderna i huvudsaklig anslutning till byggnadsstyrelsens förslag beräknas till 780,000 kronor. I likhet med

*Före-
draganden.*

medicinalstyrelsen och byggnadsstyrelsen anser jag, att med anskaffandet av instrument och apparatur för en sammanlagd kostnad av omkring 74,000 kronor kan anstå till ett senare budgetår. Med hänsyn härtill och efter frånräknande av det belopp å 4,000 kronor, som redan i annan ordning ställts till anstaltens förfogande för inköp i utlandet av vissa instrument m. m., skulle alltså för nästa budgetår erfordras en medelsanvisning av (780,000 — 74,000 — 4,000 =) i runt tal 700,000 kronor till inredning och utrustning av anstaltsbyggnaderna. Detta belopp torde böra äskas å riksstaten i form av ett särskilt reservationsanslag. Jag förutsätter, att alla åtgärder komma att vidtagas, vilka kunna visa sig möjliga och lämpliga i syfte att nedbringa ifrågavarande kostnader.

Hemställan.

Under åberopande av vad i det föregående anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) för statens veterinärmedicinska anstalt, med tillämpning från och med den 1 januari 1944, fastställa följande

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 föreståndare	C 7
2 avdelningsföreståndare	A 26
1 kontorist	A 9
1 vaktmästare, tillika preparator	A 8
1 kanslibiträde	A 7
1 laboratoriebiträde	A 7
1 stallförman	A 7
1 vaktmästare	A 7
4 kontorsbiträden	A 4

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

1 avdelningsföreståndare	Eo 26
1 laborator	Eo 26
5 laboratorer	Eo 24
1 sekreterare	Eo 24;

- 2) godkänna följande avlöningsstat för statens veterinärmedicinska anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	65,500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	»	52,230
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	331,070
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	53,500

Summa kronor 502,300;

3) för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under nionde huvudtiteln anvisa

a) till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Avlöningar* ett *förslagsanslag* av kronor 502,300;

b) till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader* ett *förslagsanslag* av kronor 309,300;

c) till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Inredning och utrustning* ett *reservationsanslag* av kronor 700,000.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Siv Schiöler.

Tablå över nuvarande och av de sakkunniga föreslagen biträdespersonal.

Nuvarande organisation	Löne-grad	Förslag	Löne-grad	Ökning resp. minskning i förh. t. nuv. org.	Anmärkningar	
Kansliet.						
1 kontorist	A 9	1 kontorist.....	A 9	-1	1 e. o. kontorsbiträdestjänst omändrad till laboratoriebiträdesbefattning i lönegrad Eo 6 och upptagen under »Viss gemensam personal».	
1 kontorsbiträde	A 4	1 kanslibiträde	A 7			
2 kontorsbiträden ..	Eo 4	1 kontorsbiträde	A 4			
1 skrivbiträde	tillfälligt	1 skrivbiträde	Eo 2			
	5		4			
Patolog.-anatomiska avdelningen.						
1 preparatris	Eo 7	1 1:a laboratoriebiträde	A 11	+ -0	Ökade göromål med destruktion m. m. Besparing å omkostnadsstaten.	
3 tekniska biträden..	Eo 4	1 laboratoriebiträde ..	A 7			
1 tekniskt biträde ..	Eo 2	2 laboratoriebiträden ..	A 6			
2 tekniska biträden..	Ex 1	1 laboratoriebiträde ..	Eo 6			
2 skrivbiträden	Ex 1	1 tekniskt biträde	Eo 4			
	9	1 kontorsbiträde	A 4			
		2 skrivbiträden	Eo 2			
			9			
1 vaktmästare	Eo 5	1 vaktmästare, tillika preparator	A 8			
1 vaktmästare	Ex 5	1 vaktmästare	A 7			
	2	1 vaktmästare	Eo 5			
			3			
Bakteriolog. avdelningen.						
<i>I. Laboratoriet för allmän bakteriologi.</i>						
2 tekniska biträden..	Eo 4	1 1:a laboratoriebiträde	A 11	+ -0	En vaktmästare överflyttad till kemiska laboratoriet.	
2 tekniska biträden..	Ex 1	1 laboratoriebiträde ..	A 7			
	4	1 laboratoriebiträde ..	Eo 6			
		1 tekniskt biträde	Eo 4			
			4			
1 vaktmästare	Eo 6	1 vaktmästare	Eo 5			
1 vaktmästare	Eo 5		1			
	2					
<i>II. Tuberkuloslaboratoriet.</i>						
<i>a) Mastitdiagnostiken.</i>						
1 tekniskt biträde ..	A 7	1 laboratoriebiträde ..	A 7	+ -0		
2 tekniska biträden..	Eo 4	1 laboratoriebiträde ..	Eo 6			
	3	1 tekniskt biträde	Eo 4			
			3			

Nuvarande organisation	Löne-grad	Förslag	Löne-grad	Ökning resp. minskning i förh. t. nuv. org.	Anmärkningar
b) Tuberkulosdiagnostiken.					
3 tekniska biträden..	Eo 4	1 laboratoriebiträde ..	A 7		1 tekniskt biträde överflyttat till substratberedningen.
1 skrivbiträde	Eo 2	1 laboratoriebiträde ..	A 6		
1 tekniskt biträde ..	tillfälligt	2 tekniska biträden....	Eo 4		
	5		4	-1	
c) Tuberkulinberedningen och expeditionen.					
1 tekniskt biträde ..	A 4	1 laboratoriebiträde ..	A 7		1 tekniskt biträde överflyttat till vaccinberedningen å serologiska avdelningen.
2 tekniska biträden..	Eo 4	1 tekniskt biträde	Eo 4		
	3	—	2	-1	
1 vaktmästare	A 7	1 vaktmästare	A 7		Den i betänkandet under tuberkulosavdelningen upptagna djurvårdarpersonalen har redovisats under »Viss gemensam personal».
	1		1	+ - 0	
Serolog. avdelningen.					
I. Serumlaboratoriet.					
a) Serumberedningen.					
1 tekniskt biträde ..	Eo 4	1 laboratoriebiträde ..	A 7		Tre »blå stjärnsystrar» ersätta med två tillfälligt anställda tekniska biträden.
3 tekniska biträden..	Ex 1	1 laboratoriebiträde ..	A 6		
3 blå stjärnsystrar ..	tillfälligt	1 laboratoriebiträde ..	Eo 6		
	7	1 tekniskt biträde	Eo 4		
		2 tekniska biträden ..	tillfälliga		
			6	-1	
b) Vaccinberedningen.					
1 tekniskt biträde ..	Eo 4	1 laboratoriebiträde ..	A 7		Ett tekniskt biträde överfört från tuberkulinexpeditionen.
1 tekniskt biträde ..	Eo 2	1 laboratoriebiträde ..	A 6		
1 tekniskt biträde ..	tillfälligt	2 tekniska biträden....	Eo 4		
	3		4	+1	
c) Expeditionen.					
1 kanslibitråde.....	A 7	1 kanslibitråde.....	A 7		Den nuvarande vaktmästarpersonalen är i viss utsträckning sysselsatt med steriliseringsarbetet och vård av avdelningens ympade smådjur, vilka arbetsuppgifter äro avsedda att framdeles centraliseras. Den i betänkandet under avdelningen upptagna stallpersonalen ävensom jordbruksförmannen redovisas under »Viss gemensam personal».
1 kontorsbiträde	A 4	1 kontorsbiträde	A 4		
	2	—	2	+ - 0	
1 vaktmästare o. preparator.....	A 8	1 vaktmästare	A 7		
1 vaktmästare	Eo 5	2 biträden	Eo 2		
1 vaktmästare	Ex 5		3	-2	
1 vaktmästare	Ex 2				
1 diskerska	Eo 1				
	5				

Nuvarande organisation	Löne-grad	Förslag	Löne-grad	Ökning resp. minskning i förh. t. nuv. org.	Anmärkningar		
II. Laboratoriet för serodiagnostik av kastsjuka m. m.							
1 1:a laboratoriebiträde	Eo 11	1 1:a laboratoriebiträde	A 11		Den nuvarande kanslibiträdesbefattningen är avsedd att indragas. Överflyttning till medicinalstyrelsen ifrågasatt. Då vidare ytterligare tre tillfälligt anställda tekniska biträden krävas, därest arbetsanhopningen motsvarar den nuvarande, innebär förslaget i realiteten oförändrad personalstyrka. Den i betänkandet under kastsjukaavdelningen upptagna diskerskan i lönegrad Eo 2 redovisad under »Diskningen».		
1 2:a laboratoriebiträde	Eo 7	1 laboratoriebiträde ..	A 7				
5 tekniska biträden..	Eo 4	2 laboratoriebiträden ..	A 6				
1 tekniskt biträde ..	Ex 1	2 laboratoriebiträden ..	Eo 6				
5 tekniska biträden..	tillfälliga	2 tekniska biträden....	Eo 4				
1 kanslibiträde.....	Eo 7	2 tekniska biträden....	Ex 4				
1 kontorsbiträde	Eo 4	1 kontorsbiträde	A 4				
2 skrivbiträden	Ex 1	1 kontorsbiträde	Eo 4				
1 skrivbiträde	tillfälligt	1 skrivbiträde	Eo 2				
	18		Ex 2				
			14	-4			
1 vaktmästare	Eo 7	1 vaktmästare	Eo 5				
	1		1	+ -0			
Parasitolog. laboratoriet.							
2 tekniska biträden..	Ex 1	1 laboratoriebiträde ..	A 7		Detta innebär i realiteten ingen ändring, enär för närvarande $\frac{2}{3}$ av städskornas och diskerskornas arbetstid beräknas åtgå till diskning. Rent städningsarbete framdeles avsett att ersättas från omkostnadsstaten.		
1 tekniskt biträde ..	tillfälligt	1 laboratoriebiträde ..	Eo 6				
	3	1 tekniskt biträde	Eo 4				
			3	+ -0			
Kemiska laboratoriet.							
1) Egentliga kemiska laboratoriet.							
1 tekniskt biträde ..	Ex 1	1 laboratoriebiträde ..	A 7			Avsedd såsom förrådsvaktmästare. Avsedd för kemiska laboratoriet i dess helhet.	
1 tekniskt biträde ..	tillfälligt	1 laboratoriebiträde ..	Eo 6				
	2		2	+ -0			
2) Substratberedningen.							
		1 1:a laboratoriebiträde	A 11				
		2 tekniska biträden....	Eo 4				
			3	+3			
3) Diskningen.							
1 diskerska	Eo 2	4 biträden	Eo 2				
5 disk- o. städerskor	arvode		4	+ -0			
	6						
4) Steriliseringen.							
		3 biträden	Eo 2				
			3	+3			
		1 vaktmästare	A 7				
		1 vaktmästare	Eo 5				
			2	+2			

Nuvarande organisation	Löne-grad	Förslag	Löne-grad	Ökn'ng resp. minskning i förh. t. nuv. org.	Anmärkningar
Viss gemensam personal.					
		1 laboratoriebiträde ..	Eo 6		
			1	+1	
		1 telefonist	A 2		
			1	+1	
1 djurvårdare	Eo 8	1 tillsyningsman	A 10		De nuvarande här omförmälda djurvårdarna tjänstgöra på tuberkulosavdelningen. Vaktmästarpersonalen å den nuvarande serologiska avdelningen tjänstgör även i viss utsträckning som djurvårdare, liksom en dit hänförlig hästkötare.
1 djurvårdare	Ex 5	1 djurskötare	A 5		
	2	1 djurskötare	Eo 5		
			3	+1	
1 stallförmän	A 7	1 stallförmän	A 7		
1 hästkötare	Eo 5	2 hästkötare	A 5		
3 hästkötare	Ex 5	1 hästkötare	Eo 5		
	5	2 hästkötare	Ex 5		
			6	+1	
1 jordbruksförmän ..	arvode	1 gårdskarll	A 5		
	1		1	+ - 0	
		1 nattvakt	Eo 5		
			1	+1	
1 vaktmästare	Eo 6	1 vaktmästare, tillika bilförare	A 6		
1 vaktmästare	Ex 5	1 bilförare	Eo 5		
	2		2	+ - 0	
		1 maskinmästare av 3:e klass	A 10		
		1 reparatör, tillika ersättare för maskinmästare	Eo 8		
		1 eldare av 2:a klass ..	Eo 5		
		1 eldare av 2:a klass ..	Ex 5		
			4	+4	
		Summa		+9	
		Summa summarum		+8	

Innehållsförteckning.

	Sid.
Utvecklingen av statens veterinärbakteriologiska anstalts organisation m. m. . . .	2
Avdelningsindelningen och den vetenskapligt utbildade personalen m. m. . . .	4
Nuvarande organisation.	4
De sakkunnigas förslag	7
Yttrandena	28
Föredraganden.	37
Biträdespersonalen vid anstaltens avdelningar och laboratorier m. m.	40
Nuvarande organisation.	40
De sakkunnigas förslag	48
Yttrandena	65
Föredraganden.	65
Anstaltens kansli	67
Nuvarande organisation	67
De sakkunnigas förslag	68
Yttrandena	71
Föredraganden.	72
Anstaltens administrativa ledning	72
Nuvarande organisation.	72
De sakkunnigas förslag	72
Yttrandena	78
Föredraganden.	81
Anstaltens benämning	82
De sakkunnigas förslag	82
Yttrandena	82
Föredraganden.	83
Kostnader	83
Nuvarande kostnader.	83
De sakkunnigas förslag	85
Yttranden m. m.	93
Föredraganden.	95
Anslag till inredning och utrustning	98
Förslag och yttranden	98
Föredraganden	103
Hemställan	104
Bilaga. Tablå över nuvarande och av de sakkunniga föreslagen biträdespersonal	106